

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των ΧUEHUI HAN, PAULO MEDAS ΚΑΙ SUSAN YANG*

Η εκτίναξη του δημόσιου χρέους λόγω πανδημίας

Πολλές χώρες εισήλθαν στην πανδημία με αυξημένα επίπεδα χρέους. Βάσει των τελευταίων σχετικών στοιχείων που μας δίνει το ΔΝΤ για το παγκόσμιο χρέος, τόσο το δημόσιο όσο και το ιδιωτικό, αυτό εκτινάχθηκε κατά το 2019 στα 197 τρισ. δολάρια, δηλαδή ήταν αυξημένο κατά 9 τρισ. δολάρια από το 2018.

Αυτό το σημαντικό άχθος δημιούργησε προβλήματα σε χώρες που είδαν το χρέος να αυξάνεται το 2020 διότι η οικονομική δραστηριότητα κατέρρευσε, ενώ οι κυβερνήσεις ενήργησαν γρήγορα για να παράσχουν στήριξη κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Τα μέχρι σήμερα δεδομένα δείχνουν ότι ο παγκόσμιος μέσος λόγος χρέους προς

ρωνοίου με τον ίδιο δυναμισμό με τον οποίο αντιμετώπισαν την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Ωστόσο, πολλές χώρες επωφελήθηκαν από το πολύ μειωμένο κόστος δανεισμού τους τελευταίους μήνες, εν μέρει επειδή τα πολύ χαμηλά ποσοστά πληθωρισμού επέτρεψαν στις κεντρικές τράπεζες να διατηρήσουν τα επιτόκια σε επίπεδα ναδίρ. Σε σύγκριση με το 2007, κατά μέσον όρο οι τόκοι ως μερίδιο εσοδών ήταν 0,3 της εκατοστιαίας μονάδας λιγότεροι από το 2019. Πράγματι, το υψηλό δημόσιο χρέος δεν περιορίσει αμέσως την ικανότητα πολλών χωρών –ιδίως των προηγμένων– να δανειζονται για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης. Ομως, ορισμένες υπερχρεωμένες αναδυόμενες αγορές και αναπτυσσόμενες οικονομίες αρχίζουν πλέον να δυσκολεύονται να λάβουν πιστώσεις για να χρηματοδοτήσουν τα μέτρα άμβλυνσης των επιπτώσεων της πανδημίας. Το υψηλό και αυξανόμενο ιδιωτικό χρέος μπορεί επίσης να προκαλέσει ανησυχία, διότι οι χώρες προσπαθούν να μεταβούν στην επόμενη φάση μετά την πανδημία και να επισύρουν μια σταθερή ανάκαμψη.

Στο παρελθόν, σε ορισμένες χρηματοπιστωτικές κρίσεις είχαμε διαπιστώσει το ιδιωτικό χρέος να συσσωρεύεται με ρυθμό που υπερέβαινε κατά πολύ την αύξηση του ΑΕΠ, επομένως αυτό το φαινόμενο μπορεί να είναι ένα «καμπανάκι» για το μέλλον. Η εμπειρία του παρελθόντος δείχνει ότι, μετά την έκρηξη των πιστώσεων, η οικονομική δραστηριότητα τείνει να πλύνεται. Εάν το ιδιωτικό χρέος των νοικοκυριών, των επιχειρήσεων ή και των δύο αποδειχθεί μη βιώσιμο, μπορεί να οδηγήσει σε πτωχεύσεις μεγάλων κλίμακας, οι οποίες ενδέχεται να απαιτούν κρατική παρέμβαση με τη μορφή διάσωσης κρίσιμων τομέων ή κρατικών εγγυήσεων για ιδιωτικά δάνεια. Το χρέος του ιδιωτικού τομέα μπορεί, επομένως, να δημιουργήσει έναν επιπλέον κίνδυνο για τις κυβερνήσεις εκείνες οι οποίες είναι ήδη υπερχρεωμένες.

* Ο κ. Xuehui Han είναι οικονομολόγος, ο κ. Paulo Medas αναπληρωτής διευθυντής και η κ. Susan Yang ανώτερη οικονομολόγος στο Τμήμα Δημοσιονομικών Υποθέσεων του ΔΝΤ. Το άρθρο δημοσιεύθηκε στο ιστολόγιο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου.

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ

Οι ανάσες στο Λόφο και οι νέες εκπλήξεις στη Βουλή

Τα καλά και τα κακά νέα

Ανάσες έχουν αρχίσει να παίρνουν στον Λόφο όπως μαθαίνω, λόγω των καλών νέων που έρχονται, προς το παρόν, από το μέτωπο της πανδημίας. Ο περιορισμός των θανάτων, των νοσηλευόμενων και των κρουσμάτων έφερε μια νέα ευκαιρία για να γυρίσει λίγο το κλίμα. Όπως έλεγε χθες ένας σύμβουλος που ανεβοκατεβαίνει στον Λόφο «εάν τιθασεύσουμε το δεύτερο κύμα και καταφέρουμε να μην έρθει τρίτο, έχουμε μεγάλες ελπίδες. Ιδιαίτερα εάν πετύχουμε έστω και ελάχιστα στην πενταμερή, το κλίμα αναμένεται να γυρίσει. Και μετά τις εκλογές σε ένα τρίμηνο, τετράμηνο δηλαδή ο κάθε κατεργάρης θα ξανακαθίσει στον πάγκο του». Ο σύμβουλος όμως δεν φαίνεται να έχει μετρήσει τους ασάθιμτους παράγοντες: Να ξαναβγάλει κεφάλι η πανδημία (καθόλου δύσκολο), να μην πάνε καθόλου καλά τα πράγματα στην πενταμερή (πρόγμα καθόλου απίθανο), οι βουλευτικές να μην φέρουν τα αναμενόμενα (κανείς ποτέ δεν ξέρει) και η αντιπολίτευση να συνασπιστεί ακόμη πιο γερά και να βάλει πλώρη για τις προεδρικές με έναν ασύμμετρο πόλεμο φθοράς. Πάντως, αυτοί που λένε ότι στον Λόφο υπάρχει τελευταία έλλειμμα διαχείρισης και των κρίσεων αλλά και των οπλών θεμάτων, μάλλον κάπου έχουν δίκαιο...

Οι σίγουροι και οι εκπλήξεις

Έχουν σχεδόν ανακωκωθεί όλα τα ονόματα των υποψηφίων βουλευτών από όλα τα κόμματα και φαίνεται πως στην εποχή της πανδημίας μάλλον πάμε για ρεκόρ σε ό,τι αφορά τον αριθμό των συμμετεχόντων. Εκείνο που με μισή καρδιά βλέπω είναι κάποιους υποψηφίους... νέας κοπής να βγαίνουν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και να κάνουν τα δικά τους διαγγέλματα με μια σιγουριά ότι τον Μάιο θα βρίσκονται σε κάποιο έδρανο της Βουλής. Εγκλωβισμένοι στα συγχρητηρία που εισπράττουν από το σαρφετό του facebook, του twitter και του instagram την έχουν σχεδόν σίγουρη την εκλογή και δεν αναλογίζονται το βασικό. Ότι δηλαδή το κόμμα που τους επέλεξε βγάλει συγκεκριμένο αριθμό βουλευτών και προτεραιότητα έχουν τα παραδοσιακά, κομματικά στελέχη. Άντε και ακόμα ένας, δύο που θα κάνουν την έκπληξη. Δεν γίνεται όλη η νέα Βουλή να είναι γεμάτη εκπλήξεις! Ελάχιστοι θα καταφέρουν να κόψουν το νήμα γι' αυτό συστήνω στους επιλεγμένους, τους οριστινόν, τους συνεργαζόμενους και τις νέες δυνάμεις ψυχραιμία, αυτοσυγκέντρωση και... προσέγγιση. Όσο είναι νωρίς. Και κάτι ακόμη πολύ σημαντικό: οικονομία.

- Έχεις φανταστεί φίλε Νίκο να λύσουμε εμείς το Κυπριακό;

Για όσους δεν πολυκαταλαβαίνουν ας κάνουν ένα τηλεφώνημα στη Θέκλα που υπήρξε υποψήφια και έφαγε του κόσμου τα λεφτά και... κατάλαβε.

Χμμμμ

Σε ποιο μεγάλο κόμμα συνεχίζονται χωρίς στασιμότητα οι ιντριγκες λόγω των επιλογών που έχουν γίνει για το ψηφοδέλτιο; Αληθεύει ότι ο κομματάρχης έχει δηλώσει σε μεγαλύτερο στέλεχος ότι η κατάσταση δεν μπορεί να συνεχιστεί και ότι από την αντιπαλοποίηση κινδυνεύει ακόμα και αυτή η συνοχή του κόμματος σε μια πολύ δύσκολη συγκυρία; Εκείνο που ένα στέλεχος υπέδειξε είναι πως θεωρεί ακατασπότης τους τσακισμούς υποψηφίων σε κατεχόμενη επαρχία. Η απάντηση του κομμα-

τάρχη όμως του ξεκαθάρισε την κατάσταση. Όπως του είπε: η δουλειά που απαιτείται από τους βουλευτές για τη συγκεκριμένη επαρχία είναι ελάχιστη και η μη εκλογή συγκεκριμένου βουλευτή/βουλευτριάς ίσως να σημαίνει τον τερματισμό της πολιτικής του καριέρας. Το στέλεχος απάντησε με ένα παρατεταμένο «χμμμμμ»...

Οι άραβες φίλοι μας

Μια σημαντική διάσκεψη θα διεξαχθεί την Πέμπτη στην Αθήνα σε επίπεδο ΥΠΕΞ με την Κύπρο να έχει πρωταγωνιστικό ρόλο. Πρόκειται για το «Φόρουμ Φιλία» όπως ονομάστηκε, στο οποίο θα συμμετάσχουν Ελλάδα, Κύπρος, Αίγυπτος, Μπαρρέιν, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Σαουδική Αραβία και Ιορδανία. Όπως

μου ανέφερε πηγή που γνωρίζει, το Κυπριακό θα έχει ιδιαίτερη θέση στα θέματα που θα συζητηθούν αλλά και στην κοινή ανακοίνωση των «φίλων». Μια ματιά στις χώρες που συμμετέχουν είναι αρκετή για να αντιληφθεί ο καθένας τι σημαίνει αυτό, όχι μόνο για τη συμμετοχή των χωρών στα όργανα του ΟΗΕ αλλά και σε άλλους διεθνείς οργανισμούς που συμμετέχουν, ιδιαίτερα στον Αραβικό Σύνδεσμο που πολύ μας ενδιαφέρει... Εγώ θα το έλεγα μια επιτυχία της σιωπηρής, δραστηρίας διπλωματίας.

ΚΟΙΝΩΝΙΑ Ποιον άλλον Κύπριο πολιτικό θα βγει άραγε να προστατεύσει, καλύψει, δικαιώσει ο Αλέξης Τσίπρας; Το έκανε για τον Αναστασιάδη, το έκανε και για τον Άντρο. Ποιος άραγε θα είναι ο τρίτος;

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Το καλλιτεχνικό πρόγραμμα φιλοξενίας και οι συμμετοχές στο theYard.Residency.21 από το ΜΙΤΟΣ

Το κέντρο παραστατικών τεχνών ΜΙΤΟΣ για 11η χρονιά προγραμματίζει το καλλιτεχνικό πρόγραμμα φιλοξενίας theYard.Residency και ανακοινώνει τις δέκα θεματικές συμμετοχές, κάτω από τη θεματική «Tracing Now». Η θεματική έχει προκύψει ως μια ανάγκη για θετική προσέγγιση στις δυσκολίες που όλοι βιώνουμε του τελευταίου σχεδόν ένα χρόνο λόγω της πανδημίας, ως μια επείγουσα ανάγκη να διαπραγματευτούμε το παρόν ώστε να μην χαθεί μέσα στην αναβολή του μελλοντικού χρόνου.

Για το theYard.Residency.21 επιλέχθηκαν προτάσεις από τους τομείς των παραστατικών τεχνών μέσα από αναθέσεις και μετά από Ανοικτό Κάλεσμα, οι οποίες δημιουργούν ένα πρόγραμμα πολυφωνίας και πειραματισμού, με ποικίλους αφηγηματικούς τρόπους και σύγχρονες προσεγγίσεις. Η διοργάνωση προσφέρει στους συμμετέχοντες ανάλογα με τις ανάγκες τους δωρεάν τον χώρο του Ευδάδικου, υποδομή και εξοπλισμό, προβολή, τεχνική υποστήριξη κ.α., όπως στην περίπτωση των συμπαραγωγών μεταφορά της παράστασης στη Λευκωσία. Φέτος, ξεκινά μια και συνεργασία με το Buffer Fringe Festival και τη δημιουργική ομάδα του φεστιβάλ με επικεφαλής την καλλιτεχνική διευθύντρια Ελλάδα Ευαγγέλου.

Η έναρξη θα γίνει με την πρώτη συμπαραγωγή του ΜΙΤΟΣ και τη σκηνοθεσία

Επιλέχθηκαν προτάσεις από τους τομείς των παραστατικών τεχνών, οι οποίες δημιουργούν ένα πρόγραμμα πολυφωνίας και πειραματισμού.

Γιολάντα Χριστοδούλου με τη θεατρική παράσταση «Ευτράπεζες Viral Stories». Πρόκειται για ιστορίες που έχουν καταγραφεί από τον Λαογράφο Νέορχο Κλαρίδη ερμηνευμένες με τρεις ηθοποιούς και ένα μουσικό επί σκηνής. Ακολουθεί η ομάδα Κράμα-Βόρις Σαρρή, Yeti, σε συνεργασία με τη Μαρίνα Αργυριδίου—στη θεατρική παράσταση με πρωτότυπο κείμενο «Η Λήθηνη Εποχή», μέντορας ο ηθοποιός/σκηνοθέτης Διομήδης Κουρτερός. Ακολουθεί η μουσική performance «odyicons21» από τον ody icons - Οδυσσέα Ιωάννου Κωνσταντίνου, η πρώτη εμφάνιση του σχήματος μετά την κυκλοφορία του κομμάτι «WORKING OUT MY LITTLE MUSCLES #WOMLM» τον Δεκέμβριο του 2020 αλλά και το ατελείωτο ελληνικό lockdown, αφορά στην επιστροφή στα απαραίτητα.

Ως εκκρεμότητα της προηγούμενης χρονιάς είναι η ολοκλήρωση της συμπαρα-

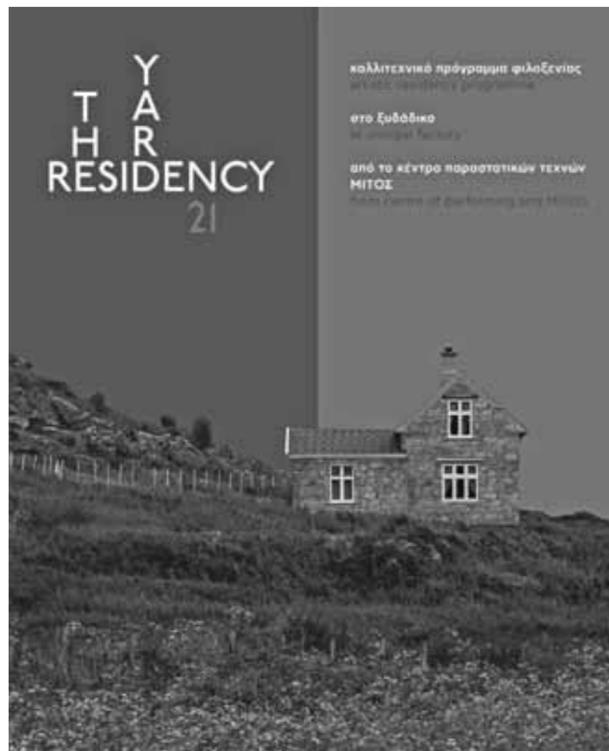
γωγής με τη δημιουργό/χορογράφο/performer Ελένα Αλεξάνδρου, bytheway productions και της performance «Part 6: What does the tongue do?». Το έργο πραγματεύεται την πράξη του φιλιού, μια πολύτιμη στιγμή ανάμεσα σε δύο ανθρώπους όπου ο προσωπικός χώρος συγχωνεύεται και η οικιλία σταματά. Με το «Remote Sensing» παρουσιάζουν τη δουλειά τους δύο νέες δημιουργοί, η Σέτα Αστράϊου Καρύδη και η Νεφέλη Κεντώνη, οι οποίες χρησιμοποιούν την έρευνα παρατήρησης φαινομένων, γεωδομημένων και αντικειμένων από απόσταση, χωρίς να υπάρχει φυσική επαφή, ως πρωταρχικό στάδιο για την δημιουργία μιας ζωντανής performance-εγκατάστασης. Μέντορας τους ο ηθοποιός/σκηνοθέτης Γιώργος Κριθάρας.

Επίσης, το theYard.Residency.21 θα φιλοξενήσει ένα σεμινάριο κίνησης με τίτλο «Μικρά Βήματα» με εμψυκώτριες τις Ροδούλα Γκουλιάρτη και Δέσποινα Καπουλίτσα. Το σεμινάριο απευθύνεται σε ανθρώπους της τρίτης ηλικίας 65+, στοχεύοντας στην ανάπτυξη κινητικών εμπειριών που θα τους φέρουν σε επαφή με την λειτουργική τους κίνηση. Ακολουθεί η συμμετοχή της μουσικού Αντρούλας Καρά, με μέντορα την ηθοποιό/σκηνοθεσία Έλενα Αγαθοκλέους, η οποία θα παρουσιάσει μια multimedia performance «It may all be over soon». Το project αποτελείται από

μία σειρά από συλλογισμούς για τη σχέση του ανθρώπου με τα ζώα και το φυσικό περιβάλλον, που λαμβάνουν ως βασικό τους γνώμονα την κλιματική κρίση.

Το πρόγραμμα συνεχίζεται με τη συνεργασία του ΜΙΤΟΣ και του Buffer Fringe Festival μέσα στο πλαίσιο της αμοιβαίας αξίας για την υποστήριξη της δημιουργικότητας στην Κύπρο. Η επικρατικός Χριστίνα Παπακυριακού, με μέντορα τη θεατρολόγο/δραματουργό Κωνσταντίνα Peter, φιλοξενείται με την εικαστική performance στιγμιότυπα οθόνων, μια ζωντανή δράση πάνω στην τεχνική του μιζάζ [to [miksaz] που είναι η εργασία της μείξης διαφορετικών ηχητικών και οπτικών εγγραφών κατά τρόπο ώστε να προκύψει ένα ενιαίο σύνολο. Το theYard.Residency για το 2021 θα κλείσει με την συμπαραγωγή του ΜΙΤΟΣ και την σκηνοθεσία Εβίτα Ιωάννου στην θεατρική παράσταση «5 Lesbians eating a quiche» των συγγραφέων Andrew Hobgood και Evan Linder.

Όλες οι συμμετοχές του theYard.Residency.21 θα παρουσιαστούν κατά τη διάρκεια του 2021. Λόγω της ασταθούς περιόδου που διανύουμε και τους πολιτιστικούς χώρους να ανοιγοκλείνουν οι ακριβείς ημερομηνίες του προγράμματος θα ανακοινώνονται σταδιακά. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρουν περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα του οργανισμού www.mitos.org.cy.

Για το theYard.Residency.21 επιλέχθηκαν προτάσεις από τους τομείς των παραστατικών τεχνών μέσα από αναθέσεις και μετά από Ανοικτό Κάλεσμα, οι οποίες δημιουργούν ένα πρόγραμμα πολυφωνίας και πειραματισμού.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Αρχισυντάκτρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλ.Α: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιελέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΑΛΗΣ • Διευθύντρια συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΛΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΑΤΣΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Μπήκε το νερό στο αυλάκι για την bad bank

Υλοποιείται και στην Κύπρο το πλάνο για αντιμετώπιση των κόκκινων δανείων μέσω AMC – Ο ρόλος της ΚΕΔΙΠΕΣ και το «burden sharing»

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Ακόμα δεν έχει ξεκινήσει η διαδικασία για αναπροσαρμογή του καταλόγου των δεσμεύσεων (list of commitments) της Κυπριακής Εταιρείας Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων (ΚΕΔΙΠΕΣ), ωστόσο, στο αμέσως επόμενο διάστημα, θα πρέπει να αναμένεται η έναρξη της διαδικασίας για μετατροπή της σε κρατικό φορέα διαχείρισης δανείων (AMC). Το μήνυμα που απέστειλε ο ισχυρός άνδρας του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (SSM) Ανδρέα Έντρια προ μηνών για δημιουργία κακών τραπεζών (bad bank) στα κράτη ενόψει διαχείρισης των προβληματικών δανείων που υπάρχουν στους ισολογισμούς των τραπεζών, ή γι' αυτά που θα δημιουργηθούν ως απόρροια της πανδημικής κρίσης, θα εφαρμοστεί στην Κύπρο. Ως συνέχεια δημοσιευμάτων στα ΜΜΕ, όπως και στην «Κ» για βήματα δημιουργίας μιας «bad bank» στην Κύπρο που θα μπορούσε να καθρεφτιστεί υπό όρους στο «πρόσωπο» της ΚΕΔΙΠΕΣ, ήρθε ως επιστέγασμα η δήλωση του υπουργού Οικονομικών Κωνσταντίνου Πετρίδη στο πλαίσιο της συνέντευξής του στον «Φιλέλευθερο». Εν ολίγοις, επιβεβαίωσε τις πληροφορίες που ήθελαν να γίνουνται ασκήσεις για δημιουργία μιας «bad bank» στην Κύπρο μέσω της ΚΕΔΙΠΕΣ, παρόλο που προ μερικών εβδομάδων το πλάνο είχε έναν πιο «αόριστο προσανατολισμό» και όχι συγκεκριμένα την ΚΕΔΙΠΕΣ. Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, εξάλλου, είχε ξεκινήσει διαδικασίες με ιδιώτες συμβούλους για να εκπονήσουν το πλάνο δημιουργίας μιας «bad bank». Η Κεντρική Τράπεζα «τρέχει τη δεδομένη στιγμή» το σχεδιασμό για την κακή τράπεζα, μέρος του οποίου είναι το πώς η ίδια η Κεντρική αντιλαμβάνεται το ρόλο της ΚΕΔΙΠΕΣ. Και χρειάζεται μια σωστή συνεννόηση των κρατικών και ευρωπαϊκών αρχών για ένα τέτοιο γκεχίρμα, γιατί δεν είναι απόφαση που θα ληφθεί μόνο από το Υπουργείο Οικονομικών, ή την Κεντρική Τράπεζα, ή από τις Ευρωπαϊκές Αρχές. Το κομβικό σημείο όμως μιας «bad bank» είναι η χρηματοδότησή της, πώς δηλαδή θα κεφαλαιοποιηθεί, διότι η λειτουργία μιας «bad bank» δεν είναι αντιστοίχη με αυτή μιας χρεοκοπημένης τράπεζας, αλλά θα πρέπει να μπορεί να απορροφήσει μη υγιή δάνεια. Όπως δηλαδή έκαναν αντιστοίχα τα επενδυτικά ταμεία που ήρθαν στην Κύπρο και αγόρασαν μη εξυπηρετούμενα δάνεια από κυπριακές τράπεζες. Και εκεί υποεισέρχεται ο ρόλος της ΚΕΔΙΠΕΣ. Οι σωρευτικές ταμειακές ροές από την έναρξη των εργασιών της ΚΕΔΙΠΕΣ, δηλαδή από το Σεπτέμβριο του 2018 μέχρι το Σεπτέμβριο του 2020 ανήλθαν σε 724,6 εκατ. ευρώ. Οι εισπράξεις από διαχείριση χορηγήσεων και ακινήτων ανήλθαν σε 685,8 εκατ. ευρώ ή 8,5% της ονομαστικής αξίας του αρχικού χαρτοφυλακίου χορηγήσεων και ακινήτων ύψους 8,05 δισ. ευρώ που ανέλαβε από τη διάσπαση του Συνεργατισμού. Μία «bad bank», λοιπόν, θα πρέπει να έχει ταμειακές ροές και να είναι εύρωστη, κάτι που η ΚΕΔΙΠΕΣ φαντάζει ως καλή λύση, παρά το ότι μπορεί να παραμείνει ως Φορέας που δεν θα κρατά καταθέσεις. Όπως δηλαδή παραμένει και σήμερα η ΚΕΔΙΠΕΣ, αλλιώς θα ήταν τράπεζα. Και η ΚΕΔΙΠΕΣ δεν είναι τράπεζα ούτε σήμερα. Την ίδια ώρα, συνεχίζεται το πρότζεκτ της πώλησης των δανείων, με την ονομασία «Αλήθρα» για την πώληση εξυπηρετούμενων και ενήμερων αναδιρθωμένων χορηγήσεων συμβατικών υπολοίπων μέχρι 1,2 δισ. ευρώ μέχρι το τέλος του έτους. Η στρατηγική που θα ακολουθηθεί, όπως είχε καταγράψει η «Κ» προ δυο εβδομάδων, είναι να πωληθεί πρώτα το χαρτοφυλάκιο

Με την αναπροσαρμογή του στρατηγικού και επιχειρηματικού σχεδιασμού της εταιρείας θα πρέπει να «περιοριστούν» κάποιες από τις λειτουργίες που έκανε μέχρι σήμερα η ΚΕΔΙΠΕΣ, δηλαδή για παράδειγμα το ποσοστό της αποπληρωμής της κρατικής βοήθειας που είχε δοθεί στον πρώην Συνεργατισμό.

Το κομβικό σημείο μιας «bad bank» είναι η χρηματοδότησή της, πώς δηλαδή θα κεφαλαιοποιηθεί, διότι η λειτουργία της δεν είναι αντιστοίχη με αυτή μιας χρεοκοπημένης τράπεζας.

για το οποίο δεν ζητήθηκε οποιαδήποτε 9μηνη αναστολή δόσεων, δηλαδή 500 – 600 εκατ. ευρώ. Στόχος το χαρτοφυλάκιο να διατεθεί για πώληση μέχρι τον ερχόμενο Απρίλιο και η πράξη να κλείσει μέχρι τέλη Ιουλίου – Ιουλίου, ενώ για το υπόλοιπο να γίνει η διαδικασία στους επόμενους μήνες, προς το τέλος του τρέχοντος έτους. Γίνεται αντιληπτό, λοιπόν, πως συνδυασμός των ταμειακών ροών της ΚΕΔΙΠΕΣ από τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου της, της δίνει τη δυνατότητα να φαντάζει πως θα γίνει ο Εθνικός Φορέας Διαχείρισης Δανείων, δίχως να χρειάζεται απαραίτητα να μπει στο κεφάλαιο του ένα ξένο ιδιωτικό επενδυτικό ταμείο.

Πώς θα λειτουργεί

Σίγουρα θα πρέπει να γίνει ένας σωστός συντονισμός και το μοντέλο λειτουργίας του Φορέα να εδράζεται πάνω σε μία τεχνική προσέγγιση που να λαμβάνει υπόψη τις πρόνοιες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τους Φορείς Διαχείρισης Δανείων (Asset Management Companies AMC). Το πλαίσιο που θα συμφωνηθεί, όπως αναφέρουν τραπεζικές πηγές που είναι γνώστες του όλου γκεχίρματος, είναι να υπάρχει σίγουρα το λεγόμενο «burden sharing», ελληνιστί, «α παράμετρος της κατανομής των βαρών». Δηλαδή και τα δύο μέρη, να είναι υπόλογοι για την πορεία του δανείου. Για παράδειγμα, ένα δάνειο που θα αγοράσει η ΚΕΔΙΠΕΣ από την Τράπεζα Κύπρου να μην έχει την απόλυτη ευθύνη η ΚΕΔΙΠΕΣ που το αγόρασε για

Επίσης τόσο το μήνυμά του ισχυρού άνδρα του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (SSM) Ανδρέα Έντρια προ μηνών για δημιουργία κακών τραπεζών.

την πορεία του, αλλά να έχει ευθύνη για την πορεία του και η Τράπεζα Κύπρου. Ο ρόλος του «burden sharing» θα είναι πιθανότατα για διαμοιρασμό του ρίσκου του δανείου και όχι για την απόλυση των «καρπών» του προς την εμπορική τράπεζα όταν «πρασινίσει». Η διαδικασία για επιβλεψη της διαχείρισης του κάθε δανείου θα πρέπει να είναι «On – going» (συνεχής) και ο συντονισμός να είναι στενός μεταξύ ΚΕΔΙΠΕΣ, εμπορικών τραπεζών, κράτους, Κεντρικής Τράπεζας και ευρωπαϊκών εποπτικών.

Όσον αφορά στην τιμή του κάθε δανείου που θα αγοραστεί, η Κύπρος έχει δείξει μερικά δείγματα γραφής από τις πωλήσεις που ήδη έχουν επιτευχθεί, αλλά

ο ρόλος της ΚΕΔΙΠΕΣ θα είναι να αγοράσει «δύσκολα δάνεια», τα οποία ούτε θα μπορούν εύκολα να διαχειριστούν οι τράπεζες, ούτε έχουν αρκετό εμπορικό ενδιαφέρον για να τα πωλήσουν «έξω». Συγχρόνως, η Altamira Asset Management (Cyprus) Ltd είναι από την αρχή της ίδρυσης της ΚΕΔΙΠΕΣ ο διαχειριστής των χορηγήσεων που έχουν καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών και των ακινήτων που δεν αφορούν ίδια χρήση. Η συνεργασία αυτή συνεχίζεται με την ΚΕΔΙΠΕΣ και σύμφωνα με τον κατάλογο των δεσμεύσεων υπόκειται σε αξιολόγηση. Δεν είναι γνωστό κατά πόσο θα συνεχιστεί μόνο με αυτή την εταιρεία, αν θα είναι αποκλειστικά η συνεργασία ή θα πρέπει να δοθεί όγκος

δανείων και σε άλλους διαχειριστές που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο. Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της ΚΕΔΙΠΕΣ κ. Λάμπρος Παπαδόπουλος δήλωσε στην «Κ» πως «εμείς στην ΚΕΔΙΠΕΣ είμαστε στη θέση – έτοιμοι, αν και εφόσον μας ζητηθεί, να διαδραματίσουμε το ρόλο του εθνικού φορέα διαχείρισης δανείων, με την προϋπόθεση ωστόσο πως θα γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές στις δεσμεύσεις μας».

Πρέπει να σταματήσουν

Σίγουρα θα πρέπει να περιοριστούν κάποιες υφιστάμενες συμφωνίες της ΚΕΔΙΠΕΣ που γίνονταν μέχρι σήμερα. Αν και ο «Κατάλογος Δεσμεύσεων» της ΚΕΔΙΠΕΣ είναι ευθύνη του Υπουργείου Οικονομικών και τίθενται από ο ΥΠΟΙΚ και την Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η ΚΕΔΙΠΕΣ θα έχει ρόλο στο τελικό αποτέλεσμα. Θα δώσει εν ολίγοις τις θέσεις της, για το τι θα πρέπει να αλλάξει. Όπως είχε συμφωνηθεί, σύμφωνα με τον Κατάλογο Δεσμεύσεων (list of commitments) προς τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DGComp) η ΚΕΔΙΠΕΣ θα ασχολείται αποκλειστικά με τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων που είναι στη διάθεση της και δεν θα ασκεί οποιαδήποτε άλλη οικονομική δραστηριότητα. Τα περιουσιακά στοιχεία και το μετοχικό κεφάλαιο της ΚΕΔΙΠΕΣ είναι προς όφελος της ΚΔ, άρα και κατ'επέκταση τα έσοδα από τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων θα αποπληρώνουν την κρατική βοήθεια που είχε δοθεί στον πρώην Συνεργατισμό. Πλέον, με την «όπως φαίνεται» απαραίτητη αναπροσαρμογή του στρατηγικού και επιχειρηματικού σχεδιασμού της εταιρείας θα πρέπει να «περιοριστούν» κάποιες από τις λειτουργίες που έκανε μέχρι σήμερα η ΚΕΔΙΠΕΣ. Η σύναψη της συμφωνίας της ΚΕΔΙΠΕΣ με την Ελληνική Τράπεζα (Asset Protection Scheme) επίσης είναι ένα άλλο ερώτημα, αν μπορεί δηλαδή να διαφοροποιηθεί, κάτι που –ομολογούμενος– φαντάζει δύσκολο.

Ποια είναι η ΚΕΔΙΠΕΣ

Το Σεπτέμβριο του 2018 ολοκληρώθηκε η συμφωνία μεταφοράς των υγιών στοιχείων της πρώην Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας προς την Ελληνική Τράπεζα. Μεταφέρθηκαν στην Ελληνική Τράπεζα όλες οι καταθέσεις πελατών, οι πλείστες εξυπηρετούμενες χορηγήσεις πλην μερικών που παρέμειναν στο μέρος της ΚΕΔΙΠΕΣ και κυβερνητικά ομόλογα που κατείχε η ΣΚΤ. Στα πλαίσια της συμφωνίας μεταφέρθηκαν στην Ελληνική 1000 και πλέον υπάλληλοι και τα υποκαταστήματα της ΣΚΤ, παρόλο που μετά έκλεισε η Ελληνική πολλά από αυτά. Η συμφωνία περιλάμβανε ένα Σχέδιο Εγγύησης Δανείων (Asset Protection Scheme), όπου τα υγιή δάνεια που έδωσε η ΣΚΤ στην Ελληνική θα παρέμειναν υγιή, ενώ στην περίπτωση που «κοκκινίσαν», τη ζημία θα αναλάβανε η ΚΕΔΙΠΕΣ. Προσηγήθηκε δε, λίγο πριν κλείσει η ΣΚΤ, η παροχή κρατικής στήριξης μέσω ομολόγων η οποία ανερχόταν σε 3,6 δισ. ευρώ, η οποία σταδιακά θα επιστρεφόταν μέσω της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων που παρέμειναν στην ΚΕΔΙΠΕΣ. Μεταφέρθηκαν δάνεια ονομαστικής αξίας 7,3 δισ. ευρώ, ακίνητη περιουσία στις ελεύθερες περιοχές ύψους 681 εκατ. ευρώ και όλη η ακίνητη περιουσία στις κατοχόμενες περιοχές, μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες 81 εκατ. ευρώ και, τέλος, συμμετοχές σε εταιρείες εμπορικού τομέα και άλλα περιουσιακά στοιχεία ύψους 121 εκατ. ευρώ.

Ο κ. Πετρίδης διευκρίνισε ότι τα χρήματα αυτά δεν είναι υπό μορφή δανείου, λειτουργούν όπως λειτουργεί το Πολυετές Πλαίσιο, με βάση τις συνεισφορές των κρατών μελών.

ΥΠΟΙΚ: Εθνικό στοίχημα η αξιοποίηση των 3 δισ.

Την ανάγκη η Κύπρος να κερδίσει το εθνικό στοίχημα – το οποίο θα επηρεάσει όχι μόνο εμάς αλλά και τις επόμενες γενιές, μέσω έργων και μεταρρυθμίσεων – των πόρων του νέου πολυετούς πλαισίου της ΕΕ 2021-2027 και του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 2021-2026 (Next Generation EU), συνολικού ύψους σχεδόν €3 δισεκατομμυρίων, τόνισε ο Υπουργός Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης.

Ο Υπουργός Οικονομικών συμμετείχε την Τρίτη στη συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, με θέμα συζήτησης τους άξονες πολιτικής και τον στρατηγικό σχεδιασμό της Κύπρου για τη νέα προγραμματική περίοδο 2021-2027 για όλα τα ταμεία πολιτικής συνοχής, και τους άξονες πολιτικής της Κύπρου για το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την περίοδο 2021-2026 (Next Generation EU).

Σε δηλώσεις του μετά την ολοκλήρωση της συνεδρίας, ο Υπουργός επισήμανε ότι έγινε μια εξαιρετική συζήτηση στην Επιτροπή Εξωτερικών της Βουλής, για ένα πολύ σημαντικό θέμα, το οποίο θα επηρεάσει όχι μόνο εμάς αλλά και τις επόμενες γενιές. «Συζητήσαμε», είπε,

Ο Υπουργός δεσμεύθηκε ότι με την ολοκλήρωση της έγκρισης του σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, θα τεθούν σε ηλεκτρονική μορφή όλα τα έργα και χρονοδιαγράμματα.

«κατά πόσο με το νέο Πολυετές Πλαίσιο της ΕΕ και το Ταμείο Ανάκαμψης της ΕΕ τα οποία αφορούν έργα και μεταρρυθμίσεις σχεδόν €3 δισ. αν συνυπολογίσει κάποιος την εθνική συνεισφορά, θα καταφέρουμε να δημιουργήσουμε την Κύπρο που θέλουμε, την Κύπρο των επόμενων γενιών, αξιοποιώντας τα με τον καλύτερο τρόπο, συνδυασμένα με κάποιες μεταρρυθμίσεις και διορθώνοντας στρεβλώσεις. Θεωρώ ότι η συζήτηση ήταν πολύ εποικοδομητική. Ως κυβέρνηση και ως Υπουργείο Οικονομικών, συντονισμένα επιδιώξαμε από την αρχή τη συναίνεση και τη συνδιαβούλευση και έτσι θα συνεχίσουμε για να κερδίσουμε αυτό το εθνικό στοίχημα, για το οποίο θα μας

εγγυηθούν και οι επόμενες γενιές. Στα πλαίσια της διαφάνειας έχει προκύψει στη συζήτηση της επιτροπής Εξωτερικών η ανάγκη, για την οποία και δεσμευόμαστε ως Υπουργείο Οικονομικών, ότι με την ολοκλήρωση της έγκρισης του σχεδίου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε ηλεκτρονική μορφή θα μπου όλα τα έργα, όλα τα χρονοδιαγράμματα καθώς και το στάδιο στο οποίο θα βρίσκεται η υλοποίησή τους όπως και να υπάρχει και η κατάλληλη λογοδοσία και η κατάλληλη παρακολούθηση, τόσο από τους δημοσιογράφους όσο και από τον πολιτικό κόσμο αλλά και τους πολίτες. Θέλω ξανά να ευχαριστήσω τον πρόεδρο και τα μέλη της επιτροπής, γιατί ήταν από τις καλύτερες συζητήσεις που έχουν διεξαχθεί», κατέληξε ο Υπουργός.

Σε ερώτηση δημοσιογράφου για το εάν τα χρήματα αυτά είναι υπό μορφή δανείου και θα πρέπει να επιστραφούν, ο Υπουργός διευκρίνισε ότι αυτά δεν είναι υπό μορφή δανείου, λειτουργούν όπως λειτουργεί το Πολυετές Πλαίσιο, με βάση τις συνεισφορές των κρατών μελών. Σίγουρα, είπε, θα αυξηθούν και οι συνεισφορές μας, η Κύπρος προσφέρει περίπου όσα παίρνει πίσω, αλλά σταδιακά. «Το θέμα με το Ταμείο Ανάκαμψης είναι

ότι θα δοθούν πολλά κονδύλια στην αρχή και θα πληρωθούν μέσα αυξημένων συνεισφορών όπως γίνεται και με το Πολυετές Σχέδιο σε μεγάλο χρονικό όριζοντα. Είναι γι' αυτό που μπαίνουν όροι και προϋποθέσεις, που γίνονται μεταρρυθμίσεις. Θα δανειστεί η ΕΕ για το Ταμείο Ανάκαμψης ούτως ώστε τα επόμενα χρόνια, μέχρι το 2026, να έχουν υλοποιηθεί αυτά τα έργα και οι μεταρρυθμίσεις που θα αλλάξουν την κάθε χώρα κράτος-μέλος της ΕΕ», δήλωσε ο Υπουργός.

Η Κομισιόν έχει ανακοινώσει ήδη την αποδέσμευση του πρώτου πακέτου ενίσχυσης των κρατών – μελών, καθώς και τα ποσά που αναλογούν σε κάθε κράτος – μέλος, μέσα στα πλαίσια του Ταμείου Ανάκαμψης. Η Κύπρος θα λάβει συνολικά €968 εκατομμύρια από το Ταμείο Ανάκαμψης ΕΕ, σε μορφή επιστηρηγήσεων. Τα 764 εκατομμύρια ευρώ, που αναλογούν στο 70% του συνόλου, θα δοθούν το 2021 και το 2022, ενώ τα υπόλοιπα 204 εκατομμύρια ευρώ θα δοθούν στη δεύτερη φάση, το 2023.

Τηνικότερα, η Κύπρος έχει εξασφαλίσει €1,4 δισ. στο πλαίσιο του Δημοσιονομικού Πλαισίου αλλά και €1,3 δισ. στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Δεν μπορούν για νέο στοκ στο λιανικό εμπόριο

Λιγότερα αποθέματα και ποικιλία στις νέες παραλαβές λόγω έλλειψης ρευστότητας των επιχειρήσεων - Τρέχουν οι δόσεις και τα ενοίκια

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Κρίσιμες θεωρούνται οι επόμενες μέρες για τις επιχειρήσεις του λιανικού εμπορίου, οι οποίες μετρούν τα κουκιά τους προκειμένου να δουν αν είναι τελικά σε θέση να προχωρήσουν σε παραγγελίες για το στοκ της επόμενης σεζόν. Παράγοντες της αγοράς χαρακτηρίζουν σωτήριο το άνοιγμα της αγοράς έστω και αν ήρθε αργοπορημένο.

Στην ουσία, το διάστημα που θα ακολουθήσει και οι πωλήσεις που θα γίνουν τις επόμενες μέρες θα κρίνουν το κατά πόσο θα είναι σε θέση οι ιδιοκτήτες καταστημάτων να προχωρήσουν τελικά σε παραγγελίες για την επόμενη σεζόν. Εκτιμάται ότι αν δεν μπορούν να έχουν ρευστότητα για να προχωρήσουν σε νέες παραγγελίες, τότε αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε οριστικό λουκέτο αριθμό καταστημάτων. Οι αγορές των καταναλωτών λοιπόν τις επόμενες δύο εβδομάδες, είναι αυτές που θα δώσουν τη λύση, έστω και βραχυπρόθεσμα, στο πρόβλημα ρευστότητας που καταγράφεται. Σε κάθε περίπτωση θεωρείται δεδομένο ότι η αγορά τους επόμενους μήνες θα λειτουργήσει με μειωμένα αποθέματα προϊόντων και

Οι επόμενες μέρες είναι η τελευταία ευκαιρία ώστε να πουληθεί το χειμερινό στοκ της αγοράς, λίγο πριν εισέλθουμε στη νέα σεζόν για την ένδυση και υποδήματα.

λιγότερη ποικιλία, αφενός λόγω της έλλειψης ρευστότητας και αφετέρου λόγω λοιπών προβλημάτων που επέφερε η πανδημία.

Μιλώντας στην «Κ» ο γενικός διευθυντής του Nicosia Mall Γιώργος Γεωργίου, εξέφρασε την εκτίμησή του ότι το μέγεθος των προβλημάτων του κλάδου δεν έχει ακόμα ξεκαθαρίσει. Είναι δεδομένο ότι η περσινή χρονιά ήταν καταστροφική για τον κλάδο, με αποκορύφωμα το λουκέτο Δεκεμβρίου για τα εμπορικά κέντρα, που βάθνευε το χάσμα μεταξύ της δυνατότητας ρευστότητας των επιχειρήσεων σε σχέση με τις υποχρεώσεις τους. Εξήγησε ότι αν χαθούν ακόμα μία ή δύο σεζόν, τότε η κρεωκοπία είναι μονόδρομος για αρκετές επιχειρήσεις.

Οι καταναλωτές αγάλισαν την επαναλειτουργία των καταστημάτων. Γύρω στο 27% κατά μέσο όρο ήταν η αύξηση της κίνησης σε καταστήματα και εμπορικά κέντρα την Δευτέρα 8 Φεβρουαρίου, σε σχέση με την αντίστοιχη μέρα του 2020.

Ζητούν προπληρωμές

Το πιο δύσκολο κομμάτι για τις επιχειρήσεις είναι η απαίτηση των προμηθευτών για προπληρωμή της παραγγελίας. Η αγορά σήμερα ζητά σημαντική προπληρωμή του στοκ. Ενώ παλαιότερα υπήρχαν κάποιες ευκολίες στον τρόπο καταβολής της πληρωμής και τους όρους πληρωμής, πλέον λόγω του ότι η παραγωγή είναι μειωμένη, λόγω κορωνοϊού, οι προμηθευτές στην συντριπτική τους πλειοψηφία θέλουν να προπληρώνονται πριν γίνουν πωλήσεις. Αυτό είναι ένα επιπρόσθετο εμπόδιο στην ρευστότητα. Το πρόβλημα μεταφέρεται από άλλες χώρες, αφού το 100% των προϊόντων της κυπριακής αγοράς έρχεται από το εξωτερικό. Παραγγέλλοντας θέλουν ένα ση-

μαντικό μέρος της προκαταβολής και με την παραλαβή η συντριπτική πλειοψηφία ζητά εξόφληση της παραγγελίας. Αυτό σε άλλα δεδομένα ήταν διακερισμό αλλά σήμερα με την σωρεία των προβλημάτων ρευστότητας που υπάρχουν, είναι αδύνατο για την συντριπτική πλειοψηφία των καταστημάτων. Όπως αναφέρουν γνώστες της αγοράς στην «Κ», από την στιγμή που έχουν χαθεί το 70% του περσινού τζίρου, όσες δυνάμεις είχαν μείνει στις επιχειρήσεις έχουν χαθεί.

Από τον Δεκέμβριο

Οι παραγγελίες για τα προϊόντα Φεβρουαρίου-Μαρτίου γίνονται συνήθως από τον Δεκέμβριο. Φέτος, ωστόσο, διαλύουμε την δεύτερη εβδομάδα Φεβρου-

αρίου και οι συνθήκες δεν το έχουν ακόμα επιτρέψει. Εξάλλου, η αβεβαιότητα που υπάρχει στην αγορά δεν βοηθά στον προγραμματισμό των επιχειρήσεων. Όπως εξηγούν στην «Κ», ακόμα κι αν βρεθεί ρευστότητα ή παραχωρηθεί δάνειο από την τράπεζα, το ενδεχόμενο νέου lockdown, το πόσο θα είναι οι ανάγκες των καταναλωτών, βραχυκυκλώνουν την οποία προσπάθεια για εύρυθμη λειτουργία της αγοράς.

Το κόστος παραγγελίας

Πόσο κοστίζει όμως για μια επιχείρηση του λιανικού η παραγγελία νέου στοκ; Όπως εξηγεί ο κ. Γεωργίου, ένα κατάστημα της τάξης των 100 τ. μ κάνει γύρω στις 300-350 χιλιάδες ευρώ πωλήσεις

Επέστρεψαν με πωλήσεις

Οι πρώτες ώρες επαναλειτουργίας των καταστημάτων κύλησε ιδιαίτερα ικανοποιητικά και υπήρχε αυξημένη επισκεψιμότητα σε καταστήματα και εμπορικά κέντρα. Σε σχέση με τις 8 Φεβρουαρίου 2020, η Δευτέρα κατέγραψε αύξηση μεταξύ 25-29% στην επισκεψιμότητα εντός των καταστημάτων και των εμπορικών κέντρων, ή 27% κατά μέσο όρο. Ενδεικτικά, στο εμπορικό κέντρο της Λεμεσού, η επισκεψιμότητα κινήθηκε ικανοποιητικά και έφτασε στο 50% της χωρητικότητας του mall.

Σύμφωνα με τον διευθυντή συμβούλου του εμπορικού κέντρου Ανδρέα Χατζημησίτ, γινόταν έλεγχος του αριθμού των επισκεπτών εντός του mall ανά δέκα λεπτά. Συνολικά, μέχρι τις τέσσερις το απόγευμα, είχαν επισκεφθεί το εμπορικό κέντρο γύρω στις 8.500 κόσμοι.

Αρκετά ικανοποιητικά ήταν και η ροή του κόσμου στην περίπτωση του Nicosia Mall. Σύμφωνα με τον Γιώργο Γεωργίου, γενικό διευθυντή του εμπορικού κέντρου, κατά την πρώτη μέρα επανέναρξης, επισκέφθηκαν το mall γύρω στις 14.000 επισκέπτες. Μάλιστα αναφέρει χαρακτηριστικά ότι όσοι ήρθαν, έφρουσαν κρατώντας τσάντες από ψώνια.

Το δε κόστος παραγγελίας για αυτού του μεγέθους την επιχείρηση ανέρχεται περίπου στις 175 χιλιάδες ευρώ.

Παραγγελίες γίνονται συνήθως αρκετούς μήνες πριν από μια νέα σεζόν, ωστόσο υπάρχουν καταστήματα της κατηγορίας fast fashion που κάθε δύο εβδομάδες έχουν νέες παραλαβές. Η συγκεκριμένη συχνότητα παραλαβής είναι δύσκολο να διατηρηθεί εν μέσω πανδημίας, ειδικότερα από την στιγμή που το κατάστημα βάσει των απαιτήσεων των προμηθευτών προπληρώνει τις παραγγελίες πριν καν προχωρήσει σε πωλήσεις.

Τρέχουν τα έξοδα

Χωρίς εισοδήματα και με κατεβασιμένα

ρολά την περίοδο των Χριστουγέννων και των ξεπουλημάτων Ιανουαρίου και πέσει το Πάσχα, τα πράγματα πλέον είναι κρίσιμα. Το μεγάλο πρόβλημα παραμένει η ρευστοποίηση του στοκ, αλλά την ίδια ώρα η ρύθμιση των ενοικίων είναι επιτακτική ανάγκη για τις επιχειρήσεις. Πλέον, μαζί με την παραγγελία, συμπίπτουν και άλλες οφειλές όπως είναι οι δόσεις δανείων, η αποπληρωμή ΦΠΑ το οποίο είχε συσσωρευτεί όλο τον χρόνο, ενώ μείζον θέμα παραμένει η καταβολή του ενοικίου παρά τις όποιες αποπείρες έγιναν από πλευράς κυβερνήσεως για ρύθμιση του θέματος.

Κρατικές εγγυήσεις

Μεγάλο θέμα το οποίο επισημαίνουν το σύνολο των επιχειρήσεων του λιανικού είναι ότι δεν υπάρχει χρηματοδότηση από τις τράπεζες. Θεση την οποία υποστηρίζει και η ΟΕΒ είναι ότι ο επιχειρηματικός κόσμος χρειάζεται επιτακτικά οξυγόνο ρευστότητας με την ψήφιση του νόμου για τις κρατικές εγγυήσεις. Σύμφωνα με ρεπορτάζ της «Κ», το νομοσχέδιο βρίσκεται ακόμα ενώπιον του Υπουργείου Οικονομικών και δέχεται τελευταίες πιεσίες πριν την εκ νέου κατάθεσή του στη Βουλή.

Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι

Η απαίτηση των προμηθευτών για προπληρωμή της παραγγελίας οδηγεί στην ουσία σε αδιέξοδο τις επιχειρήσεις λιανικού.

οι αλλαγές, σε σχέση με το τελευταίο νομοσχέδιο που απορρίφθηκε προ μερικών μηνών, δεν πρέπει να είναι μεγάλες με τις εγγυήσεις να ανέρχονται στο 1 δισεκατομμύριο ευρώ και η συμμετοχή του κράτους να παραμένει στο 70% και 30% από τις τράπεζες.

Το αναμενόμενο νομοσχέδιο αναμένεται να κατατεθεί στην Βουλή εντός Φεβρουαρίου. Οι επιχειρήσεις αναμένουν επίσης την καταβολή του εφάπαξ ποσού, το οποίο ανακοινώθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών. Σε αυτό το πλαίσιο θα γίνουν πληρωμές (άρχιαν από την προηγούμενη εβδομάδα) σε περίπου 30 χιλιάδες επιχειρήσεις και θα διατεθεί ένα κονδύλι της τάξης των 200 εκατομμυρίων ευρώ.

Από το Ισραήλ η επανεκκίνηση του τουρισμού

Εδειξε τον δρόμο ο Έλληνας πρωθυπουργός - Σε συζητήσεις Ελλάδα-Κύπρος για το διαβατήριο υγείας - Νέα κατηγοριοποίηση την 1η Μαρτίου

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Σημαντικές εξελίξεις αναμένονται προσεχώς στον τομέα του τουρισμού, με τα φώτα στραμμένα στην επικείμενη συνάντηση του Νίκου Αναστασιάδη με τον Πρωθυπουργό του Ισραήλ Βενιαμίν Νετανιάου την Κυριακή. Ο πρόεδρος μεταβαίνει έχοντας στην ατζέντα θεμάτων του και τον τουρισμό με ζητούμενο να επιτευχθεί η ενίσχυση της συνεργασίας των δύο χωρών στον τουριστικό τομέα. Θεωρείται δεδομένο ότι λόγω της θετικής πορείας των εμβολιασμών στη γείτονα χώρα, βρίσκεται στις προτεραιότητες τόσο της Κύπρου όσο και της Ελλάδας για άντληση τουριστικού ρεύματος, όχι

Εχουν γίνει οι απαραίτητες τεχνικές διεργασίες ώστε σε περίπτωση που τεθεί σε ισχύ το πράσινο διαβατήριο εμβολιασμού, θα ενεργοποιηθεί άμεσα και στο Cyprus flight pass.

μόνο για την καλοκαιρινή περίοδο αλλά και το Πάσχα. Πληροφορίες αναφέρουν ότι γίνονται ήδη επαφές για έναρξη τουριστικών πακέτων στο Ισραήλ για την περίοδο Απριλίου - Μαΐου. Αυτό μπορεί να προκύψει ως αποτέλεσμα συμφωνίας Κύπρου-Ισραήλ στο πρότυπο της αντίστοιχης συμφωνίας της χώρας με την Ελλάδα για τον τουρισμό και στη συνέχεια να επλεγμασθεί να καθοριστούν σε επίπεδο υπουργών τουρισμού τις επόμενες εβδομάδες. Χωρίς να επιβεβαιώνονται οι τελικές προθέσεις της κυβέρνησης στο θέμα του πράσινου διαβατηρίου, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», η κυβέρνηση συμφωνεί επί θέματος αρχικά ότι η υιοθέτηση του διαβατηρίου υγείας, θα βοηθήσει τον τομέα του τουρισμού και κατ' επέκταση την οικονομία της χώρας.

Ωστόσο, η κυβέρνηση αναμένει την στάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ώστε

Το αποτέλεσμα της συνάντησης Αναστασιάδη-Νετανιάου την προσεχή Κυριακή, καθοριστικό για την έναρξη τουριστικών αφίξεων από το Ισραήλ τους επόμενους μήνες.

να πάρει τελικές αποφάσεις. Πάντως το θέμα ήταν στο επίκεντρο συζητήσεων μεταξύ του υπουργού Τουρισμού Σάββα Περίδου και του Έλληνα υπουργού Τουρισμού Χάρη Θεοχάρη, με στόχο να βρεθεί ευρύτερη κοινή πολιτική μεταξύ των δύο χωρών. Το αποτέλεσμα της συνάντησης σε πολιτικό επίπεδο στο κομμάτι του τουρισμού, θα διαφανεί τις επόμενες μέρες. Πληροφορίες αναφέρουν ότι από το Ισραήλ υπήρχαν πιέσεις για χαλαρώσεις στο τουριστικό ρεύμα, έστω και με περιορισμένους αριθμούς, κάτι που ωστόσο δεν το επέτρεπε η επιδημιολογική κατάσταση της χώρας. Εντούτοις, η πορεία του εμβολιαστικού τους προγράμματος αλλάζει τα δεδομένα και ο στόχος, μέχρι τις αρχές Απριλίου να έχει εμβολιαστεί το 70% του πληθυσμού της χώρας, βάζει ξανά την χώρα στον τουριστικό χάρτη. Δεν είναι πάντως η πρώτη κίνηση προεγγύσης του Ισραήλ στο θέμα του του-

ρισμού. Σύμφωνα με δημοσίευμα της Jerusalem Post από τον περασμένο Μάιο, οι Υπουργοί Τουρισμού των τριών χωρών ήταν ξανά σε συζητήσεις για την δημιουργία μιας ασφαλής ζώνης τουρισμού, στη βάση της θεωρίας ότι λόγω πανδημίας οι τουρίστες θα προτιμήσουν χώρες οι οποίες είναι γειτονικές.

Όχι σε κίνητρα εμβολιασμών

Το κατά πόσο ο Κύπρος θα υιοθετήσει την πρακτική του πράσινου διαβατηρίου, ως εργαλείο το οποίο θα διευκολύνει τα ταξίδια είναι κάτι που θα διαφανεί στο προσεχές διάστημα. Ωστόσο, κίνητρα προς εμβολιασμένους ταξιδιώτες δεν προτίθεται να δώσει ο Κύπρος, σύμφωνα με πρόσφατες δηλώσεις του υπουργού του Τουρισμού Σάββα Περίδου. Όπως ανέφερε την προηγούμενη εβδομάδα ο Υφυπουργός, «θα μπορεί να έρθει όποιος θέλει, φτάνει να πληρώσει τα κριτήρια εισόδου,

δηλαδή τα τεστ με βάση την κατηγορία που βρίσκεται η χώρα του». Επισήμανε επίσης ότι ο εμβολιασμός κατά της νόσου COVID-19, δεν αποτελεί προϋπόθεση για να έρθει κάποιος στην Κύπρο, και υπέδειξε ως πιο σημαντικό τη διενέργεια Covid τεστ.

Προετοιμάζεται η Κύπρος

Εξάλλου από την πρώτη Μαρτίου τίθεται σε ισχύ η νέα κατηγοριοποίηση των χωρών από τον ECDC (European Center for disease prevention and control), για 56 χώρες. Το δε Ισραήλ έχει συμπεριληφθεί σε λίστα εφτά χωρών οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο της ΕΕ. Στις επτά επιπλέον βρίσκεται η Ρωσία, η Ουκρανία, το Ισραήλ, ο Λίβανος η Αιγύπτος, η Ιορδανία και η Σαουδική Αραβία. Από αυτές τις χώρες η Κύπρος θα δέχεται απρόσκοπτα επισκέπτες, πάντα υπό την αίρεση των επιδημιολογικών δεδομένων

Το πράσινο διαβατήριο

Η πρόταση του Έλληνα Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη αφορά στην κατεύθυνση ενός ψηφιακού πιστοποιητικού εμβολιασμού εντός των ορίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς επίσης και για κοινό ψηφιακό πιστοποιητικό εμβολιασμού και με τρίτες χώρες, το οποίο θα διευκολύνει τις μετακινήσεις εν όψει καλοκαιρινής τουριστικής περιόδου. Στο ίδιο μήκος κύματος ήταν και ο Ισραηλινός πρωθυπουργός. Η συμφωνία μεταξύ Ελλάδας και Ισραήλ προβλέπει την ελεύθερη διακίνηση εμβολιασμένων ταξιδιωτών μεταξύ των δύο χωρών. Σε επίπεδο υπουργών Τουρισμού, κατά την πρόσφατη επίσκεψη του Έλληνα Πρωθυπουργού στο Ισραήλ, υπογράφηκε συμφωνία για διευρυμένη και συστηματική συνεργασία στον τουριστικό τομέα, πενταετούς διάρκειας.

της κάθε χώρας. Η εν λόγω λίστα έχει συσταθεί κατόπιν προτάσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, Υπουργείου Μεταφορών και Υφυπουργείου Τουρισμού, αφού πρόκειται για χώρες σημαντικές τόσο για διπλωματικούς λόγους, όσο και για τις αερομεταφορές και τον τουρισμό. Σύμφωνα πάντως με πληροφορίες της «Κ» από την 1η Μαρτίου θα τεθεί σε ισχύ ένα νέο Cyprus flight pass. Ήδη έχει ετοιμαστεί η υποδομή ώστε εάν αποφασιστεί το πιστοποιητικό εμβολιασμού, να τεθεί σε ισχύ.

Ζητούμενο η σταθερότητα

Ό,τι κι αν προκύψει από την συνάντηση Αναστασιάδη-Νετανιάου, το ζητούμενο για τον τουρισμό είναι ένα, το οποίο ο σύνδεσμος τουριστικών πρακτόρων Κύπρου : η σταθερότητα. Σύμφωνα με τον επίτιμο πρόεδρο Άκη Κελεπέση, αν ο Μάρτιος ξεκινήσει με μια

σταθερότητα στις αποφάσεις και τα μέτρα που θα εφαρμοστούν, τότε η κίνηση στα αεροδρόμια θα αρχίσει να ξαναζωντανεύει. Χρειάζεται προγραμματισμός για να γίνουν οι κρατήσεις σε tour operators και να αρχίσει να κινείται η αγορά. Όσο αφορά τον Κύπριο ταξιδιώτη, το ενδιαφέρον είναι μεγάλο για ταξίδια κυρίως στην Ελλάδα. Όπως ανέφερε χαρακτηριστικά, οι Κύπριοι ταξιδιώτες βρίσκονται με το διαβατήριο στο χέρι και είναι έτοιμοι να κλείσουν εισιτήρια ακόμα και για την 1η Μαρτίου, αν αρθεί η καραντίνα στην Ελλάδα. Υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον. Και τον Μάρτιο είναι έτοιμοι να ταξιδέψουν.

Μικρό καλάθι

Υπάρχει ωστόσο και η άποψη ότι ακόμα

Την προηγούμενη εβδομάδα ο Υφυπουργός Τουρισμού ξεκαθάριζε ότι δεν θα δοθούν κίνητρα για τους εμβολιασμένους ταξιδιώτες.

και αν καταφέρει η Κύπρος να προσελκύσει τουρισμό από το Ισραήλ, δεν θα επωφεληθούν όλοι στην κυπριακή τουριστική βιομηχανία.

Ο Ισραηλινός τουρίστας έχει συγκεκριμένες προτιμήσεις και απαιτήσεις από τον προορισμό στον οποίο επισκέπτεται και συνήθως κάνει κρατήσεις σε ξενοδοχεία τα οποία προσφέρουν την επιλογή συγκεκριμένου τύπου μενού. Σύμφωνα με τον CEO της Meeting Point Cyprus Μάριο Σακράτους, η κάθοδος τουριστών από το Ισραήλ δεν μπορεί να σώσει την κατάσταση στον τουρισμό.

Το 2019, χρονιά ρεκόρ για τις αφίξεις τουριστών, οι αφίξεις από Ισραήλ κινήθηκαν στις 200 χιλιάδες και ήταν περίπου το 5-6% από σύνολο 3,96 εκατομμυρίων αφίξεων.

Ήταν επίσης η χρονιά κατά την οποία η αγορά του Ισραήλ κατέγραψε αύξηση της τάξης του 51%.

Τον Μάρτιο ενώπιον της Ερευνητικής ο Δημ. Συλλούρης

Την επόμενη εβδομάδα με ΜΟΚΑΣ και Κεντρική Τράπεζα κλείνει ο πρώτος κύκλος ερευνών της Επιτροπής

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Την επόμενη εβδομάδα, σύμφωνα με τους σχεδιασμούς που έχουν γίνει, θα συνεχιστούν οι δημόσιες ακροάσεις της Ερευνητικής Επιτροπής για τις κατ' εξαίρεση πολιτογραφίες αλλοδαπών επενδυτών και επιχειρηματιών. Το διάλειμμα δύο εβδομάδων, μετά την κατάθεση του προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Αναστασιάδη κρήθηκε αναγκαίο προκειμένου η Επιτροπή κάνει ένα πρώτο μάζεμα του υλικού που έχει συλλεχθεί, από τον περασμένο Νοέμβριο προκειμένου να κλείσει ο πρώτος κύκλος του ερευνητικού έργου, με την έκδοση του ενδιάμεσου πορίσματος. Κύκλος που θα ολοκληρωθεί με την κατάθεση της επικεφαλής της Μονάδας Καταπολέμησης Αδικημάτων Συγκάλυψης (ΜΟ.Κ.Α.Σ) και του διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας. Δύο υπηρεσίες που είχαν ρόλο στο πρόγραμμα πολιτογραφίσεων και που η μαρτυρία θα συμπληρωθεί το παζλ, προκειμένου το ενδιάμεσο πόρισμα να είναι αντικειμενικό και να στηρίζεται σε στοιχεία των βασικών εμπλεκόμενων.

Η γενική εικόνα που φαίνεται να έχει σχηματίσει η Ερευνητική Επιτροπή είναι πως επρόκειτο για ένα πρόγραμμα πολιτογραφίσεων με κενά από την αρχή. Το ερώτημα που διατυπώνεται είναι, γιατί οι αλλαγές του θεσμικού πλαισίου έπρεπε να γίνουν με τόσα χρόνια καθυστέρηση;

Ο δεύτερος κύκλος εργασιών της Επιτροπής θα ανοίξει από τον Μάρτιο, εφόσον θα έχει παραδοθεί το ενδιάμεσο πόρισμα. Σύμφωνα με τους προγραμματισμούς, η έναρξη του νέου κύκλου θα γίνει από τα πρόσωπα που κατά καιρούς έχει φανεί ότι είχαν εμπλοκή στο πρόγραμμα πολιτογραφίσεων, όπως ο παρατηθείς πρόεδρος της Βουλής Δημήτρης Συλλούρης και ο επίσης παρατηθείς βουλευτής Χριστάκης Τζιοβάνης. Επίσης, ψηλά στη λίστα των προσώπων που θα μεταβούν στο «Φιλοξενία» είναι και άλλοι παράγοντες που είχαν σχέση με τις κατ' εξαίρεση πολιτογραφίσεις.

Το ενδιάμεσο

Όπως έχει γράψει η «Κ», το ενδιάμεσο πόρισμα της Ερευνητικής Επιτροπής τοποθετείται χρονικά περί τα τέλη Φεβρουαρίου. Νεότερες πληροφορίες, από πρόσωπα κοντά στην Επιτροπή, δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο η παράδοση του ενδιάμεσου πορίσματος να καθυστερήσει κατά μια εβδομάδα, ένεκα του μεγάλου όγκου υλικού που έχει συλλεχθεί, η αξιολόγηση του οποίου, όπως πληροφορούμαστε, έχει ήδη ξεκινήσει. Ένα ζήτημα το οποίο έχει τεράστιο ενδιαφέρον είναι το τι θα περιλαμβάνει το ενδιάμεσο πόρισμα. Σύμφωνα με τις λιγοστές πληροφορίες που έχουν διαρρεύσει, η Επιτροπή φαίνεται να έχει καταλήξει πως στο πόρισμα θα καταγράφεται το πλαίσιο σύστασης και λειτουργίας του προγράμματος, από συστάσεώς του, καθώς και οι αλλαγές σε αυτό μέχρι την κατάρρευσή του, με την Επιτροπή να τις αξιολογεί σε θετικές και μη.

Ένα άλλο ζήτημα, επίσης με έντονο ενδια-

φέρον, είναι αν η Επιτροπή θα προχωρήσει με την επισήμανση άλλων ευθυνών ή και διάπραξης αδικημάτων. Εδώ οι πληροφορίες που υπάρχουν είναι πιο ξεκάθαρες. Η απάντηση που δίνεται είναι καταφατική.

Στο ενδιάμεσο πόρισμα θα αναφέρονται: ενδεχόμενη διάπραξη ποινικών αδικημάτων, η παραπλάνηση όπως υποδεικνύεται είναι ποινικό αδίκημα, ενδεχόμενα πειθαρχικά αδικήματα και ενδεχόμενες διοικητικές ευθύνες.

Πολιτικές ευθύνες

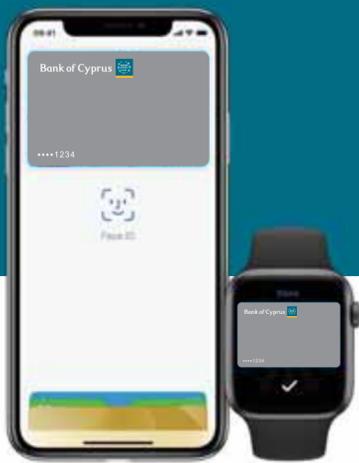
Όπως έχει γράψει η «Κ» στο ενδιάμεσο πόρισμα θα υπάρχει αναφορά και για το κομμάτι των πολιτικών ευθυνών, εξ ου και η έκδοσή του θα γίνει μετά την κατάθεση του προέδρου της Δημοκρατίας. Όπως λέγεται, οι πολιτικές ευθύνες στο ενδιάμεσο πόρισμα θα είναι κάτι διαφορετικό

Η έκδοση του ενδιάμεσου πορίσματος θα γίνει το αργότερο μέχρι αρχές Μαρτίου και σε αυτό θα καταγράφονται, ενδεχόμενα ποινικά αδικήματα, ενδεχόμενες πειθαρχικές και διοικητικές ευθύνες, ενώ θα γίνεται αναφορά και σε πολιτικές ευθύνες.

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

από τις υπόλοιπες υποδείξεις της Επιτροπής. Η γενική αίσθηση που έχει δημιουργηθεί στα μέλη της Επιτροπής είναι πως το πρόγραμμα έπασχε λειτουργικά από την αρχή, κάτι που επισμαίνετε και στο πόρισμα της Επιτροπής Καλογήρου. Η διαφορά τώρα είναι πως υπάρχουν περισσότερα στοιχεία, τα οποία δίνουν μια πληρέστερη εικόνα.

Το βασικό ζήτημα γύρω από το οποίο εστιάζει η Επιτροπή αφορά το γιατί οι αλλαγές που έπρεπε να είχαν γίνει στο πρόγραμμα, καθυστέρησαν έως ότου το αυτό στην ουσία «πέθανε». Όπως υποδεικνύεται περί αυτού του ζητήματος κινείται η Επιτροπή, προκειμένου να κωδικοποιήσει θετικές κινήσεις και παραλείψει από Υπουργεία, αλλά και από το ίδιο το Υπουργικό Συμβούλιο που είχε τον τελευταίο λόγο.

Πρώτη αξιολόγηση Επιτροπής

Παράλληλα με τις δημόσιες ακροάσεις, η Ερευνητική Επιτροπή φαίνεται να έχει σχηματίσει μια πρώτη εικόνα για το Κυπριακό Πρόγραμμα Πολιτογραφίσεων.

Όπως λέγεται χαρακτηριστικά στην Επιτροπή, η άποψη που έχει σχηματιστεί είναι πως ήταν ένα πρόγραμμα με τρύπες. Το πρόγραμμα όπως φαίνεται από τα στοιχεία που έχει πάρει η Επιτροπή αλλά και από τις μέχρι σήμερα καταθέσεις, συστάθηκε με άλλο σκοπό και διαφορετικός ήταν στην πορεία και ειδικότερα μετά το 2013 και το κούρεμα των καταθέσεων.

Το θεσμικό πλαίσιο ελέγχου του προγράμματος είναι ένα θέμα στο οποίο τα μέλη της Επιτροπής δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, στις δημόσιες ακροάσεις. Εδώ υπό μορφή ερωτήματος λέγεται: Γιατί έπρεπε λίγο πριν από την κατάρρευση του προγράμματος να θεσπιστούν κανονισμοί; Γιατί οι κανονισμοί δεν έγιναν στην πρώτη αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου το 2013, προκειμένου το πρόγραμμα να ρυθμιζόταν από ένα θεσμικό πλαίσιο ελέγχων; Από τα στοιχεία και τις καταθέσεις έχει εξαχθεί το συμπέρασμα πως το πρόγραμμα υπέστη αλλαγές που το έκαναν αυστηρότερο αλλά ταυτόχρονα υποθετικό κάποιες άλλες πρόνοιες με ειδικές χαλαρώσεις, όπως οι ομαδικές πολιτογραφίσεις από το 2014. Στα θετικά που έχουν εντοπιστεί είναι οι αλλαγές στο πρόγραμμα μετά το 2018 με τους κανονισμούς, την εποπτεία των παρόχων καθώς και την δέουσα επιμέλεια από 3 διεθνείς οίκους.

Επίσης αναγνωρίζεται πως από πλευράς Υπουργείου Εσωτερικών έγιναν προσπάθειες να κλείσουν οι τρύπες του προγράμματος, με τις ανυποχίες που εξέφρασε ο τότε ΥΠΕΣ Κωνσταντίνος Πετρίδης προς τον τότε ΥΠΟΙΚ Χάρη Γεωργιάδη, μια προσπάθεια που πήρε μερικά χρόνια προκειμένου να ληφθούν μέτρα.

ΑΠΟΨΗ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Συναλλαγές Ακινήτων: πώς χάραξε το 2021

Όλοι περιμένουμε με ανυπομονησία να δούμε πώς θα οδεύσει το 2021. Παρόλο που η κατάσταση δεν είναι ένα video game όπου κάποιος αναμένει να δει τι θα γίνει, όταν το green dot συναντήσει το red dot, εντούτοις η ακτινογραφία του άμεσου παρελθόντος προκαλεί ενδιαφέρον. Ο πρώτος μήνας του 2021 ολοκληρώθηκε με 756 συναλλαγές παγκύπρια βάσει των οποίων αντάλλαξαν χέρια ακίνητα συνολικής αξίας περίπου €127 εκατ. Αν συγκρίνουμε αυτή την επίδοση με τον αντίστοιχο Ιανουάριο του 2020 (προ της πανδημίας), ο πρώτος μήνας του 2020 είχε πετύχει 871 συναλλαγές όπου αντάλλαξαν χέρια ακίνητα συνολικής αξίας περίπου €154 εκατ. Άρα ο φετινός Ιανουάριος είναι μειωμένος κατά 13% σε επίπεδο αριθμού συναλλαγών και κατά 17,5% σε επίπεδο συνολικής αξίας, σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Αυτή, όμως, είναι η συνολική εικόνα.

As δούμε τώρα την κάθε επαρχία ξεχωριστά όπου φαίνονται ενδιαφέροντα πράγματα. Η Λευκωσία φέτος συνεισέφερε με 305 συναλλαγές (ή 40,3% του συνολικού όγκου) συνολικής αξίας περίπου €44 εκατ. (ή 34,6% της συνολικής αξίας). Την αντίστοιχη περσινή περίοδο

Ο αρνητικός επηρεασμός των παραλιακών πόλεων είναι ιδιαίτερα αισθητός εξαιτίας του παρατεταμένου αποκλεισμού τους από την αγορά των ξένων.

συνεισέφερε με 233 συναλλαγές (ή 26,8% του συνολικού όγκου) συνολικής αξίας σχεδόν €37 εκατ. (ή 24% της συνολικής αξίας). Με άλλα λόγια, παρά τη συνολική αρνητική παγκύπρια εικόνα, ο φετινός Ιανουάριος είδε τη Λευκωσία να απογειώνεται με αύξηση 31% στον αριθμό συναλλαγών και αύξηση 19% στη συνολική αξία.

Η Λεμεσός φέτος συνεισέφερε με 177 συναλλαγές (ή 23,4% του συνολικού όγκου) συνολικής αξίας περίπου €41,5 εκατ. (ή 32,6% της συνολικής αξίας). Την αντίστοιχη περσινή περίοδο συνεισέφερε με 241 συναλλαγές (ή 27,7% του συνολικού όγκου) συνολικής αξίας σχεδόν €49,5 εκατ. (ή 32,1% της συνολικής αξίας). Η Λεμεσός σμικρύνθηκε κατά 26,5% στον

Ο πρώτος μήνας του 2021 ολοκληρώθηκε με 756 συναλλαγές παγκύπρια βάσει των οποίων αντάλλαξαν χέρια ακίνητα συνολικής αξίας περίπου €127 εκατ.

αριθμό συναλλαγών και κατά 16% στη συνολική αξία.

Η Λάρνακα φέτος συνεισέφερε με 118 συναλλαγές (ή 15,6% του συνολικού όγκου) συνολικής αξίας περίπου €17,7 εκατ. (ή 13,9% της συνολικής αξίας). Την αντίστοιχη περσινή περίοδο συνεισέφερε

με 171 συναλλαγές (ή 19,6% του συνολικού όγκου) συνολικής αξίας σχεδόν €27,9 εκατ. (ή 18,1% της συνολικής αξίας). Η Λάρνακα έκανε βουτιά 31% στον αριθμό συναλλαγών και 36,6% στη συνολική αξία.

Η Αμμόχωστος φέτος συνεισέφερε με

37 συναλλαγές (ή 4,9% του συνολικού όγκου) συνολικής αξίας περίπου €7,3 εκατ. (ή 5,7% της συνολικής αξίας). Την αντίστοιχη περσινή περίοδο συνεισέφερε με 52 συναλλαγές (ή 6% του συνολικού όγκου) συνολικής αξίας σχεδόν €7,8 εκατ. (ή 5% της συνολικής αξίας).

Η Αμμόχωστος έκανε βουτιά σχεδόν 29% στον αριθμό συναλλαγών, αλλά η μείωση στην αξία των ακινήτων που αντάλλαξαν χέρια ήταν πολύ μικρότερη, δηλαδή 6,4%.

Η Πάφος φέτος συνεισέφερε με 119 συναλλαγές (ή 15,7% του συνολικού όγκου) συνολικής αξίας περίπου €17 εκατ. (ή 13,4% της συνολικής αξίας). Την αντίστοιχη περσινή περίοδο συνεισέφερε με 174 συναλλαγές (ή 20% του συνολικού όγκου) συνολικής αξίας σχεδόν €32,4 εκατ. (ή 21% της συνολικής αξίας). Η Πάφος έκανε βουτιά 31,6% στον αριθμό συναλλαγών και βύθιση 47,5% στη συνολική αξία σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο.

Με απλή ανάγνωση των πιο πάνω στοιχείων είναι φανερό πως ο αρνητικός επηρεασμός των παραλιακών πόλεων είναι ιδιαίτερα αισθητός εξαιτίας του παρατεταμένου αποκλεισμού τους από την αγορά των ξένων. As μιν ξεχνάμε πως

οι αγορές των παραλιακών περιοχών ιστορικά βασιζόνται κατά 40% με 60% στην αγορά των ξένων. Η στέρση της αγοράς των ξένων δεν έχει να κάνει μόνο με την κατάργηση του ΚΕΠ – από το οποίο η Λεμεσός είχε το μεγαλύτερο όφελος ακουλουθούμενη από τις υπόλοιπες επαρχίες – αλλά το πρόβλημα είναι ευρύτερο. Αυτό την ίδια ώρα δίνει μια ελπίδα ότι η αγορά των παραλιακών πόλεων μπορεί να ανακτήσει σοβαρό μέρος από το χαμένο έδαφος όταν οι υγιονομικές συνθήκες το επιτρέψουν.

Την ίδια ώρα για ακόμη μία φορά αποδεικνύεται η αξία της πιο σύνθετης αγοράς της Λευκωσίας και η μικρότερη εξάρτηση της από την αγορά των ξένων. Σύμφωνα φαίνεται πως το ενδιαφέρον των Λευκωσιτών για επενδύσεις στην Αμμόχωστο ωφέλησε και την Αμμόχωστο, η οποία συγκριτικά ήταν η λιγότερο αρνητικά επηρεαζόμενη παραλιακή πόλη. Αναμένουμε με ενδιαφέρον τη συνέχεια, καθώς οι συνθήκες είναι πραγματικά πρωτόγνωρες και οι μεταβλητές εξαιρετικά αστάθμητες.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO της APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Εμβόλια και μέτρα μείωσαν τις εισαγωγές

Σημάδια ύφεσης του δεύτερου κύματος - Χαμηλώνει ο αριθμός των κρουσμάτων

Του ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΥΤΡΑ

Το δεύτερο κύμα της πανδημίας έχει αρχίσει να δείχνει σημάδια ύφεσης, τουλάχιστον, τις τελευταίες επτά ημέρες. Αυτό αντανακλά στον χαμηλό ημερήσιο αριθμό επιβεβαιωμένων περιστατικών COVID-19, σε συνάρτηση με τον πολύ ψηλό αριθμό εργαστηριακών εξετάσεων που διενεργούνται, ένεκα και της απόφασης ότι το σταδιακό «ξεκλείδωμα» θα πρέπει να συνοδεύεται με εβδομαδιαίο έλεγχο των εργαζομένων. Μείωση έχει καταγραφεί και στον αριθμό των νοσηλευ-

πλέον, μπαίνει στο παιχνίδι το εμβόλιο της AstraZeneca, το οποίο αναμένεται να βοηθήσει τα μέγιστα λόγω της τεχνολογίας πίσω από την παρασκευή του, αλλά και τις πρώτες ενδείξεις από τους εμβολιασμούς στην Μεγάλη Βρετανία.

Μείωση νοσηλευομένων

Τα τελευταία εβδομήντα, τα τρία δημόσια νοσηλευτήρια τα οποία είναι επιφορτισμένα με την νοσηλεία ασθενών με COVID-19, άρχισαν να αναστατώνονται, καθώς οι αριθμοί καθημερινά κυμαίνονται σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με την κατάσταση που επικρατούσε την προηγούμενη περίοδο. Το Γενικό Νοσοκομείο Αιμοκάστου, το οποίο λειτουργεί ως Νοσοκομείο Αναφοράς για την πανδημία και έχει την δυνατότητα νοσηλείας 75 ασθενών με COVID-19, σε διάφορες περιπτώσεις έφτασε στο μέγιστο ποσοστό πληρότητας. Την ώρα που γράφονταν το ρεπορτάζ, σύμφωνα με τα στοιχεία που εξασφάλισε η «Κ», στο νοσοκομείο νοσηλεύονταν μόλις 18 ασθενείς και από αυτούς μόνο οι 9 ήταν άνω των 65 ετών. Βάσει των πιο πάνω στοιχείων, την Τρίτη σημειώθηκε περαιτέρω μείωση, σε σύγκριση με την Δευτέρα, όταν ανακοινώθηκαν 24 ασθενείς στο Νοσοκομείο Αναφοράς. Ωστόσο, ένας ασθενής, μόλις 27 ετών, βρισκόταν στην Μονάδα Αυξημένης Φροντίδας.

Μέσος όρος ηλικίας

Η επαναφορά του μέσου όρου ηλικίας σε προ δευτέρου κύματος επίπεδα, παρά το ότι δείχνει πως εξακολουθούν να νοσηύονται και νοσηλεύονται άτομα νεαρότερης ηλικίας, είναι και μια αχτίδα φωτός όσον αφορά την αντιμετώπιση της παρούσας έξαρσης, αλλά και της αποτελεσματικότερης πρόληψης ενός ενδεχόμενου τρίτου κύματος. Σύμφωνα με αρμόδιες πηγές με-

Ο αριθμός των νοσηλευομένων έφτασε σε χαμηλό επίπεδο, ενώ μηδενίστηκαν οι εισαγωγές από στέγες ευγηρίας. Αυτό αποδίδεται στα αυστηρά μέτρα, αλλά και στους εμβολιασμούς.

Αυξημένες προσδοκίες από AstraZeneca

Παρά το γεγονός ότι υπάρχει η πεποίθηση πως οι εμβολιασμοί έχουν αρχίσει να προσφέρουν μια μικρή βοήθεια στην προσπάθεια κατά της πανδημίας, καθίσταται σαφές πως δεν είναι δυνατόν αυτή την στιγμή να υπάρξει επιστημονική τεκμηρίωση. Είναι, επίσης, ξεκάθαρο ότι όλα τα διαθέσιμα εμβόλια προστατεύουν από την βαριά νόσο και τον θάνατο, γι' αυτό το επόμενο διάστημα, όσο προχωρεί η υλοποίηση του πλάνου, η κατάσταση αναμένεται ότι θα βελτιώνεται ακόμα περισσότερο. Η έναρξη των εμβολιασμών με το σκεύασμα της AstraZeneca δημιουργεί μεγάλες προσδοκίες. Οι επιστήμονες, παρατηρώντας τα αποτελέσματα που καταγράφονται στην Βρετανία, αναφέρουν ότι έχει αρχίσει να παρατηρείται μια κλίση στις καμπύλες που αφορούν τα περιστατικά και τους θανάτους. Μάλιστα, το βρετανικό εμβόλιο φαίνεται ότι αρχίζει να παρέχει προστασία στον λήπτη από την πρώτη κιόλας δόση, γι' αυτό και αναμένεται πιο άμεση δράση κατά του ιού.

τις οποίες επικοινωνήσε η «Κ», στην αρχή του δευτέρου κύματος, ο μέσος όρος ηλικίας των νοσηλευομένων στο Νοσοκομείο Αναφοράς ήταν τα 60 - 65 έτη περίπου, αλλά κατά την περίοδο της κορύφωσης

έφτασε μέχρι και τα 76 έτη. Πλέον, με την ύφεση της έξαρσης, που παρατηρείται την τρέχουσα περίοδο και βάσει των δεδομένων που ίσχυαν νωρίς το απόγευμα της Τρίτης - η κατάσταση μεταβάλλεται

συνεχώς - ο μέσος όρος ηλικίας των νοσηλευομένων στο Νοσοκομείο Αναφοράς ανερχόταν στα 65,22 έτη.

Συμβολή των εμβολιασμών

Σύμφωνα με αρμόδιες πηγές, οι νοσηλευόμενοι στο Νοσοκομείο Αναφοράς, οι οποίοι προέρχονταν από κλειστές δομές και οίκους ευγηρίας, το τελευταίο διάστημα έχουν μηδενιστεί. Αυτό αποδίδεται, αφενός, στα αυστηρά μέτρα τα οποία έχουν ληφθεί στις συγκεκριμένες στέγες, με τον εβδομαδιαίο έλεγχο του προσωπικού και τον άμεσο χειρισμό των επιβεβαιωμένων περιστατικών και, αφετέρου, στους εμβολιασμούς.

Υπενθυμίζεται ότι οι εμβολιασμοί ξεκίνησαν στις στέγες ευγηρίας από τις 28 Δεκεμβρίου 2020 και σχεδόν έχουν ολοκληρωθεί. Όπως είχε ανακοινώσει το Υπουργείο Υγείας, μέχρι το Σάββατο 6 Φεβρουαρίου, είχαν εμβολιαστεί συνολικά 32.837 άτομα, ενώ 22.813 άτομα που ε-

μιπύονταν στην ηλικιακή ομάδα των άνω των 80 ετών έλαβαν την πρώτη δόση του εμβολίου. Επίσης, ο συνολικός αριθμός των ατόμων που έλαβαν μέχρι στιγμής και τη 2η δόση και συνεπώς ολοκλήρωσαν τον εμβολιασμό τους ανερχόταν σε 10.024. Οι ειδικοί εκτιμούν ότι, μέχρι το τέλος του Φεβρουαρίου, όλοι οι πολίτες άνω των 80 ετών θα έχουν αναπτύξει αντισώματα κατά του Sars-CoV-2, ωστόσο πιθανολογείται ότι ένα σημαντικό ποσοστό είναι πλέον πιο ανθεκτικό απέναντι στον ιό.

Κλινικοί ιατροί και μέλη της Συμβουλευτικής Επιστημονικής Επιτροπής, με τους οποίους επικοινωνήσαμε η «Κ», εμφανίζουν συγκρατημένα αισιόδοξοι, όσον αφορά στην συμμόρφωση των εμβολιασμών σε αυτή την φάση. Όπως εξήγησαν οι επιστήμονες, είναι πολύ πιθανόν να έχουν θωρακιστεί το ποσοστό του πληθυσμού που ανήκει στις ομάδες μεγαλύτερης ηλικίας, τους ένοικους των οίκων ευγηρίας, καθώς και το προσωπικό.

«Κλειστά» έως τις 15 Φεβρουαρίου τα Κατεχόμενα

Έντονος προβληματισμός από τα αυξημένα κρούσματα και τους θανάτους, αλλά και τη μετάλλαξη του κορωνοϊού

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Ο εντοπισμός της μετάλλαξης του κορωνοϊού στα Κατεχόμενα, η ραγδαία αύξηση του αριθμού των κρουσμάτων και των θανάτων προκαλούν μεγάλη ανησυχία στην τουρκοκυπριακή κοινότητα.

Από την προηγούμενη εβδομάδα, η «κυβέρνηση» συμμαχίας του Ερσίν Σανέρ επικρατεί να αντιμετωπίσει το νέο κύμα της πανδημίας με το μέτρο του ολικού κλεισίματος. Στα Κατεχόμενα βρίσκεται σε ισχύ το μέτρο της απαγόρευσης κυκλοφορίας, με προοπτική να αναθεωρηθεί στις 15 Φεβρουαρίου. Ωστόσο, οι ειδικοί προειδοποιούν ότι τα Κατεχόμενα θα χρειαστεί να παραμείνουν «κλειστά» για

Μέχρι τις αρχές της νέας εβδομάδας, στα Κατεχόμενα είχαν εμβολιαστεί συνολικά 35.000 άτομα. Τις επόμενες ημέρες αναμένεται η άφιξη νέας παρτίδας εμβολίων.

μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Τουρκοκύπριοι ιατροί προτείνουν ολικό lockdown 2-3 εβδομάδων, ώστε να αποφευχθούν τα χειρότερα.

Εκατοντάδες κρούσματα

Το κλίμα προβληματισμού στην τ/κ κοινότητα εντείνεται τη στιγμή που ο αριθμός των κρουσμάτων του κορωνοϊού ακολουθεί εντυπωσιακά ανοδική τάση κατά τις τελευταίες εβδομάδες. Τουρκοκύπριοι ιατροί και πολιτικοί αναφέρουν ότι πλέον ο αριθμός των ενεργών κρουσμάτων στην τ/κ κοινότητα είναι τριψήφιος και ότι ο ιός πλύττει και τις νεότερες ηλικίες, σε σχέση πάντα με την πρώτη περίοδο της πανδημίας, κατά την οποία επικρατούσε ιδιαίτερη ανησυχία για την τρίτη ηλικία.

Πριν από λίγα εβδομάδες, ο «βουλευτής» του Κόμματος Εθνικής Ενότητας (ΚΕΕ) και υπηλόβαθμο στέλεχος της τ/κ Δεξιάς, Χασάν Τατσόι δήλωσε ότι ο αριθμός ενεργών κρουσμάτων στα Κατεχόμενα ανήλθε στους 700. Με την τοποθέτησή του, ο Τατσόι επιβεβαίωσε τις προηγούμενες πληροφορίες που ήθελαν τα ενεργά κρούσματα στα Κατεχόμενα να πλησιάζουν σε τετραψήφιο αριθμό. Αντιμέτωπος με μια άκρως προβλη-

ματική εικόνα, ο «υπουργός Υγείας», Αλί Πιλλί εστιάζει την προσοχή του σε δύο εγχειρήματα. Από τη μια, συνεχίζει την προσπάθεια για την εξασφάλιση όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού εμβολίων. Την παρούσα στιγμή, η τ/κ πλευρά λαμβάνει το κινέζικο εμβόλιο «Sinovac» από την Τουρκία και το εμβόλιο της «Pfizer/Biontech» από την Ε.Ε. διά μέσου των ελεύθερων περιοχών. Μέχρι τις αρχές της νέας εβδομάδας, στα Κατεχόμενα είχαν εμβολιαστεί συνολικά 35.000 άτομα. Τις επόμενες ημέρες αναμένεται η άφιξη νέας παρτίδας εμβολίων.

Ένα δεύτερο ζήτημα, στο οποίο εστιάζει ο Πιλλί είναι τα τεστ PCR. Όπως ανέφερε, η τ/κ κοινότητα ξεκίνησε τη νέα εβδομάδα, έχοντας στη διάθεσή της 75.000 διαθέσιμα τεστ PCR. Αντιμέτωπη με το νέο κύμα της πανδημίας, η τ/κ πλευρά χρειάζεται άμεσα την αύξηση του αριθμού των διαθέσιμων τεστ. Γι' αυτόν τον λόγο, το αμέσως επόμενο διάστημα, η τ/κ πλευρά αναμένει 100.000 τεστ PCR από την Τουρκία.

Η μετάλλαξη του ιού

Η μετάλλαξη του Covid 19, η οποία για πρώτη φορά εντοπίστηκε στη Βρετανία και σήμερα έχει φτάσει και στα Κατεχόμενα, προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία στην κοινότητα των τ/κ επιστημόνων και ιατρών.

Δημοσιεύματα του τ/κ Τύπου τις προηγούμενες ημέρες ανέφεραν ότι η ραγδαία αύξηση των κρουσμάτων του κορωνοϊού σχετίζεται με τον μεταλλαγμένο ιό. Οι πρόσφατες αναλύσεις που πραγματοποιήθηκαν στο εργαστήριο του «Πανεπιστημίου της Εγγύς Ανατολίας» οδήγησαν τους Τ/κ επιστήμονες στο συμπέρασμα ότι η μεταλλαγμένη παραλλαγή του ιού SARS-CoV-2, πλύττει και τα Κατεχόμενα. Η ανάλυση 17 δειγμάτων που είχαν διαγνωστεί με COVID-19 στο εργαστήριο PCR COVID-19 την περίοδο Νοέμβριο-Δεκέμβριο 2020 και τον Ιανουάριο-Φεβρουάριο του 2021 έδειξε ότι η βρετανική παραλλαγή γνωστή ως «B117» έχει πλέον εξαπλωθεί και στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου.

Σύμφωνα με τους Τουρκοκύπριους ειδικούς, η βρετανική παραλλαγή αυξάνει τη μεταδοτικότητα κατά 50 έως 75%, αλλάοντας την τιμή Rο μεταξύ 0,4 και 0,7. Τις τελευταίες εβδομάδες, η «τιμή Rο» στα Κατεχόμενα, η οποία δείχνει τον αριθμό της μόλυνσης του κορωνοϊού, έχει πλέον αγγίζει το 3,25, γεγονός που

Την ανάγκη αύξησης των τεστ PCR επείσθησε ο λεγόμενος υπ. Υγείας, προσθέτοντας ότι αναμένει μεγάλη παρτίδα από την Τουρκία.

Τα Ξενοδοχεία καραντίνας

Υπό τη σκιά των νέων εξελίξεων και της ραγδαίας αύξησης του αριθμού των κρουσμάτων και την εξάντληση των δυνατοτήτων της τ/κ πλευράς, η «κυβέρνηση» εκφράζει δεύτερες σκέψεις σχετικά με τα «ξενοδοχεία καραντίνας». Την παρούσα στιγμή στα «ξενοδοχεία καραντίνας» φιλοξενούνται περίπου 2.000 άτομα. Η «κυβέρνηση», επιχειρώντας να περιορίσει τις δαπάνες και τους πολυτίμους πόρους για την αντιμετώπιση της πανδημίας, στη νέα περίοδο εξετάζει το ενδεχόμενο της υποχρεωτικής καραντίνας στις οικίες. Σημειώνεται ότι η τ/κ αντιπολίτευση εκφράζει έντονο προβληματισμό για τους χειρισμούς και τις τελευταίες αποφάσεις της «κυβέρνησης» Σανέρ. Οι κύκλοι της τ/κ αντιπολίτευσης προσεγγίζουν το μέτρο του ολικού κλεισίματος ως ένα «αναγκαίο κακό», το οποίο δεν δρομολόγησε εγκαίρως η «κυβέρνηση» εξαιτίας του φόβου για το ενδεχόμενο της κατάρρευσης της οικονομίας. Επίσης, η τ/κ αντιπολίτευση κατηγορεί την «κυβέρνηση» με το πρόσχημα ότι δεν διαθέτει σχέδιο διαχείρισης της νέας κρίσης και του δύσκολου έργου των μαζικών εμβολιασμών.

εντείνεται το κλίμα του προβληματισμού. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τους Τουρκοκύπριους γιατρούς, η μετάλλαξη του κορωνοϊού υπολογίζεται ότι έφτασε στα

χρεωτικά καραντίνα όσους έφταναν στα Κατεχόμενα. Οι Τουρκοκύπριοι ειδικοί υποθέτουν ότι το συγκεκριμένο μέτρο παραβιάστηκε με αποτέλεσμα ο μεταλλαγμένος ιός να εισέλθει στα Κατεχόμενα μέσα σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα.

Μεγάλη ανησυχία

Ο ιός κτυπά διακριτώς όλους τους τομείς. Σύμφωνα με πληροφορίες από τ/κ μέσα ενημέρωσης, ο κορωνοϊός εξαπλώνεται στους κόλπους της «αστυνομίας». Στη σκιά αυτής της πληροφορίας, η «αστυνομία» τις προηγούμενες ώρες ανακοίνωσε ότι λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα προστασίας. Υπενθυμίζεται ότι τις προηγούμενες ημέρες, τα τ/κ μέσα ενημέρωσης μετέδωσαν την πληροφορία ότι το νέο κύμα της πανδημίας πλύττει και μονάδες του τουρκικού στρατού. Σε διάφορα «στρατόπεδα» το τελευταίο διάστημα παρατηρούνται νέα κρούσματα.

ΑΡΘΡΟ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ο Ξεφτιλισμός των «μεγάλων» ανδρών

Όπως όλα τα κακά που γίνονται εκτός Ελλάδας και Κύπρου, έτσι και αυτό ήρθε και μας βρήκε αργοπορημένα. Μετά από 20 χρόνια γυναίκες πετυχημένες πλέον στον τομέα τους βρήκαν το θάρρος να καταγγείλουν τους κατά τα άλλα επιφανείς και πέραν πάσης υποψίας «μεγάλους» άνδρες για σεξουαλική κακοποίηση και παρενόχληση, λεκτική βία και εξευτελισμό της προσωπικότητας τους. Την αρχή έκανε η ολυμπιονίκης μας Σοφία Μπεκατώρου και ακολουθούν η μια σειρά γυναικών κατά βάση στον καλλιτεχνικό τομέα, ξεπροβάλλοντας όλους αυτούς τους ανάνδρους που χρησιμοποιούν τη δύναμη του ονόματός τους και τη θέση τους απέναντι σε ανυπεράσιστα παιδιά τότε. Τώρα, εκείνα τα παιδιά μεγάλωσαν και κοπιάζουν κατάματα αυτούς που σημάδεψαν τη ζωή τους για πάντα. Φωνάζουν ώστε να μην ξανασημειώσουν ποτέ ξανά τέτοιες αθλιότητες, δίνοντας όμως την ίδια ώρα δύναμη σε όλα τα νέα παιδιά που έχουν υποστεί κάτι αντίστοιχο να βγουν και να μιλήσουν. Όσοι χρησιμοποιούν τη δεσποζούσα θέση τους για να εκμεταλλευτούν συνανθρώπους μας είτε είναι άντρες, είτε είναι γυναίκες πρέπει να πληρώσουν και μάλιστα παραδειγματικά! Ας ενωθούμε όλοι να δημιουργήσουμε μια άλυτο προστασίας γύρω από αυτά τα θύματα, αλλά και από τα παιδιά μας ώστε να μην ξανασημειωθεί κάτι αντίστοιχο στο μέλλον. Τέτοια εγκλήματα δεν πρέπει να παραγράφονται και η δικαιοσύνη θα πρέπει να δώσει τη δυνατότητα στα θύματα να διεκδικήσουν πίσω την αυτοεκτίμησή τους, όπως επίσης και υλική αποζημίωση για όλα αυτά που θα μπορούσαν να ζήν τα τους έχει φέρει διαφορετικά αν δεν είχαν βρεθεί στο διάβα τους αυτοί οι «μεγάλοι» άνδρες. Το λιγότερο που μπορούμε να κάνουμε εμείς ως κοινωνία είναι να μην ξεχάσουμε όταν όλο αυτό το έλεος και τα φώτα σβήσουν γιατί την επόμενη φορά μπορεί στη θέση των τωρών θυμάτων να βρεθούν τα παιδιά μας και τα παιδιά των φίλων μας. Η διαπόμηση των εκβιαστών και η αποκατάσταση των θυμάτων είναι μονόδρομος. Ας μας φωτίσει ο Θεός να γίνουμε καλύτεροι ως κοινωνία μετά από αυτό και η Πολιτεία να κάνει είναι από που οφείλει. Να βρει δικλίδες προστασίας που να αποτρέπει τέτοια φαινόμενα.

Ο κ. Γιάννης Γεωργιάδης είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

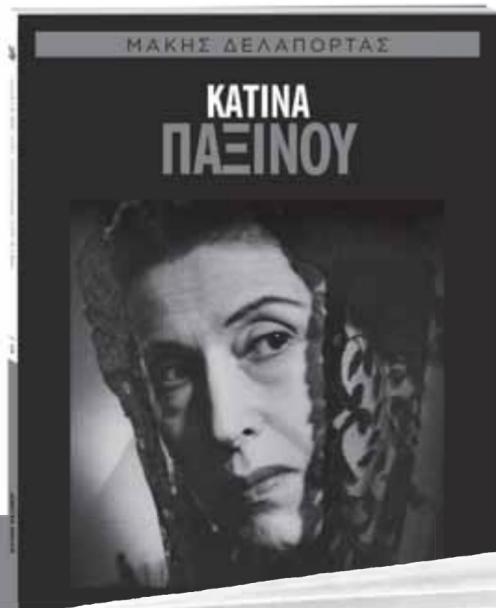
ΜΕΓΑΛΟΙ ΗΘΟΠΟΙΟΙ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΝΕΑ
ΣΕΙΡΑ

ΚΑΤΙΝΑ ΠΑΞΙΝΟΥ

Λαμπέτη, Χορν, Κοτοπούλη, Παξινού και άλλες μορφές του ελληνικού θεάτρου πρωταγωνιστούν στη νέα σειρά βιβλίων της «Καθημερινής» με την υπογραφή του Μάκη Δελαπόρτα.

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πολιτικά και Οικονομικά Σημειώματα

Η Τουρκία ψάχνει κεφάλαια για τη Μαύρη Θάλασσα

Εξετάζει τη δυνατότητα διεθνών συνεργασιών για την άντληση του φυσικού αερίου

Σε αναζήτηση εταιρών και συνεργασιών βρίσκεται η κρατική εταιρεία πετρελαίου και φυσικού αερίου της Τουρκίας, Turkish Petroleum Corp., ενώ σχεδιάζει να αντλήσει κεφάλαια για την εκμετάλλευση του κοιτάσματος φυσικού αερίου που έχει εντοπίσει στη Μαύρη Θάλασσα.

Σύμφωνα με πηγές που μίλησαν στο Bloomberg σε καθεστώς ανωνυμίας, η Turkish Petroleum Corp., γνωστή και ως ΤΡΑΟ, έχει έρθει σε επαφή με πολλές διεθνείς πετρελαϊκές, συμπεριλαμβανομένων και ορισμένων από τους πετρελαϊκούς κόλποσους, με τις οποίες εξετάζει

Για την παραγωγή φυσικού αερίου και τη μεταφορά του στην τουρκική ενδοχώρα πρέπει να επενδυθούν τουλάχιστον 3,2 δισ. δολάρια.

τη δυνατότητα συνεργασίας και από κοινού άντλησης του φυσικού αερίου από το εν λόγω κοιτάσμα. Οι πηγές αυτές ζήτησαν, όμως, να παραμείνουν ανώνυμες, καθώς οι διαπραγματεύσεις δεν είναι επί του παρόντος ανακοινώσιμες ούτε υπάρχουν μέχρι στιγμής ενδείξεις σύναψης συμφωνίας. Ενδέχεται, εν ολίγοις, να μην οδηγήσουν στη σύναψη κάποιας κοινοπραξίας και η τουρκική πετρελαϊκή να προχωρήσει τελικά μόνη της. Σημειώτεον ότι η ύπαρξη φυσικού αερίου στην περιοχή είναι γνωστή από το 2007, αλλά τα αποθέματά του είχαν εκτιμηθεί ως πολύ μικρά. Τις επαφές της ΤΡΑΟ με διεθνείς εταιρείες επιβεβαίωσε, πάντως, και ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας, τονίζοντας πως προτείνει στους διεθνείς εταίρους της «να συνεργαστούν με την εθνική βιο-

μηχανία της χώρας προκειμένου να δώσουν παράλληλα ώθηση στην απασχόληση».

Οι ίδιες πηγές υπολογίζουν πως τα απαιτούμενα κεφάλαια που πρέπει να επενδυθούν για την παραγωγή φυσικού αερίου και τη μεταφορά του στην τουρκική ενδοχώρα ανέρχονται σε τουλάχιστον 3,2 δισ. δολάρια. Μέχρι στιγμής, η ΤΡΑΟ έχει λαμβάνειν 13,4 δισ. τουρκικές λίρες, ποσό αντιστοίχο των 1,9 δισ. δολαρίων, από τον προϋπολογισμό της Τουρκίας για το τρέχον έτος. Παραμένει, ωστόσο, ασαφές ποιο τμήμα των κεφαλαίων αυτών θα διατεθεί για την αξιοποίηση του κοιτάσματος της Μαύρης Θάλασσας.

Το σχέδιο της εταιρείας για την εκμετάλλευση του κοιτάσματος προβλέπει την άντληση του φυσικού αερίου από πηγές που βρίσκονται σε απόσταση περίπου 175 χιλιομέτρων από την ακτογραμμή της Τουρκίας στο σημείο όπου σμίγουν τα θαλάσσια σύνορα Βουλγαρίας και Ρουμανίας.

Σύμφωνα με επίσημες ανακοινώσεις της τουρκικής κυβέρνησης, που έχουν πάντως αμφισβητηθεί, το κοιτάσμα μπορεί να προσφέρει έναν όγκο φυσικού αερίου υπερκατάπλοιο εκείνου που χρειάζεται για την κάλυψη της εγχώριας ζήτησης και να της δώσει τη δυνατότητα να ανεξαρτηθεί πλήρως από τις χώρες προμηθευτές της όπως το Αζερμπαϊτζάν και τη Ρωσία.

Ο Τούρκος πρόεδρος έχει θέσει έναν φιλόδοξο στόχο για την έναρξη της παραγωγής στο κοιτάσμα το 2023, που θα είναι χρονιά εκλογών. Στο σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg αναφέρεται ως πρόσθετος αποσταθεροποιητικός παράγοντας το ενδεχόμενο επιβολής κυρώσεων κατά της Τουρκίας από την Ε.Ε. «και πιθανώς από άλλες χώρες». Τονίζει, μάλιστα, πως έχοντας γνώση αυτού του κινδύνου, η Αγκυρα έχει εντάξει στη δική της δικαιοδοσία θυγατρικές εται-

Το σχέδιο της Turkish Petroleum Corp. για την εκμετάλλευση του κοιτάσματος προβλέπει την άντληση του φυσικού αερίου από πηγές που βρίσκονται σε απόσταση περίπου 175 χιλιομέτρων από την ακτογραμμή της Τουρκίας, στο σημείο όπου σμίγουν τα θαλάσσια σύνορα Βουλγαρίας και Ρουμανίας.

ρειες ενεργειακών που έχουν έδρα σε άλλες χώρες. Στο μεταξύ, προσαφεί να επισπεύσει την παραγωγή φυσικού αερίου στο κοιτάσμα της Μαύρης Θάλασσας, καθώς φέτος λήγουν τα μακροπρόθεσμα συμβόλαια που έχει συνάψει η Αγκυρα και τα οποία καλύπτουν το 1/3 των εισαγωγών της Τουρκίας σε φυσικό αέριο. Τα περισσότερα από τα υπόλοιπα λήγουν, άλλωστε, το 2025. Όπως τονίζουν αναλυτές του Bloomberg, αυτό σημαίνει πως δεν είναι αναγκαία η ανανέωση όλων των συμβολίων και να διασφαλιστεί ενδεχομένως καλύτερος όρος σε όσα

συμβόλαια πρόκειται να παρατείνει. Σύμφωνα με το Ρωσικό Συμβούλιο Διεθνών Σχέσεων, η Τουρκία αναγκάζεται να καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος των ενεργειακών της αναγκών με εισαγωγές. Το εισαγόμενο πετρέλαιο αντιπροσωπεύει ποσοστό άνω του 95% της συνολικής κατανάλωσης φυσικού αερίου στη χώρα. Οι εισαγωγές ενέργειας έχουν κόστος πολλών δισ. δολαρίων και φυσικά επιβαρύνουν την προβληματική οικονομία της Τουρκίας. Έως τώρα η Τουρκία έχει μόνον ένα υπεράκτιο κοιτάσμα φυσικού αερίου στο Ακτσάκοτσα.

Η κρατική πετρελαϊκή της Τουρκίας, που σημειωτέον ανήκει στο κρατικό επενδυτικό ταμείο της χώρας, έχει συνάψει συμφωνίες συνεργασίας για την εκμετάλλευση κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου με μεγάλες ενεργειακές όπως η βρετανική BP, η State Oil Co. του Αζερμπαϊτζάν στην Κασπία Θάλασσα, αλλά και με εταιρείες της Ρωσίας, του Ιράκ και του Αφγανιστάν.

Έτσι, πολύ προτού ανακοινώσει την ανακάλυψη του φυσικού αερίου, στη διάρκεια των τελευταίων 16 ετών η Τουρκία έκανε έρευνες για τον εντοπισμό

κοιτασμάτων στη Μαύρη Θάλασσα. Οι έρευνες αυτές διεξήχθησαν, όμως, με τη βοήθεια μεγάλων ενεργειακών εταιρειών όπως οι Royal Dutch Shell και Exxon Mobil. Με μήνυμά του στο Twitter ο Λόρεντ Ρουζέκας, αναλυτής ενέργειας και πολιτικός στην HIS Markit του Λονδίνου, σχολίασε χαρακτηριστικά, «η ΤΡΑΟ δεν έχει ιστορικό ερευνών και εξορύξεων σε βαθιά νερά και μπορεί να κερδίσει χρόνο αλλά και να μειώνει τους κινδύνους συσπειρώνοντας τις δυνάμεις της με μια έμπειρη εταιρεία του κλάδου».

Κριστίν Λαγκάρντ: Είναι ζωτικό να συνεχιστεί η χαλαρή νομισματική πολιτική

Την ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Τις αβέβαιες προοπτικές της ευρωπαϊκής οικονομίας και την ανάγκη της συνεχιζόμενης σύμπραξης νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής για την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας ανέδειξε η Κριστίν Λαγκάρντ, μιλώντας χθες στην ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Ευρώπη «θα χρειαστεί περισσότερο, συντονισμένη δημοσιονομική τόνωση» στους επόμενους μήνες, είπε η κ. Λαγκάρντ, καθώς το τρίτο κύμα της πανδημίας θα συνεχίσει να καθλώνει το ΑΕΠ. Οι αυξητικές πιέσεις στις τιμές αναμένεται να παραμείνουν ήπιες στην Ευρώζων, τόνισε η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, λόγω της μειωμένης ζήτησης, της περιορισμένης τάσης ανόδου των μισθών και της ενίσχυσης της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ευρώ. «Είναι ζωτικό

Η πρόεδρος της ΕΚΤ τάχθηκε υπέρ της μονιμοποίησης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης.

να συνεχιστεί η χαλαρή νομισματική πολιτική», με τη στήριξη μιας επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής, είπε, για την τόνωση της εμπιστοσύνης στην προσέγγιση του στόχου της ΕΚΤ για τον πληθωρισμό (χαμηλότερος αλλά κοντά στο 2% σε ετήσια βάση). Όπως υπενθύμισε, το επίπεδο της παραγωγής «παραμένει σημαντικά χαμηλότερο από τα προ πανδημίας επίπεδα» και η αβεβαιότητα είναι «υψηλή».

Η κ. Λαγκάρντ αναφέρθηκε και στη σημασία της υλοποίησης του «πρωτοπο-

Το Ταμείο των 750 δισ. ευρώ «θα μπορούσε να συμβάλει στην αύξηση της μεγέθυνσης του ευρωπαϊκού ΑΕΠ ακόμα και φέτος», τόνισε στην ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου η Κριστίν Λαγκάρντ.

ριακού» ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης των 750 δισ. ευρώ, το οποίο «θα μπορούσε να συμβάλει στην αύξηση της μεγέθυνσης (του ευρωπαϊκού ΑΕΠ) ακόμα και φέτος». Υπονόησε μάλιστα ότι πρέπει να ανοίξει η συζήτηση για τη μονιμοποίηση του Ταμείου - «του πρώτου κοινού αντικυκλικού εργαλείου» που θεσμοθέτησε η Ε.Ε. Αναφέρθηκε επίσης στην ανάγκη αναμόρφωσης του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Μιλώντας μετά την πρόεδρο της ΕΚΤ, ο εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Βάλντις Ντομπρόβσκις, επαναβεβαίωσε ότι η ρήτρα γενικής εξαιρέσεως με την οποία αναστέλλονται οι δημοσιονομικοί κανόνες της Ε.Ε. θα παραμείνει ενεργή και το 2021, ενώ για το 2022 «θα αξιολογήσουμε την κατάσταση την άνοιξη». Ο δημοσιονομικός συντηρητικός κ. Ντομπρόβσκις έδωσε κι αυτός έμφαση στην ανάγκη να αποτραπεί «η πρόωρη α-

πόσωση των μέτρων στήριξης της οικονομίας». Η αφορμή για την ακρόαση της κ. Λαγκάρντ στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ήταν η ετήσια έκθεση του Σώματος για τα πεπραγμένα της ΕΚΤ το 2020.

Η έκθεση χαιρετίζει τα μέτρα που έχει λάβει η ΕΚΤ για τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών και το πρόγραμμα εκτάκτου ανάγκης (PEPP) που υλοποίησε ως αντίδραση στην οικονομική κρίση την οποία προκάλεσε η πανδημία. Σημειώνει, ωστόσο, ότι ο στόχος για τον πληθωρισμό «δεν έχει επιτευχθεί συστηματικά» και πως «απαιτείται περαιτέρω επαγρύπνηση». Αναδεικνύει επίσης ότι «τους τελευταίους μήνες έχουν καταγραφεί φαινόμενα αποπληθωρισμού στην Ευρώζων», που συνιστούν «σημαντικό κίνδυνο» για τις οικονομίες του κοινού νομισματικού και ενδεχομένως να απαιτούν τη «σθεναρή παρέμβαση» της κεντρικής τράπεζας του ευρώ.

Υπό αυστηρό έλεγχο η διάθεση πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει στη διάθεσή της δύο μήνες για την αποτίμηση των σχεδίων που θα καταθέσουν τα κράτη-μέλη.

Ιδιαίτερη έμφαση στη σύσταση επαρκών εθνικών ελεγκτικών μηχανισμών για τις δαπάνες που συνδέονται με το Ταμείο Ανάκαμψης δίνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων με τα κράτη-μέλη για την κατάρτιση των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Όπως τόνισαν ανώτεροι κοινοτικοί αξιωματούχοι, σε ενημέρωση για την πορεία υλοποίησης του Recovery and Resilience Facility (RRF), του βασικού εργαλείου του Ταμείου Ανάκαμψης, το κείμενο του σχετικού κανονισμού, που θα ψηφιστεί σήμερα από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, προβλέπει ότι τα κράτη-μέλη θα παρέχουν πληροφόρηση για τους τελικούς δικαιούχους των δαπανών και η Κομισιόν θα έχει κι αυτή τη δυνατότητα να προβεί σε έρευνα επί των δεδομένων αυτών.

Όπως αναφέρθηκε στην ενημέρωση, 18 χώρες έχουν στείλει στην Επιτροπή προσέχδια των εθνικών τους σχεδίων ανθεκτικότητας και ανάκαμψης, έξι έχουν παρουσιάσει ένα γενικό περίγραμμα των

Η Κομισιόν ζητεί τη σύσταση εθνικών ελεγκτικών μηχανισμών για τις δαπάνες που θα πραγματοποιηθούν.

προτάσεών τους και τρεις δεν έχουν παραδώσει τίποτα ουσιαστικό. Η ημερομηνία της 30ής Απριλίου για την κατάθεση των σχεδίων «δεν είναι άκαμπτη», σημείωσαν οι αξιωματούχοι, ούτε όμως υπάρχει κάποια υποχρέωση να εξεταστούν κατά ομάδες. «Δεν θέλουμε να αφήσουμε κανέναν να περιμένει», αναφέρθηκε χαρακτηριστικά. Η Κομισιόν έχει στη διάθεσή της δύο μήνες για την αποτίμηση των σχεδίων.

Ωστόσο, όπως διευκρινίστηκε, χθες, η λογική των εντατικών διαβουλεύσεων με τα κράτη-μέλη, που έχουν ξεκινήσει από τον περασμένο Σεπτέμβριο, είναι

«το μεγαλύτερο μέρος της αξιολόγησης να έχει ολοκληρωθεί όταν γίνει η επίσημη κατάθεση των τελικών κειμένων».

Η εκτίμηση των συγκεκριμένων πηγών είναι ότι η έγκριση των σχεδίων των κρατών-μελών «θα λάβει χώρα μέσα στην άνοιξη» και ότι είναι ρεαλιστικό η εκταμίευση των πρώτων ποσών (προχρηματοδότηση αξίας 13% του συνολικού μεριδίου της κάθε χώρας) πριν από το τέλος του α' εξαμήνου.

Κρίσιμη προϋπόθεση για να γίνουν όλα αυτά είναι η ολοκλήρωση της διαδικασίας κύρωσης της Απόφασης περί Ιδίων Πόρων (Own Resources Decision), που θα επιτρέψει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δανειστεί 750 δισ. ευρώ για να χρηματοδοτήσει το RRF και τα υπόλοιπα προγράμματα του Ταμείου Ανάκαμψης. Μέχρι στιγμής μόνο έξι κράτη-μέλη έχουν ολοκληρώσει τη σχετική διαδικασία.

Όπως ξεκαθάρισαν οι αρμόδιοι κοινοτικοί αξιωματούχοι, είναι ανοικτό το ενδεχόμενο οι αξιολογήσεις των εθνικών σχεδίων να ξεκινήσουν χωρίς να έχει ο-

λοκληρωθεί η διαδικασία κύρωσης, αλλά πριν τελειώσει είναι αδύνατη οποιαδήποτε εκταμίευση.

Κατά τα άλλα, οι ίδιες πηγές επανέλαβαν για μία ακόμα φορά ότι η διαδικασία έγκρισης και υλοποίησης των Σχεδίων Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης, με τις μεταρρυθμίσεις, τους στόχους και τα ορόσημα (που θα αξιολογούνται ανά εξάμηνο), δεν έχει καμία σχέση με πρόγραμμα προσαρμογής («δεν είμαστε μία νέα τρέκα», όπως αναφέρθηκε).

Ωστόσο, τονίστηκε εκ νέου ότι πρέπει τα σχέδια να ενσωματώνουν μεγάλο μέρος των συστάσεων (country specific recommendations) που περιλαμβάνονται στις εκθέσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, αλλά και ότι υπάρχει «πολύ συγκεκριμένη μεθοδολογία» για την αξιολόγηση του αν οι δαπάνες μπορούν να ενταχθούν στην κατηγορία της «πράσινης» (που πρέπει να αποτελεί τουλάχιστον το 37% των σχεδίων) ή της ψηφιακής μετάβασης (τουλάχιστον 20%).

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΗ

«Διαβάζοντας» όλα
όσα πράττουν οι άλλοι

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Οι επιχειρήσεις ανακαλύπτουν μια νέα πηγή εσόδων, που προκύπτει από την αξιοποίηση στοιχείων και πληροφοριών που πάντα υπήρχαν. Τα μεγάλα, μαζικά δεδομένα που δεν παράγονται μόνον από την ίδια την εταιρεία, αλλά από όλους τους άλλους, «αποκαλύπτουν» αυτό που χρειάζονται ή κάνουν οι άνθρωποι. Πώς θα είναι ο καφές, ποια είναι η τάση των καταναλωτών, ποιος οι προτιμήσεις τους, πώς λαμβάνουν αποφάσεις, τι χρειάζονται και τι θέλουν όσον αφορά τα ακίνητα, που ταξιδεύουν, ποια προβλήματα υγείας έχουν ή αποφεύγουν. Αυτά και πολλές άλλες πληροφορίες υπάρχουν παντού και η τεχνολογία τις καθιστά όλο και περισσότερο αξιοποιήσιμες. Εξωτερικές πηγές πληροφοριών όπως οι αγγελίες για ακίνητα ή θέσεις εργασίας είναι χρήσιμες πηγές. Όπως επίσης πληροφορίες για τον τρόπο, την ώρα, τη συχνότητα, τον λόγο που χρησιμοποιούν οι καταναλωτές τις πιστωτικές κάρτες.

Αυτό που είναι συναρπαστικό είναι ότι πρόκειται για πληροφορίες που πάντα υπήρχαν, απλώς τώρα είναι αξιοποιήσιμες χάρη στην τεχνολογία. Ωστόσο δημιουργούνται και καινούργια προβλήματα. Οι καιρικές συνθήκες είναι ένας σημαντικός παράγον που επηρεάζει δραστηριότητες. Η πρόβλεψη, για συγκεκριμένη περιοχή, συγκεκριμένη ώρα είναι πολύτιμη.

Οχι μόνον για τη διεξαγωγή αθλητικών ή πολιτιστικών γεγονότων, αλλά και για το κόστος καυσίμων πλοίου που πλέει σε ωκεανό, γεωργικές καλλιέργειες και μελλοντικές τιμές τροφίμων. Ποιος είναι ο ιδιοκτήτης του καιρού; Η ανάπτυξη της τεχνολογίας είναι: αυτός που έχει την καλύτερη διαδικασία συλλογής, επεξεργασίας και αξιοποίησης των δεδομένων.

Η αναστάτωση στις χρηματιστηριακές αγορές, από την αξιοποίηση επενδυτικών εφαρμογών στα κινητά τηλέφωνα, υποδεικνύει την έκταση των αλλαγών που έρχονται καθώς οι επιπτώσεις είναι όλο και πιο σημαντικές. Η τεχνολογία ορίζει την πραγματικότητα καθώς

προσφέρει νέες δυνατότητες σε πολλούς ανθρώπους. Και οι δυνατότητες αυτές γίνονται συνθήκες, δικαίωμα, ευχέρεια, γίνονται μια κατάσταση που κανείς δεν μπορεί να ακυρώσει ή να απαγορεύσει σε καθεστώς δημοκρατίας. Η καινούργια πραγματικότητα επιβάλλεται γιατί υιοθετείται από όλους. Αυτό όμως που μπορεί να αλλάξει είναι η ρύθμιση της νέας κατάστασης. Η αξιοποίηση των μεγάλων δεδομένων τώρα είναι εφικτή και αποκτούν αξία. Δημιουργούν πλούτο και γι' αυτό θα ρυθμίζονται...

Η εταιρική διακυβέρνηση απέκτησε νέα διάσταση. Δεν αρκεί να ορίζει τη λειτουργία των διοικητικών συμβουλίων εταιρειών που είναι εισηγμένες σε κάποια χρηματιστηριακή αγορά. Αρχίζει να διευρύνεται, εστιάζεται σε περισσότερους τομείς καλύτερης ποιότητας περισσότερων ευθύνων. Την ερχόμενη εβδομάδα ο αρμόδιος υπουργός της Μ. Βρετανίας αναμένεται να δώσει προς διαβούλευση νέες ρυθμίσεις που προτείνει σχετικά με την εταιρική διακυβέρνηση.

Μια από τις σημαντικές νέες προτάσεις είναι ότι οι ευθύνες για την ακρίβεια (ειλικρίνεια) των λογιστικών καταστάσεων δεν θα περιορίζεται στα μέλη των διοικητικών συμβουλίων, αλλά θα επεκτείνεται σε διευθυντές των εταιρειών. Χωρίς αμφιβολία, ανάλογη ρύθμιση, εφόσον υιοθετείται από χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, σύντομα θα επεκταθεί. Οι ρυθμίσεις για τα προσωπικά δεδομένα υιοθετήθηκαν αρχικά στην Ευρωπαϊκή Ένωση και εφαρμόζονται παντού.

Η τεχνολογία δεν αλλάζει μόνον τις αγορές αλλά και τη λειτουργία των εταιρειών. Όπως έχει οριστεί σε κάθε εταιρεία κάποιος(οι) με ευθύνη για τη διαχείριση των προσωπικών δεδομένων, θα υπάρχουν και οι αρμόδιοι για την αξιοποίηση των μεγάλων (μαζικών) δεδομένων. Οι απαιτήσεις των εποπτικών αρχών γρήγορα θα προσανατολιστούν σε νέες υποχρεώσεις, αλλά θα έχουν και νέες δυνατότητες. Θα αξιοποιήσουν κι αυτές τα μεγάλα δεδομένα που παράγουν οι εταιρείες.

Ρεκόρ στις τιμές των τροφίμων,
φόβοι για επιτάχυνση πληθωρισμού

Κύριος παράγων, οι μεγάλες αγορές προϊόντων από την Κίνα

Στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων σχεδόν επτά ετών έχουν και πάλι εκτιναχθεί οι τιμές των τροφίμων στη διεθνή αγορά, μετά μια αδιάκοπη ανοδική πορεία οκτώ συναπτων μηνών. Εγκυμονούν, έτσι, τον κίνδυνο μεγάλης επιτάχυνσης του πληθωρισμού, ενώ σύμφωνα με την Υπηρεσία Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO), το φάσμα της πείνας ενδέχεται να απειλήσει πάλι τις φτωχές χώρες που εισάγουν βασικά είδη διατροφής.

Ο δείκτης FAO τιμών των τροφίμων εκτινάχθηκε τον Ιανουάριο κατά 10% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους, καταγράφοντας το υψηλότερο επίπεδο του από τον Ιούλιο του 2014. Πρόκειται για τον δείκτη που παρακολουθεί τις τιμές ενός καλάθιού

Ο δείκτης FAO των τροφίμων
εκτινάχθηκε τον Ιανουάριο
κατά 10% σε σύγκριση
με την αντίστοιχη περίοδο
του περασμένου έτους.

τροφίμων σε σύγκριση με τις τιμές τους τη διετία 2014-2016. Οικονομικοί αναλυτές επισημαίνουν πως οι τιμές δεν έχουν αγγίξει τα επίπεδα της διατροφικής κρίσης που σημειώθηκε στα τέλη της δεκαετίας του 2000, αλλά η πορεία τους είναι ανησυχητική. Όπως επισημαίνει ο Αμπντολράζα Αμπασιάν, οικονομολόγος του FAO, η συνεχής άνοδος των τιμών των τροφίμων μπορεί να αποτελέσει μεγάλο πρόβλημα για τις χώρες χαμηλότερου εισοδήματος που εισάγουν βασικά είδη διατροφής.

Κύριος παράγων που εξώθησε ανοδικά τον δείκτη ήταν το γεγονός ότι η Κίνα αγόρασε καλαμπόκι σε μεγάλες ποσότητες, σε μια περίοδο που η παραγωγή στις ΗΠΑ ήταν κατώτερη των προσδοκίων. Κίνητρο του Πεκίνου είναι να συγκεντρώσει επάρκεια αποθεμάτων σε

Το Πεκίνο, για να κρατήσει υπό έλεγχο τις τιμές, αγόρασε καλαμπόκι σε μεγάλες ποσότητες σε μια περίοδο που η παραγωγή στις ΗΠΑ ήταν κατώτερη των προσδοκίων.

σιτηρά αλλά και να κρατήσει υπό έλεγχο τις τιμές στην κινεζική αγορά. Στο μεταξύ, συγκεντρώνει επίσης απόθεμα χοιρινού κρέατος που παρουσίασε έλλειψη μετά και τη μαζική σφαγή χοίρων που υπα-

γορεύθηκε από τον αφρικανικό πυρετό με καταστρεπτικές συνέπειες.

Και το ερώτημα είναι, βέβαια, κατά πόσον θα παραμείνει σε τόσο υψηλά επίπεδα η ζήτηση από την Κίνα. Η δεύτερη

οικονομία στον κόσμο εισάγει παραδοσιακά από 3 έως 5 εκατ. τόνους καλαμπόκι ετησίως. Το 2020, όμως, εισήγαγε 11 εκατ. τόνους κίτρινο καλαμπόκι. Οι αναλυτές της αγοράς προβλέπουν, έτσι, πως θα συνεχίσει να αγοράζει μεγάλο όγκο τροφίμων.

Όπως, πάντως, επισημαίνει ο κ. Αμπασιάν, επικρατεί μεγάλη αβεβαιότητα για το θέμα, καθώς η αγορά προεξοφλεί μεγάλες αγορές από τον ασιατικό οικονομικό γίγαντα που, όμως, «θα μπορούσε να σταματήσει ξαφνικά, οπότε οι τιμές θα κατακρημνίζονταν».

Η πανδημία, πάντως, υπήρξε γενικότερα καταλυτικός παράγων, εξωθώντας πολλές χώρες στη συσσώρευση αποθεμάτων σιτηρών, σπόρων πλιέλαιου και σόγιας, καθώς και ζάχαρης. Στο μεταξύ, οι τιμές των τροφίμων επηρεάστηκαν και από τον εξαιρετικά ξηρό καιρό που επικράτησε στις χώρες της Νότιας Αμερικής. Οι χώρες αυτές προμηθεύουν τις διεθνείς αγορές με καλαμπόκι και σόγια.

Την ίδια στιγμή, όμως, ο φόβος για ενδεχόμενη αύξηση των δασμών στις εξαγωγές έχει οδηγήσει χώρες που εξάγουν σιτηρά, όπως η Ρωσία για παράδειγμα, να αυξήσουν τις τιμές. Εξίσου ισχυρός παράγων είναι, άλλωστε, τα προβλήματα στις θαλάσσιες μεταφορές, που έχουν οδηγήσει τον ναύλο για τη μεταφορά σιτηρών και σπόρων πλιέλαιου στα υψηλότερα επίπεδά τους από τον Οκτώβριο του 2019, όπως επισημαίνει το Διεθνές Συμβούλιο Σιτηρών. Το καλαμπόκι έχει, έτσι, εκτιναχθεί κατά 45% σε σύγκριση με την τιμή που είχε την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους, ενώ η τιμή της σόγιας έχει επίσης σημειώσει άλμα 56% και το ρύζι 27%.

Εξετάζοντας το θέμα από άλλη οπτική γωνία, αναλυτές της Commerzbank αποδίδουν στο γενικότερα ανοδικό κλίμα των αγορών, στα πακέτα στήριξης των οικονομιών και στην ανάκαμψη των τιμών του πετρελαίου αυτήν την ανοδική πορεία που καταγράφεται στα χρηματιστήρια εμπορευμάτων.

Cyprus Trading Corporation Plc

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

• CYPRUS TRADING CORPORATION PLC • ERMES DEPARTMENT STORES PLC • WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC • CYPRUS LIMNI RESORTS AND GOLFCOURSES PLC

Οι Δημόσιες Εταιρείες Cyprus Trading Corporation Plc, Ermes Department Stores Plc και Woolworth (Cyprus) Properties Plc ανακοινώνουν ότι τα Ελεγμένα Αποτελέσματα για τα έτη 2018 και 2019 θα ανακοινωθούν εντός του μηνός Φεβρουαρίου 2021.

Στο μεταξύ, η Cyprus Trading Corporation Plc, μητρική των Ermes Department Stores Plc και Woolworth (Cyprus) Properties Plc, ανακοινώνει τα Ενοποιημένα Προκαταρκτικά Αποτελέσματα για τα έτη που έληξαν 31.12.2018 και 31.12.2019 και Ένδειξη Αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε 31.12.2020.

Τα Ενοποιημένα Προκαταρκτικά Αποτελέσματα για το έτος που έληξε 31.12.2018 είχαν κύκλο εργασιών €336 εκ. και ζημιά μετά τη φορολογία €109 εκ. Η ζημιά που σημειώθηκε για το έτος 2018 προήλθε κυρίως από απομείωση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου CTC, που δεν επηρεάζουν τη ρευστότητα, και ειδικότερα της διάθεσης και απομείωσης περιουσιακών στοιχείων της Cyprus Limni Resorts and GolfCourses Plc.

Τα Ενοποιημένα Προκαταρκτικά Αποτελέσματα για το έτος που έληξε στις 31.12.2019 είχαν κύκλο εργασιών €327 εκ. και ζημιά μετά τη φορολογία €17,5 εκ. Τα αποτελέσματα του έτους 2019 επίσης επηρεάστηκαν αρνητικά από απομειώσεις της αξίας περιουσιακών στοιχείων.

Περισσότερες λεπτομέρειες των αποτελεσμάτων για τα έτη 2018 και 2019 θα περιληφθούν στις ανακοινώσεις που θα ακολουθήσουν με τη δημοσίευση των Ελεγμένων Οικονομικών Καταστάσεων εντός του Φεβρουαρίου 2021.

Τα Ενδεικτικά Ενοποιημένα Αποτελέσματα για το έτος που έληξε στις 31.12.2020, παρουσιάζουν κύκλο εργασιών περίπου €303 εκ. και κέρδος μετά τη φορολογία περίπου €39 εκ. Τα αποτελέσματα θα ήταν καλύτερα αν δεν επηρεάζονταν από τις αρνητικές συνέπειες της πανδημίας του Covid19, όμως η ολοκλήρωση των πράξεων διάθεσης περιουσιακών στοιχείων συνέβαλε ουσιαστικά στη μείωση των υποχρεώσεων και στην αύξηση της κερδοφορίας του Ομίλου.

Επιπρόσθετα, οι δημόσιες Εταιρείες Cyprus Trading Corporation Plc, Ermes Department Stores Plc, Woolworth (Cyprus) Properties Plc και Cyprus Limni Resorts and GolfCourses Plc ανακοινώνουν ότι ο κ. Μάριος Σιακόλας αποχώρησε από τις θέσεις του Εκτελεστικού

Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου των Δημόσιων Εταιρειών Cyprus Trading Corporation Plc και Ermes Department Stores Plc, καθώς και από τη θέση Μέλους στα Διοικητικά Συμβούλια όλων των πιο πάνω Δημόσιων Εταιρειών.

Τα Διοικητικά Συμβούλια των Cyprus Trading Corporation Plc και Ermes Department Stores Plc έχουν προβεί στο διορισμό του επί σειρά ετών Ανώτερου Στελέχους του Ομίλου Εταιρειών CTC κ. Δημήτρη Δημητρίου στη θέση του Προέδρου τους. Καθήκοντα Γενικής Διεύθυνσης στην Ermes Department Stores Plc αναλαμβάνει η Εκτελεστική Αντιπρόεδρος κ. Ελένη Σιακόλα, μέχρι την επιλογή και διορισμό Γενικού Διευθυντή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Cyprus Trading Corporation Plc θα συνεδριάσει σύντομα για να συζητήσει και αποφασίσει το διορισμό CEO.

Η Εταιρεία Woolworth (Cyprus) Properties Plc ανακοινώνει επίσης το διορισμό του κ. Χριστάκη Χαράλαμπους ως Μέλους και Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, εις αντικατάσταση του κ. Δημήτρη Δημητρίου ο οποίος παραμένει Μέλος του Συμβουλίου.

Ο Όμιλος CTC εκφράζει προς τον κ. Μάριο Σιακόλα τη βαθιά του εκτίμηση και τις θερμές του ευχαριστίες για τις πολύτιμες προσφερθείσες υπηρεσίες του. Ο κ. Μάριος Σιακόλας θα συνεχίσει να προσφέρει τις υπηρεσίες του στον Όμιλο μέσω της μητρικής εταιρείας N.K.Shacolas (Holdings) Ltd.

Ο Όμιλος CTC αναμένει ότι, μετά την παρέλευση όλων των αρνητικών συνεπειών του Covid19, θα έχει καλύτερες προοπτικές και βελτιωμένα λειτουργικά αποτελέσματα για τους μετόχους του, λόγω και των πολυδιάστατων δραστηριοτήτων του, της καλής υποδομής του και του έμπειρου ανθρώπινου δυναμικού του, καθώς και των διεθνούς φήμης προϊόντων που διαθέτει στην αγορά.

CYPRUS TRADING CORPORATION PLC
ERMES DEPARTMENT STORES PLC
WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC

Λευκωσία 05 Φεβρουαρίου 2021

Προειδοποίηση

Ο πραγματικός «λύκος της Wall Street», τον οποίο ενσάρκωσε στην οθόνη ο Λεονάρντο ντι Κάπριο, εξέφρασε συμπάθεια για τους μικροεπενδυτές που εκτόξευσαν τη μετοχή της GameStop. Ο Τζόρνταν Μπέλφορτ τους προειδοποίησε όμως να προσέχουν, καθώς «αυτές οι μετοχές τελικά κατακρημνίζονται και συνθλιβονται».

Πήρε θέση

Επικρίνοντας τα hedge funds που σορτάρizαν τη μετοχή της GameStop, ο Ελον Μασκ τόνισε στο Twitter: «Δεν μπορείς να πουλήσεις σπίτι που δεν σου ανήκει, αλλά μπορείς να πουλήσεις μετοχές που δεν σου ανήκουν». Η μετοχή της GameStop εκτοξεύθηκε άμεσα, καθώς το tweet του εξελίχθηκε ως ενθάρρυνση στους μικροεπενδυτές.

Ζητάει εξηγήσεις

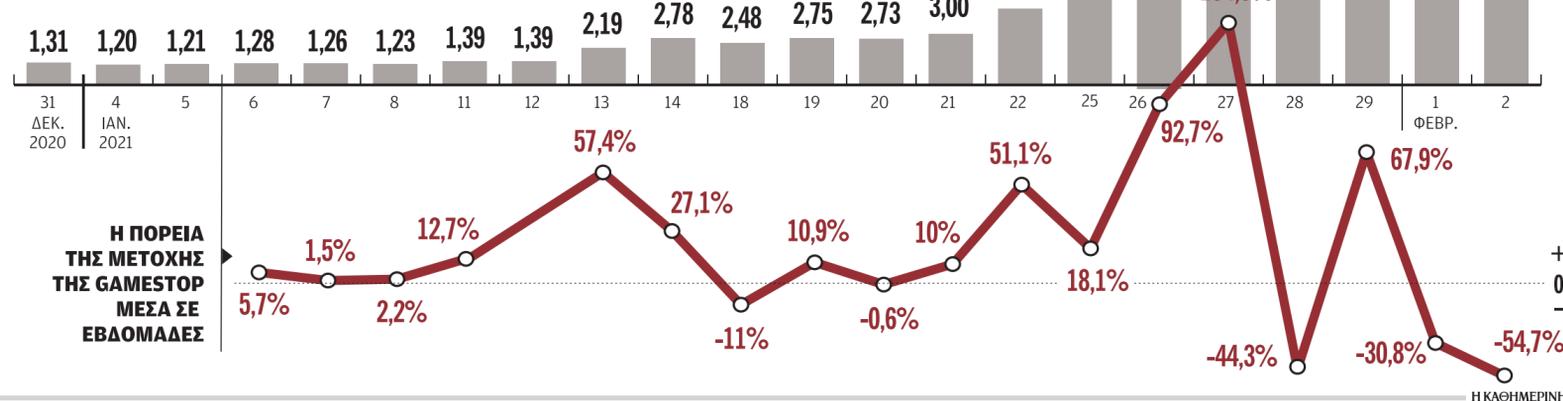
Εκφράζοντας τον προβληματισμό της γιατί η Robinhood εμπόδιζε προσωρινά τους μικροεπενδυτές να αγοράσουν μετοχές της GameStop, η γερουσιαστή των Δημοκρατικών Ελίζαμπεθ Γουόρεν κάλεσε τον CEO της χρηματιστηριακής να δώσει «σαφή εικόνα για τις σχέσεις της Robinhood με μεγάλες χρηματοπιστωτικές και κατά πόσον αυτές μπορεί να υπονομεύουν τις υποχρεώσεις της προς τους πελάτες της».

Το «γατάκι που βρυχάται» και η μετοχή της GameStop

Ο 34χρονος Κιθ Τζιλ (φωτ.), που χρησιμοποιεί το ψευδώνυμο «το γατάκι που βρυχάται», ήταν ο άνθρωπος που ουσιαστικά εμπνεύστηκε αυτήν την αντίδραση στην κερδοσκοπική τακτική των hedge funds και έπεισε θαμνώνες των μέσων μαζικής δικτύωσης να αγοράζουν μαζικά τη μετοχή της GameStop οδηγώντας την στη στρατόσφαιρα.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΞΙΑ ΤΗΣ GAMESTOP
ΠΟΣΑ ΣΕ ΔΙΣ. ΔΟΛ.

Δαυίδ εναντίον Γολιάθ στη Wall Street

Hedge funds αναμετρήθηκαν με μικροεπενδυτές για τη μετοχή μιας ημιθανούς μικρής εταιρείας

Η κερδοσκοπία είναι γνωστή από την εποχή του Ναπολέοντα, που είχε χαρακτηρίσει «προδοσία» τα στοίχημα κατά των τίτλων του γαλλικού κράτους. Οι περισσότεροι άνθρωποι όμως είχαν να δουν να προβάλλεται κάτι σχετικό τουλάχιστον από το 2013, όταν ο Λεονάρντο ντι Κάπριο και η ταινία «Ο λύκος της Wall Street» έκανε ευρύτερα γνωστές μερικές τεχνικές της. Τις τελευταίες ημέρες, πάντως, γνώρισε ανυπόλητη δημοσιότητα ένας ιδιαίτερη πόλεμος κερδοσκοπίας αλλά και γοήτρου που έφερε στα πρωτοεξίδια των μεγαλύτερων αμερικανικών εφημερίδων λεπτομέρειες από τις πλέον σκοτεινές γωνίες του χρηματιστηριακού «τζόγου».

Ήταν ένας πόλεμος συναρπαστικός, καθώς κάποιος είδαν σε αυτόν μια σύγχρονη εκδοχή του Δαυίδ εναντίον Γολιάθ. Άλλοι,

ίσως με μεγαλύτερη δόση ρομαντισμού, έσπευσαν να τον ερμηνεύσουν ως ψηφιακό ανάλογο του κινήματος «Καταλάβετε τη Wall Street», που πριν από μια δεκαετία αποτέλεσε αντίδραση διαμαρτυρίας κατά όσων κερδοσκοπικών τακτικών είχαν οδηγήσει στην παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση και στα επώδυνα συνεπακόλουθά της.

Τώρα το ένα στρατόπεδο αποτελείται από μεγαλοεπενδυτές της Wall Street, ισοκυρά hedge funds που δανείζονται μετοχές της μιας εταιρείας για να τις πουλήσουν και να προκαλέσουν έτσι υποχώρηση της τιμής της. Στόχος τους είναι να τις αγοράσουν αργότερα σε φτηνότερη τιμή και να κερδίσουν από τη διαφορά. Πρόκειται για το κοινώς γνωστό ως «σορτάρισμα», μια κερδοσκοπική τακτική που έως τώρα είναι

γενικά νόμιμη. Το άλλο στρατόπεδο έμοιαζε με ένα νέο κύμα «λαϊκού καπιταλισμού». Κάτι σαν αυτό που πρωτοεμφανίστηκε το 1999-2000 όταν ένας στρατός από καθημερινούς επενδυτές εντρώφισε στην κερδοσκοπία για να εξαφανιστεί όταν έσκασε η «φούσκα» των εταιρειών υψηλής τεχνολογίας. Αυτή τη φορά ήταν μια ομάδα θαμνώνων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης που ήρθαν σε επαφή μέσα από την ιστοσελίδα Reddit. Συμπεριώθηκαν γύρω από το ψηφιακό φόρουμ, την ψηφιακή κοινότητα WallStreetBets μέσα από την οποία αντήλασαν απόψεις και κάποια στιγμή ήρθαν σε συνεννόηση μεταξύ τους. Σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις, το εν λόγω ψηφιακό φόρουμ αριθμεί έως και έξι εκατ. μέλη, πολλοί από τους οποίους είναι μικροεπενδυτές. Χρησιμοποιούν την ψηφιακή χρηματιστη-

ριακή Robinhood που είναι οικονομικά προσιτή σε μικροεπενδυτές.

Τα δύο στρατόπεδα αντιπαρέθεσαν τις τελευταίες εβδομάδες στο πλαίσιο μιας περιέργης βεντέτας μέχρι τελικής πτώσεως. Το πεδίο της μάχης ήταν η μετοχή κατά κύριο λόγο της GameStop, μιας ημιθανούς εταιρείας πώλησης βιντεοπαιχνιδιών, και δευτερευόντως κάποιων άλλων εταιρειών σε ανάλογα δεινή θέση. Τα hedge funds επιδίωξαν στην τακτική του σορτάρισματος για να ρίξουν τη μετοχή της GameStop και οι μικροεπενδυτές αγόραζαν μαζικά τη μετοχή της ίδιας εταιρείας αποφασισμένοι να την οδηγήσουν στη στρατόσφαιρα, όπως και όντως επέτυχαν προσωρινά βέβαια. Η μετοχή της εταιρείας που ήπιε τα λούστια έφτασε κάποια στιγμή να σημειώνει άνοδο 1.400% και τα funds που στοιχημάτιζαν εναντίον της να χάνουν συνολικά 50 δισ. δολάρια.

Ήθυναν τους αυτών της ανταρσίας των μικροεπενδυτών ήταν ο 34χρονος Κιθ Τζιλ, ένας μικροεπενδυτής με το ψευδώνυμο «το γατάκι που βρυχάται», που ίσως όχι τυχαία μοιάζει να περιγράφει ακριβώς το παράδοξο σκηνικό: ένα γατάκι με βρυχηθμό λέοντος ήταν οι μικροεπενδυτές εφόσον κατόρθωσαν να προκαλέσουν οδυνηρές ζημιές στα funds. Ο Κιθ Τζιλ ήταν αυτός που έπεισε αμέτρητους μικροεπενδυτές να τον ακολουθήσουν στη μάχη εναντίον των hedge funds. Και ο ίδιος όμως πλήρωσε βαρύ τίμημα για το παιχνίδι του, καθώς συγκέντρωσε αρχικά κέρδη αλλά στη συνέχεια δώλωσε πως έχασε 13 εκατ. δολάρια όταν κατέρρευσε η μετοχή της GameStop.

Η αναπόφευκτη πτώση και το «παιχνίδι» της Robinhood

Ήταν νομοτελεστικά αναπόφευκτη η πτώση της GameStop και των άλλων εταιρειών που βρέθηκαν στο στόχαστρο των hedge funds όπως οι μετοχές των AMC Entertainment, Express, Naked Brand Group και Koss. Οχι μόνον επειδή το σορτάρισμα συχνά επιτυγχάνει τον στόχο του αλλά και επειδή η εκτόξευση της μετοχής της GameStop δεν βασίζονταν σε θεμελιώδη μεγέθη αλλά αποκλειστικά και μόνον στη μανία με την οποία την αγόραζαν οι μικροεπενδυτές. Μεσολάβησε, όμως, ένας αστάθμητος παράγοντας που ήταν η απόφαση της ψηφιακής χρηματιστηριακής Robinhood να μπλοκάρει αιφνιδιαστικά τις αγορές των μικροεπενδυτών, ενώ άφησε

τα funds να συνεχίσουν τις μαζικές πωλήσεις των ιδίων μετοχών. Το αποτέλεσμα ήταν η πτώση των επιμαχών μετοχών που ανέκαμψαν όταν η ψηφιακή πλατφόρμα επέτρεψε ξανά στους μικροεπενδυτές να τις αγοράσουν για να ξαναπέσει στη συνέχεια. Και βέβαια οι μικροεπενδυτές κατηγορήσαν την ψηφιακή πλατφόρμα ότι τους «πούλησε» για να εξυπηρετήσει τα συμφέροντα των funds. Η διαστημική και εν πολλοίς αδικαιολόγητη εκτόξευση μιας μετοχής και οι διαμαρτυρίες κατά της Robinhood έχουν θορυβήσει τις ρυθμιστικές αρχές και προβλημάτισαν την κυβέρνηση των ΗΠΑ. Το θέμα συζητήθηκε νύχτα υπουργός Οικονομικών Τζάρετ Γέλεν σε συνάντησή της με την α-

μερικανική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, ενώ γεροεπιστάτης των Δημοκρατικών Ελίζαμπεθ Ουόρεν έθιξε ευθέως το ζήτημα που δημιουργεί η πρωτοβουλία της Robinhood: κάλεσε με επιστολή της τον διευθύνοντα σύμβουλο της Robinhood, Βλαντιμίρ Τένεβ, να εξηγήσει για ποιο λόγο μπλόκαρε τις αγορές μετοχών της GameStop, να ενημερώσει διεξοδικώς την κοινή γνώμη των ΗΠΑ γύρω από τις σχέσεις της εταιρείας του με τα hedge funds και να απαντήσει μήπως οι σχέσεις αυτές την εξωθούν να υπονομεύει τα συμφέροντα των επενδυτών πελατών της.

Σύμφωνα με το Politico, ο Τένεβ πρόκειται να παρουσιαστεί ενώπιον της επιτροπής

Χρηματοπιστωτικών της Βουλής των Αντιπροσώπων στις 18 Φεβρουαρίου, οπότε και προφανώς θα υποστεί ένα είδος ανάκρισης. Οι ίδιοι οι πελάτες, πάντως, δεν ολιγόλησαν. Όταν διαπίστωσαν ότι πρωτοβουλίες της Robinhood είχαν ως αποτέλεσμα να πληγούν τα συμφέροντά τους προς όφελος των hedge funds, έσπευσαν να υποβάλουν μαζικές προσφυγές εναντίον της. Τις ημέρες μετά την πρώτη πτώση των μετοχών της GameStop υπεβλήθησαν τουλάχιστον 18 αγωγές κατά της εταιρείας. Μέχρι στιγμής, ο Τένεβ έχει απαντήσει μόνον στον εκκεντρικό επιχειρηματία Ελον Μασκ, επικεφαλής της βιομηχανίας ηλεκτροκίνητων οχημάτων Tesla, που με μί-

νυμά του στο Twitter έθεσε ευθέως ζήτημα νομιμότητας του σορτάρισματος. Ο Τένεβ δικαιολόγησε την κίνηση της Robinhood επικαλούμενος λόγους ανεπάρκειας ρευστότητας. Μερικά αναλυτών εκάθε πάντως πώς η ιστορία μπορεί να είναι η αρχή του τέλους για την τακτική του σορτάρισματος. Το είχε απαγορεύσει ο Ναπολέων. Στη διάρκεια του Κραχ του 1929, ο τότε γνωστός επενδυτής Μπεν Σμιθ που επιδίωξαν στο σορτάρισμα είχε προσλάβει ομαδοφύλακες για να προστατευθεί από επιθέσεις. Και το 2008, εν μέσω της χρηματοπιστωτικής κρίσης οι αμερικανικές αρχές επέβαλαν περιορισμούς στο σορτάρισμα των μετοχών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Η πρώτη Black Friday το 1869 για τον χρυσό και η υπόθεση GameStop

Η ιστορία των μικροεπενδυτών που κατόρθωσαν να οδηγήσουν σε διαστημικά ύψη τη μετοχή της GameStop παρουσιάζει ομοιότητες και διαφορές από άλλες προσπάθειες χειραγώγησης της αγοράς. Δεν μοιάζει, για παράδειγμα, με ιστορίες ανθρώπων όπως ο πραγματικός «λύκος της Wall Street», ο Τζόρνταν Μπέλφορτ, που φυλακίστηκε το 1999 για χειραγώγηση της αγοράς και ενσαρκώθηκε στην οθόνη από τον Λεονάρντο ντι Κάπριο. Όπως επισημαίνουν παράγοντες της αγοράς, διαφέρουν τα επιμέρους χαρακτηριστικά της, αλλά η υπόθεση είναι μέρος μιας μακράς ιστορίας προσπαθειών για χειραγώγηση

της αγοράς. Προσπαθειών που συνήθως καταλήγουν στην καταστροφή, έστω και αν όσοι τις επιχειρούν γίνονται όλο και πιο ευρηματικοί και δημιουργικοί.

Οι προσπάθειες του είδους ανάγονται στον 19ο αιώνα, με πρώτη την απόπειρα χειραγώγησης της τιμής του χρυσού το 1869, που σημειωτέον οδήγησε τις ΗΠΑ στην πρώτη Black Friday, όταν η έκφραση είχε την κυριολεκτική της έννοια. Εκείνη τη «μαύρη Παρασκευή» κατέρρευσε η τιμή του χρυσού γιατί η κυβέρνηση των ΗΠΑ ανακάλυψε τη ραδιουργία δύο επενδυτών που κατόρθωσαν προσωρινά να οδηγήσουν την τιμή του πολύτιμου μετά-

λου στα ύψη προς ίδιον όφελος βέβαια.

Οι δύο επενδυτές, Τζέι Γκούλντ και Τζέιμς Φισκ, προσέγγισαν τον Αμπέλ Κόμπιν, σύζυγο της αδερφής του τότε προέδρου των ΗΠΑ Ουίλιαμ Γκραντ. Αυτός τους έκλεισε ραντεβού με τον Αμερικανό πρόεδρο και οι δύο επενδυτές κατόρθωσαν να τον πείσουν ότι η κυβέρνηση δεν έπρεπε για κανένα λόγο να πουλήσει χρυσό. Έτσι ο Γκραντ έδωσε εντολή στο υπουργείο Οικονομικών να αναστείλει προσωρινά τις πωλήσεις χρυσού. Οι δύο επενδυτές κατόρθωσαν επίσης να πείσουν τον Ντάνιελ Μπάτερφιλντ, βοηθό διευθυντή του υπουργείου, να τους ειδοποιήσει

αμέσως μόλις διαπιστώσει πως η κυβέρνηση ετοιμάζονταν να πουλήσει ξανά χρυσό. Στο μεταξύ, είχαν μεριμνήσει οι ίδιοι να αγοράσουν όσο περισσότερο χρυσό μπορούσαν οδηγώντας, έτσι, σε άνοδο την τιμή του πολύτιμου μετάλλου και την αξία της επένδυσής τους, βέβαια.

Τότε, όμως, ο πρόεδρος Γκραντ ανακάλυψε τη συμπαιγνία και έδωσε εντολή στο υπουργείο Οικονομικών να διοχετεύσει στην αγορά χρυσό αξίας 4 εκατ. δολαρίων, με αποτέλεσμα να προκληθεί ραγδαία πτώση της τιμής του. Η χειραγώγηση εντοπίστηκε και απέτυχε, αλλά αφού πρώτα προκάλεσε καταστροφή και πανικό στη

Wall Street. Όσοι είχαν επενδύσει σε χρυσό έσπευδαν να τον πουλήσουν προσπαθώντας να διασφαλίσουν καλύτερες τιμές και οδηγούσαν έτσι στην πλήρη κατάρρευση του μετάλλου, που συμπαρέσυρε τότε και το σύνολο της αμερικανικής οικονομίας.

Το μόνο κοινό ανάμεσα στην υπόθεση GameStop και στην τόσο παλιά αυτή ιστορία της πρώτης μάλλον χειραγώγησης αγοράς είναι το γεγονός ότι η συνεργασία ανάμεσα σε μια μικρή ομάδα επενδυτών κατόρθωσε να ασκήσει πίεση στην αγορά. Η θεμελιώδης διαφορά με την ιστορία του 1869, όμως, έγκειται στο είδος των επεν-

δυτών. Τότε οι Γκούλντ και Φισκ ήταν μέλη μιας οικονομικής ελίτ και ελιξήκαν προκειμένου να προσεγγίσουν τον ίδιο τον πρόεδρο των ΗΠΑ. Σήμερα, αντιθέτως, πολλοί μικροεπενδυτές έχουν εύκολη πρόσβαση στην αγορά και μπορούν να συμμετάσχουν ομαδικά σε τέτοιες προσπάθειες χειραγώγησης. Η ιστορία αποδεικνύει, πάντως, ότι σε περιπτώσεις όπως της GameStop, των εταιρειών δηλαδή των οποίων τα θεμελιώδη μεγέθη δεν μπορούν να υποστηρίξουν μια θεαματική άνοδο της μετοχής τους, όσο πιο μεγάλη γίνει η «φούσκα» τόσο μεγαλύτερη είναι η ζημιά που προκαλεί σε όσους διακινδύνευαν.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι επενδυτές της Γενιάς Z αναστατώνουν τα χρηματιστήρια

Των IMANI MOISE ΚΑΙ MEDHA SINGH / REUTERS

Ο Τζέιμς Βιγιαλόμπος, σύμβουλος επικοινωνιών σε ασφαλιστική εταιρεία στη Νέα Υόρκη, κατέβασε την εφαρμογή χρηματομεσιτείας Robinhood τον Σεπτέμβριο. Ήταν διατακτικός στο να ασχοληθεί με χρηματιστηριακές συναλλαγές, αλλά λίγους μήνες αργότερα δημιούργησε λογαριασμό εκεί. Επίσης, μελετούσε τους κλάδους που είχαν κτυπηθεί από την πανδημία του κορωνοϊού και το πότε τελικά θα ανακάμψουν. Αρχισε να παρακολουθεί βίντεο στο YouTube σχετικά με τις μετοχές και προσχώρησε σε ομάδα στο Facebook, που δημιουργήθηκε από έναν φίλο του. Ο τελευταίος, όπως επισημαίνει ο κ. Βιγιαλόμπος, «πραγματικά ασχολείται με επιλογές συναλλαγών». Ο ίδιος έλασε

Η πλατφόρμα της Robinhood αναφέρει ότι η μέση ηλικία των 13 εκατομμυρίων χρηστών της είναι τα 31 έτη.

γρήγορα 1.200 δολάρια, αλλά τα κάλυψε σύντομα. Στις αρχές της εβδομάδας τοποθέτησε 551 δολάρια σε ομάδα μετοχών, στις οποίες συμπεριλαμβάνονταν εκείνες της BlackBerry και της AMC Entertainment Holdings. Η ομάδα είναι γνωστή ως «meme stock» (σ.σ.: μετοχή που αγοράζεται λόγω μπιπιτισμού) και γνώρισε μεγάλη δημοτικότητα σε διαδικτυακά φόρουμ, όπως το Reddit.

Πατώντας τα πλήκτρα στο iPhone του, ο Τζέιμς Βιγιαλόμπος διαδραμάτισε τον ρόλο του κύμα του μαζικών αγορών, το οποίο προκάλεσε χάος στα χρηματιστήρια την περασμένη εβδομάδα και αναστάτωσε μεγάλα ονόματα της Γουόλ Στριτ. Ανάμεσα σε αυτά ήταν και αμβίβαία κεφάλαια αντιστάθμισις κινδύνου, τα οποία βρέθηκαν να αγοράζουν και να πουλούν περισσότερες μετοχές από όσες είχαν αγοράσει και πουλήσει τα προηγούμενα δέκα χρόνια, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Goldman Sachs.

Το γεγονός, πάντως, ότι ο Τζέιμς Βιγιαλόμπος είναι μόλις 25 ετών δεν πρέπει να αποτελεί έκπληξη. Η Apex Clearing, η οποία αναλαμβάνει τη διεκδίκηση συναλλαγών για χρηματιστηριακές εταιρείες, δήλωσε ότι σχεδόν τα 6 εκατομμύρια λογαριασμοί που άνοιξε το 2020 αντιστοιχούσαν σε μια αύξηση 137% από το 2019. Περίπου 1 εκατομμύριο από αυτούς ανήκει σε επενδυτές της Γενιάς Z, δηλαδή άτομα που είχαν γεννηθεί στα τέλη της δεκαετίας του 1990 ή ήταν νεότεροι, με μέσο όρο ηλικίας τα 19 χρόνια. Η δε πλατφόρμα της Robinhood αναφέρει ότι η μέση ηλικία των 13 εκατομμυρίων χρηστών της είναι τα 31 έτη.

Σε συνεντεύξεις τις οποίες πήρε το εθιμογραφικό πρακτορείο Reuters από άνω των δώδεκα χρηστών εφαρμογών χρηματομεσιτείας, διαπίστωσε την ύπαρξη μιας νεότερης γενιάς, η οποία προσεγγίζει τις συναλλαγές πολύ διαφορετικά από τους παραδοσιακούς διαπραγματευτές της Γουόλ Στριτ. Πρόκειται, δηλαδή, για νέες γυναίκες και νέους άνδρες που «κυκλοφορούν» άνετα στις ψηφιακές κοινότητες, είτε παρακολουθούν θέματα στο Reddit, είτε σχολιάζουν στο Twitter, είτε συνεργάζονται με συναδέλφους στην πλατφόρμα Slack. Εμφανίζονται, επίσης, οι άνθρωποι αυτοί σε μια εποχή φθηνών και γρήγορων διαδικτυακών συναλλαγών, που τροφοδοτούνται με το ρευστό των κρατικών προγραμμάτων άμβλυνσης των συνεπειών της πανδημίας. Συν τοις άλλοις, έχουν άφθονο ελεύθερο χρόνο εξαιτίας της καραντίνας του κορωνοϊού.

Αν και οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες περιέγραψαν τους εαυτούς τους ως «αγοραστές που διακρατούν τις μετοχές τους» και αποφεύγουν τη μεταπώληση από τον έναν τίτλο στον άλλο, δεν απέκλεισαν τις περιστασιακές κερδοσκοπικές κινήσεις. «Το βλέπω ως ένα ουσιαστικά τυχερό παιχνίδι, οπότε δεν βάζω περισσότερα από ό,τι είμαι διατεθειμένος να χάσω», δήλωσε ο 27χρονος χρήστης της Robinhood Γουίλ Καλουάρτ.

Η Νίσα Ντεσάι, επικεφαλής της Andan Capital, μιας εταιρείας επιχειρηματικών κεφαλαίων στη Νέα Υόρκη, δήλωσε ότι αν και οι νεότεροι επενδυτές ενδέχεται να μην ακολουθούν τους συμβατικούς κανόνες, δεν σημαίνει ότι δεν κερδίζουν. «Εάν μπορούν να επενδύσουν αμύητα και να αποχωρήσουν σε δύο εβδομάδες, ποιος θα ισχυριστεί πως δεν πρόκειται για λογική απόφαση», επισήμανε, τέλος, η κ. Ντεσάι.

Νέα γενιά μεγιστάνων από την πράσινη βιομηχανία

Η αξία της περιουσίας των δεκαπέντε πλουσιότερων ανέρχεται στα 355 δις. δολ.

Ο Τζον Ροκφέλερ αναδείχθηκε στον πλουσιότερο άνθρωπο στην Ιστορία φέρνοντας επανάσταση στον πετρελαϊκό κλάδο. Ενάμιση αιώνα αργότερα, ο Ελον Μασκ αναδεικνύεται στον πλουσιότερο άνθρωπο του κόσμου καταργώντας το κυριότερο προϊόν που παρήγε η αυτοκρατορία του Ροκφέλερ. Όπως επισημαίνει σε σχετικό ρεπορτάζ το Bloomberg, τώρα που επιταχύνεται η κλιματική αλλαγή, οι μεγαλύτερες περιουσίες στον κόσμο είναι πράσινου περιεχομένου χάρη στη νέα γενιά μεγιστάνων, που συγκεντρώνουν πλούτο με βάση την καθαρή ενέργεια.

Στην κορυφή των πλουσιότερων βρίσκεται, βέβαια, ο Ελον Μασκ, ο ιδρυτής της αυτοκινητοβιομηχανίας ηλεκτροκίνητων οχημάτων Tesla, του οποίου ο πλούτος αυξήθηκε κατά 622% στη διάρκεια του περασμένου έτους και ανέρχεται σήμερα σε 199,2 δις. δολάρια. Τα πλούτη του πλησιάζουν τελευταία εκείνα που θα ήταν, με σημερινές αξίες και με την προσαρμογή στον πληθωρισμό, αναλογικά, αυτά της αυτοκρατορίας του Ροκφέλερ, της Standard Oil.

Η νέα πράσινη κατάταξη των 15 πρώτων δισεκατομμυριούχων σκιαγραφεί την εκρηκτική ανάπτυξη που έχουν σημειώσει τα τελευταία χρόνια οι τομείς των ηλεκτροκίνητων οχημάτων, των μπαταριών και της ηλιακής ενέργειας. Τα κεφάλαια αυτών των κλάδων δεν σχετίζονται όλα με επιχειρήσεις που μεριμνούν για το

Στην κορυφή των πολυεκατομμυριούχων βρίσκεται ο Ελον Μασκ, ο ιδρυτής της Tesla.

κλίμα, παράγοντας προϊόντα με μειωμένους ρύπους. Σε ό,τι αφορά τον Μασκ, για παράδειγμα, η μερίδα του πλούτου του που απορρέει από τα ηλεκτροκίνητα οχήματα ανέρχεται στα 180,7 δις. δολάρια, που αντιπροσωπεύουν το 91% του συνολικού πλούτου του. Παράλληλα, όμως, οι επιχειρήσεις του δραστηριοποιούνται και σε άλλους τομείς όπως, για παράδειγμα, στην διαστημική τεχνολογία. Ο κοινός παρονομαστής, όμως, ανάμεσα στην ιλιγγιώδη άνοδο που σημείωσε η μετοχή της Tesla το περασμένο έτος και στις άλλες ανερχόμενες περιουσίες στον νέο πράσινο κατόχου του Bloomberg είναι ότι οι επενδυτές τους αναγνωρίζουν όλο και περισσότερο τους άμεσους κινδύνους που εγκυμονεί η υπερθέρμανση του πλανήτη, καθώς και την ανάγκη για να προωθηθεί η τεχνολογία που θα επιβραδύνει αυτήν την υπερθέρμανση. Τώρα που ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ αναμένεται να επαναφέρει τις δεσμεύσεις της υπερδύναμης για μείωση των εκπομπών καυσαερίων και αντιμε-

Ιλιγγιώδη άνοδο σημείωσε τον περασμένο χρόνο η μετοχή της αυτοκινητοβιομηχανίας ηλεκτροκίνητων οχημάτων Tesla του Ελον Μασκ.

τώπιση της κλιματικής αλλαγής, οι εννέα στις δέκα μεγαλύτερες οικονομίες του πλανήτη έχουν αναλάβει τη δέσμευση να μην διώκουν τις εκπομπές καυσαερίων. Την ίδια στιγμή, εκατοντάδες επιχειρήσεις ανά τον κόσμο δεσμεύονται να έχουν μηδενικό αποτύπωμα άνθρακα αργά ή γρήγορα, καθώς υφίστανται συστηματικές πιέσεις προς αυτήν την κατεύθυνση από τους μετόχους τους, όπως η επενδυτική BlackRock. Η εντεινόμενη αυτή τάση έχει δώσει ώθηση στις μετοχές βιομηχανιών όπως εκείνες που παράγουν ηλιακά πάνελ, ανεμογεννήτριες και ηλεκτροκίνητα μοτοποδήλατα. Από τον Απρίλιο ο δείκτης καθαράς ενέργειας της S&P Global έχει εκτιναχθεί κατά 231%, όταν στο ίδιο χρονικό διάστημα ο S&P 500 σημείωσε άνοδο μόνον κατά 53%. Εν ολίγοις, οι 15 μεγαλύτερες περιουσίες που προέκυψαν από την βιομηχανία φιλικές προς το περιβάλλον και κατά τις κλιματικές αλλαγές έχουν συνολικά αξία 355 δις. δολ., υπερδιπλάσια δηλαδή από τη χρηματιστηριακή αξία

του πετρελαϊκού κολοσσού της Royal Dutch Shell και τετραπλάσια από εκείνη της BP Plc.

Σε ό,τι αφορά την ιεράρχηση ανάμεσα σε αυτούς τους 15 πλουσιότερους πράσινους επιχειρηματίες, ξεχωρίζει ο Μασκ, του οποίου η πράσινη περιουσία είναι σχεδόν τριπλάσια από το άθροισμα των τεσσάρων Κινέζων δισεκατομμυριούχων που ακολουθούν: των Ζενγκ Γιουκούν, Χουάνγκ Σιλίν, Πέι Ζενχούα και Λι Πινγκ. Αυτοί οι τέσσερις έχουν πρόστιμο πλούτου που ανέρχεται αθροιστικά σε 60,7 δις. δολάρια χάρη στο μερίδιό τους στην Contemporary Amperex Technology - CATL, η μεγαλύτερη στον κόσμο βιομηχανία μπαταριών για ηλεκτροκίνητα οχήματα. Ανάμεσα στους πελάτες της συγκαταλέγεται και η Tesla του Μασκ.

Στην πλειονότητά τους οι πράσινοι βιομηχανοί και μέτοχοι της CATL είναι πολύ πιο αντιπροσωπευτικοί του είδους πρόστιμο δισεκατομμυριούχο από όσο είναι ο Μασκ. Πρώτα απ' όλα είναι σε πο-

σοστό 80% Κινέζοι, πράγμα που καταδεικνύει τον καιρό ρόλο της Κίνας ως κέντρου βιομηχανιών καθαράς ενέργειας, όπως είναι τα τμήματα φωτοβολταϊκών. Παράλληλα η Κίνα αποτελεί τη μεγαλύτερη αγορά ηλεκτροκίνητων οχημάτων στον κόσμο.

Στην Κίνα οι πράσινες βιομηχανίες γνωρίζουν εκρηκτική ανάπτυξη και αναμένεται να εκτοξευθούν μετά τη δέσμευση που ανέλαβε τον Σεπτέμβριο ο Κινέζος πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ, να επιτύχει μια κινεζική οικονομία με μηδενικό αποτύπωμα άνθρακα το 2060. «Πρόκειται για μια νέα γενιά ανάπτυξης της καθαράς ενέργειας και αυτή η ανάπτυξη θα έχει αρχίσει», τονίζει ο Αντι Γουόρνγκ, αναλυτής επενδύσεων στην LW Asset Management. Όπως τονίζει ο ίδιος, «με όλη αυτήν την αναβάθμιση που έχει μεσοαβδίσει στις τεχνολογίες έξυπνων δικτύων και αποθήκευσης ενέργειας, η παραγωγή νέων προϊόντων είναι ταχύτερη από πριν και οι καταναλωτές προσαρμόζονται στο καινούργιο πιο γρήγορα».

Δύσκολη η επόμενη μέρα μετά το Brexit για το Σίτι

Σε Παρίσι, Φρανκφούρτη και Νέα Υόρκη μετακομίζουν χρηματιστηριακές

Η μεγάλη ανάπτυξη του Λονδίνου ως μέγιστος διεθνούς κέντρου χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ξεκίνησε το 1986, όταν η εξασθενημένη τότε οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου είχε μείνει στάσιμη και καθυλομένη σε έναν παγωμένο κύκλο μεταβιομηχανικής παρακμής - μιας παρακμής που συνδέεται με τη μετάβαση στην επόμενη εποχή. Και η επόμενη εποχή έτρεψε το Λονδίνο με τον τίτλο του αδιαμφισβήτητου ευρωπαϊκού κόμβου για τράπεζες, επενδυτικές και χρηματιστηριακές εταιρείες, καθώς και ασφαλιστικές, καθιστώντας το την ατμομηχανή της χώρας.

Αποχώρηση-σοκ

Πέρασαν περισσότερα από 30 χρόνια έκτοτε και στο Λονδίνο διεκπεριωνόταν η συντριπτική πλειονότητα των συναλλαγών σε ομόλογα, σε συνάλλαγες και παράγωγα σε ευρώ εντός του πλαισίου της Γηραιάς Ηπείρου. Ωστόσο, μετά την έξοδο της Βρετανίας από την Ε.Ε., καλείται να αντιμετωπίσει μια δύσκολη κατάσταση. Την πρώτη ημέρα διαπραγματεύσεως του έτους, ο αντίκτυπος της αποχώρησής της Βρετανίας ήταν πολύ βαρύς, μιας και δισεκατομμύρια δολάρια από τις αγοραπωλησίες μετοχών μετακινήθηκαν σε νέα χρηματιστηριακά κέντρα στην ηπειρωτική Ευρώπη, όπως αναφέρει το Bloomberg.

Ως προς τον τόπο, το 99,6% των συναλλαγών σε ευρωπαϊκές μετοχές που διεκπεριωνόταν στο Λονδίνο το Aquis Exchange μετατοπίστηκε στο Παρίσι, ενώ από την Cboe Europe, το παράρτημα της αγοράς του Σικάγο με τις οφίον, μετα-

Δισεκατομμύρια δολάρια από τις αγοραπωλησίες μετοχών μετακινήθηκαν σε νέα χρηματιστηριακά κέντρα στην ηπειρωτική Ευρώπη.

κινήθηκε το 90% στο Αμστερνταμ. Οι πράξεις σε παράγωγα, που αποτιμώνται σε δισεκατομμύρια δολάρια, εγκατέλειψαν τη βρετανική πρωτεύουσα για τη Νέα Υόρκη, η οποία και αυτή ωφελείται από την αντιπαράθεση Βρετανίας και Ε.Ε.

Από την πλευρά τους, διεθνείς αμερικανικές τράπεζες όπως οι Bank of America, JPMorgan Chase, και άλλες μεγάλες εταιρείες μετέφεραν προσωπικό και κεφάλαια στο Παρίσι και στη Φρανκφούρτη, για να εξασφαλίσουν πως θα εξακολουθήσουν να συνεργάζονται με Ευρωπαίους πελάτες και να τους εξυπηρετούν. Η TP ICAP με έδρα το Λονδίνο, η μεγαλύτερη εταιρεία διαμεσολάβησης συναλλαγών στον κόσμο, δεν μπορεί να εξυπηρετήσει κανέναν από τους πελάτες της στην Ε.Ε., επειδή δεν είχε μεταφέρει εγκαίρως αρκετό προσωπικό στο Παρίσι, γεγονός που η πανδημία επιδείνωσε ακόμη περισσότερο.

Καμπανάκι κινδύνου

Η «βλάβη» για το Λονδίνο δεν είναι θανατηφόρος, πόσο μάλλον που αφορά μια μεγαλούπολη ικανή να επανεφευρίσκει τον εαυτό της, όπως η Ιστορία αποδεικνύει. Ο Βρετανός υπουργός Οικονομικών Ρίσι

Σουνάκ συνειδητοποιεί τους κινδύνους για έναν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας ο οποίος αντιστοιχεί στο 10% των κρατικών εσόδων της χώρας και ενδιαιρείται να εξασφαλίσει το μέλλον του. Το ερώτημα που προκύπτει είναι εάν η έξοδος της Βρετανίας από την Ε.Ε. σηματοδοτεί την απαρχή μιας μη αναστρέψιμης κατάρρευσης για το Λονδίνο. Επιπλέον, δεν είναι σαφές εάν η βρετανική πρωτεύουσα αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα για την κυβέρνηση των Συντηρητικών. Το εν λόγω κόμμα βοήθησε στην εκρηκτική ανάπτυξη της ως κόμβου (το λεγόμενο μπαγκ μπανγκ) πριν από 35 χρόνια. Τώρα βρίσκονται σε απελπιστική κατάσταση, επιδιώκοντας να κάνουν το νέο καθεστώς να λειτουργήσει, ειδικά για τις φτωχότερες περιοχές της χώρας. Αυτές ψήφισαν υπέρ της αποχώρησής της Βρετανίας από την Ε.Ε. για να πληθύνει το κατεστημένο και τους τραπεζίτες, που θεωρούν πως ευθύνονται για την παγκόσμια οικονομική κρίση - δηλαδή το Λονδίνο. Όπως χαρακτηριστικά τονίζει στο Bloomberg πρώην διευθυντών συμβούλου μιας εκ των μεγαλύτερων τραπεζών του Ηνωμένου Βασιλείου, «οποια κι αν είναι η αναδιοργάνωση της οικονομίας μετά την έξοδο από την Ε.Ε. και μετά την πανδημία, δεν μπορεί αποκλειστικά και μόνο να επικεντρωθεί ξανά στο Λονδίνο». Η Ε.Ε. έχει δηλώσει την πρόθεσή της να αρπάξει ό,τι μπορεί από την πόλη, ενώ η αποχώρησή της Βρετανίας συρρικνώνει τις ευρωπαϊκές κεφαλαιαγορές κατά το ένα τρίτο, σύμφωνα με στοιχεία της δεξαμενής σκέψης New Financial. Δεδομένου πως το Παρίσι ή η

Το «διαζύγιο» της Βρετανίας με την Ε.Ε. φαίνεται ότι θα κοστίσει ακριβά στο Λονδίνο. Πάντως, η Ιστορία αποδεικνύει ότι η μεγαλούπολη μπορεί και επανεφευρίσκει τον εαυτό της. Στο πλαίσιο αυτό, ο υπουργός Οικονομικών της χώρας Ρίσι Σουνάκ αναθεωρεί τα πάντα. Από τους κανόνες εισαγωγής στο χρηματιστήριο έως τη ρύθμιση λειτουργίας των επενδυτικών κεφαλαίων.

Φρανκφούρτη δεν μπορούν ουσιαστικά να ανταγωνιστούν το Λονδίνο, η Ε.Ε. είναι η μόνη οικονομική υπερδύναμη χωρίς περιφερειακό χρηματοοικονομικό κέντρο. Όλα καταλήγουν σε αυτό που ονομάζεται «ισοδυναμία» ή ίση πρόσβαση στην αγορά από έναν μη ευρωπαϊκό πάροχο χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Αυτή τη στιγμή, οι συμφωνίες ισοδυναμίας μεταξύ ΗΠΑ και Βρυξελλών σημαίνουν ότι η Νέα Υόρκη έχει μεγαλύτερη πρόσβαση στις χρηματοπιστωτικές αγορές της Ε.Ε. από το Λονδίνο. Οι συμφωνίες για τη σχέση χρηματοοικονομικών υπηρεσιών μεταξύ του Η-

νωμένου Βασιλείου και της Ε.Ε. ξεκίνησαν τον Ιανουάριο και έχουν προθεσμία έως τα τέλη Μαρτίου για ένα μνημόνιο συνεργασίας.

Προσαρμοστικότητα

Η Ιστορία μάς διδάσκει πως το Λονδίνο μπορεί και να ακιμάσει ξανά. Το Σίτι, όπου και ο χρηματοπιστωτικός κόμβος, λειτουργεί ως κινητήρια δύναμη μιας πόλης 9 εκατομμυρίων ανθρώπων και το Λονδίνο αντιστοιχεί για μια χώρα 67 εκατομμυρίων ανθρώπων. Ο Ρίσι Σουνάκ κάνει λόγο για την ανάγκη μιας νέας «εκρηκτικής αλλα-

γής», ενώ το υπουργείο του αναθεωρεί τα πάντα, από τους κανόνες εισαγωγής στο χρηματιστήριο έως τη ρύθμιση λειτουργίας των επενδυτικών κεφαλαίων. Ο στόχος είναι να τεθεί η πόλη στην καρδιά των νέων εξελίξεων, συμπεριλαμβανομένων των κινεζικών υπερκρίτων συναλλαγών σε γουόν και σε κρυπτονομίσματα. Τέλος, το Ηνωμένο Βασίλειο προσπαθεί επίσης να κατακτήσει ένα μεγάλο μερίδιο της νέας αγοράς πράσινων ομολόγων, μιας και τράπεζες και άλλοι οργανισμοί δεσμεύονται να χρηματοδοτήσουν έργα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Διστακτικοί οι εργαζόμενοι να αναζητήσουν καλύτερη δουλειά

Η πανδημία έχει περιορίσει την κινητικότητα στην αγορά εργασίας

Η πανδημία έχει επιβραδύνει την κινητικότητα στην αγορά εργασίας της Ευρώπης, καθώς η πλειονότητα των εργαζομένων επιθυμεί να παραμείνει στην εργασία του και μεταθέτει για το μέλλον τις όποιες σκέψεις ή κινήσεις για την εύρεση καλύτερης δουλειάς με υψηλότερες αποδοχές. Οι περιορισμοί έχουν δυσχεράνει πολύ το έργο των «στρατολόγων» στην προσέγγιση υποψηφίων. «Οι εργαζόμενοι δεν εγκαταλείπουν τις θέσεις τους και δεν ενδιαφέρονται για αλλαγές. Είναι φοβισμένοι και διστακτικοί», τόνισε ο Μπλέικ Γουίτμαν, διευθυντής ευρωπαϊκών δραστηριοτήτων της εταιρείας στελέχωσης GoodCall, αναφερόμενος στην αγορά εργασίας στην Τσεχία, η οποία ήταν ιδιαίτερα κινητική μέχρι πρότινος. Και πλέον γίνεται σαφές πως οι εργαζόμενοι επιδιώκουν την ασφάλεια αντί της ταχείας εξέλιξης ή της αλλαγής θέσεως εργασίας με υψηλότερες αποδοχές.

Εν τω μεταξύ, το ίδιο κλίμα επικρατεί και στη Δυτική Ευρώπη, καθώς οι εργαζόμενοι είναι εξίσου προσεκτικοί όταν πρόκειται να σχεδιάσουν αλλαγή εργασιακού χώρου. Έτσι εναπόκειται στις εταιρείες στελέχωσης να βοηθήσουν τους εργοδότες που αναζητούν προσωπικό με τις απαιτούμενες δεξιότητες σε κλάδους ικανούς να επιβιώσουν της πανδημίας.

Οι τηλεσυνεντεύξεις, πλέον, είναι επιβεβλημένες για τυχόν κενές θέσεις που παρουσιάζονται, αλλά πολλές προλήψεις προχωρούν πιο γρήγορα, όταν οργανώνονται τηλεεγγύματα στο Zoom – και εκεί γίνονται οι πιο ανεπισημες συζητήσεις. Ακόμα δίδεται περισσότερη προσοχή στα ψυχομετρικά τεστ, που διενεργούνται εξ αποστάσεως και

Παρατηρείται περισσότερο άγχος από ό,τι στο παρελθόν σε διαδικτυακές δοκιμές συμπεριφοράς και αντιδράσεων.

όχι πρόσωπο με πρόσωπο. «Σήμερα η δυσκολία έγκειται στο ότι οι εταιρείες, που αναζητούν προσωπικό, και τα γραφεία στελέχωσης θέλουν να έχουν μια εικόνα και μια αίσθηση των υποψηφίων, οπότε παρατηρείται περισσότερο άγχος από ό,τι στο παρελθόν σε διαδικτυακές δοκιμές συμπεριφοράς και αντιδράσεων», τόνισε ο Τζον Χιλ, η δραστηριότητες στη στελέχωση. Επιπλέον, το ότι προκρίνουν οι εργαζόμενοι τη μακροπρόθεσμη ασφάλεια της εργασίας από τη γρήγορη ανέλιξη και τις υψηλότερες αμοιβές μεταφράζεται σε βραδύτερη αύξηση των μισθών στην Κεντρική Ευρώπη, άρα και πιο αργή προσέγγιση των αντιστοιχών επιπέδων στη Δυτική Ευρώπη, όπως παρατηρούν οι εταιρείες στελέχωσης. Εν τω μεταξύ, το χάσμα αυτό παραμένει. Παρά ταύτα, η προηγούμενη ταχεία αύξηση των μισθών στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη τροφοδότησαν για χρόνια την ανάπτυξη και την κατανάλωση. Όταν στην Τσεχία, στην Ουγγαρία και στην Πολωνία το ωρομίσθιο φθάνει τα 5 ευρώ, στη Γερμανία ξεπερνάει τα 15 ευρώ, βάσει στοιχείων της Eurostat.

Και στη Δ. Ευρώπη, η αγορά εργασίας θα προσαρμοστεί πλήρως στις νέες συνθήκες, μόνον όταν οι κυβερνήσεις αποσύρουν τα κρατικά επι-

δοτούμενα προγράμματα απασχόλησης, όπως αναφέρει το Reuters. Στο Αμερταντα ο όμιλος εξεύρεσης προσωπικού Randstad τονίζει πως, με στόχο να δημιουργήσει μια τεράστια τράπεζα υποψηφίων εργαζομένων με εύρος δεξιοτήτων και προσόντων, στρέφεται στα μεγάλα δεδομένα, χρησιμοποιώντας λογισμικό προβλέψεων, ώστε να διαπιστώσει σε ποιες κατηγορίες μπορεί να τους καταχωρίσει στα βιβλία της. Η Randstat, η μεγαλύτερη εταιρεία στελέχωσης διεθνώς, είχε καλύτερα την προβλέψαν κέρδη το τρίτο τρίμηνο του 2020, κάτι που δείχνει ανάκαμψη συγκριτικά με όσα έσοδα χάθηκαν στην πανδημία. «Βλέπουμε πως το θέμα δεν είναι πως δεν υπάρχουν δουλειές», υπογραμμίζει η Ανεμαρίε Μουντζ, διευθύνουσα σύμβουλος της εταιρείας.

«Εχει, όμως, καταστεί σαφές πλέον ότι τόσο οι επιχειρήσεις όσο και οι κυβερνήσεις θέτουν σε προτεραιότητα την ανακατανομή προσόντων», προσέθεσε, τέλος, επικαλούμενη στοιχεία από την έκθεση της εταιρείας της Workmonitor Report: ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η μετακίνηση χειριστών αποσκευών αεροδρομίου στις αποθήκες των εταιρειών ηλεκτρονικού εμπορίου.

Η τηλεργασία θα μείνει

Οι αλλαγές που φέρνει η πανδημία στον κόσμο της εργασίας ήλθαν για να μείνουν και να τον μετασχηματίσουν εκ βάθρων, όπως επισφαιρίζει σε τελευταία του έκθεση το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ.

Μία από αυτές έχει να κάνει με την επέκταση και την επιτάχυνση της αυτοματοποίησης, αλλά και την εδραίωση

της τηλεργασίας. Μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια η διαδικασία αυτή θα εκποήσει περί τα 85 εκατομμύρια θέσεις εργασίας, ενώ, παράλληλα, θα γεννηθεί 97 εκατομμύρια νέες.

Κατά τους επιχειρηματίες που ερωτήθηκαν από το ΠΟΦ, οι περισσότεροι απάντησαν πως έως το 2025 θα μοιράζουν τη διεκπεραίωση καθηκόντων μεταξύ ανθρώπων και μηχανών περίπου εξίσου. Νέα επαγγέλματα θα εμφανιστούν σε όλο το εύρος της παροχής υπηρεσιών φροντίδας στο πλαίσιο της υψηλής τεχνολογίας (όπως είναι η τεχνητή νοημοσύνη), καθώς και στη δημιουργία περιεχομένου (όπως η διαχείριση κοινωνικών μέσων και η παραγωγή σχετικού υλικού για τροφοδότηση).

Τα αναδυόμενα επαγγέλματα θα αποτυπώνουν τη μεγαλύτερη ζήτηση για θέσεις εργασίας στην πράσινη οικονομία, στην πρώτη γραμμή της οικονομίας δεδομένων και τεχνητής νοημοσύνης, αλλά και στη μηχανική, στο λογισμικό νέφος και στην ανάπτυξη προϊόντων.

Υπό το πρίσμα αυτό, η αναλυτική σκέψη, η δυνατότητα επίλυσης προβλημάτων, η ανθεκτικότητα σε απρόσμενες μεταβολές συνθηκών, η αυτοεκπαίδευση και αυτοοργάνωση (όπως απέδειξε η πανδημία), η δημιουργικότητα και η ευελιξία θα συγκαταλέγονται μεταξύ των πιο περιζήτητων δεξιοτήτων και προσόντων στα χρόνια που έρχονται. Εξ ου και οι πιο ανταγωνιστικές επιχειρήσεις θα εστιαστούν στην επανακατάρτιση και στην επιμόρφωση των εργαζομένων τους, ενώ για όσες δεν δύνανται να το κάνουν, τον ρόλο αυτό θα κληθεί να διαδραματίσει το κράτος.

Οι περιορισμοί έχουν δυσχεράνει πολύ το έργο των «στρατολόγων» στην προσέγγιση υποψηφίων. «Οι εργαζόμενοι δεν εγκαταλείπουν τις θέσεις τους και δεν ενδιαφέρονται για αλλαγές. Είναι φοβισμένοι και διστακτικοί», τονίζουν στελέχη επιχειρήσεων.

Τα σημερινά κοστολόγια των Αμερικανών παραγωγών χωρίς πρόσβαση στην αγορά της Κίνας κάθε άλλο παρά βιώσιμα είναι. Αρα, μια τέτοια μεταβολή θα αλλάξει και άρδην το μοντέλο λειτουργίας της κινηματογραφικής βιομηχανίας, τονίζουν αναλυτές.

Η Κίνα αλλάζει τα δεδομένα στην κινηματογραφική αγορά

Οι χολιγουντιανές παραγωγές δεν έχουν πλέον απήχηση στους Κινέζους σινεφίλ

Μέχρι σήμερα, η Αμερική παραμένει η βασίλισσα των κινηματογραφικών παραγωγών, ο ογκόλιθος του διεθνούς σινεμά, το οποίο αντέχει σε βιομηχανία. Αλλά αυτό μάλλον δεν ισχύει πλέον στον προηγούμενο βαθμό, μιας και το 2020 η Κίνα αποδείχθηκε η μεγαλύτερη αγορά στον κόσμο, εκτινασσόμενη από τη συνήθως δεύτερη θέση της στην πρώτη. Τα έσοδα της από τα εισιτήρια, τη χρονιά αυτή, που σηματοδοτήθηκε από την πανδημία, ανήλθαν στα 3,1 δισ. δολάρια, σύμφωνα με την εταιρεία δεδομένων Comscore, δηλαδή ξεπέρασαν σχεδόν κατά 1 δισ. δολάρια τα αντίστοιχα των Ηνωμένων Πολιτειών, όπως αναφέρει σχετικά σε δημοσίευσμά του το ειδησιογραφικό δίκτυο CNN. Κι αυτό που πραγματικά πρέπει να επισημανθεί είναι πως, για τη συγκεκριμένη περίπτωση, η πανδημία υπήρξε αρωγός της Κίνας, διότι προηγήθηκε χρονικά από το πότε ξέσπασε στη Δύση και τον υπόλοιπο κόσμο.

Αφού τέθηκε υπό έλεγχο η ασθένεια, οι κινηματογραφικές αίθουσες άνοιξαν πολύ νωρίτερα από τις αντίστοιχες στις ΗΠΑ. Αλ-

Τα αμερικανικά στούντιο θα πρέπει να μειώσουν δραστικά τον προϋπολογισμό τους, αν τα έσοδα από την κινεζική αγορά συνεχίσουν να υποχωρούν.

λωστε, ακόμα πολλές εκεί παραμένουν κλειστές. Πέραν τούτων, μεγάλες χολιγουντιανές παραγωγές δεν είχαν την απήχηση που αναμενόταν στην Κίνα, όπως η ταινία «Wonderwoman 1984» από τα κινηματογραφικά στούντιο Warner Bros. Αρνητική υποδοχή είχε και η «Μουλάν» της εταιρείας Disney, παρά το γεγονός πως απευθυνόταν στους Κινέζους θεατές. Κι αυτό συμβαίνει, ενώ για πολλά χρόνια προσπαθούσε το Χόλιγουντ να προσδώσει έναν παγκοσμιοποιημένο χαρακτήρα στις ταινίες του, ευελπιστώντας πως θα μπορούσε να συνδέσει από τη μια πλευρά το αμερικανικό φιλοθεάμον κοινό με το διεθνές, συ-

μπεριλαμβανομένου του κινεζικού.

Οπότε τίθεται το ερώτημα: Τι μέλλει γενέσθαι, εάν αποδειχθεί πως η Κίνα πλέον δεν χρειάζεται το Χόλιγουντ και το αμερικανικό σινεμά, συγκεκριμένα; Μιλώντας στο CNN, η Εϊν Κόκας, πανεπιστημιακός και συγγραφέας του βιβλίου «Ενα Χόλιγουντ κινεζικής κατασκευής», τόνισε: «η Κίνα δεν χρειάζεται τις αμερικανικές ταινίες, όπερ σημαίνει ότι τα αμερικανικά κινηματογραφικά στούντιο θα πρέπει να ελαττώσουν δραστικά τους προϋπολογισμούς τους για τις διαπαντρες ταινίες τους. Αρκεί να σκεφθεί κανείς πως τα σημερινά κοστολόγια, άνευ πρόσβασης στην αγορά της Κίνας, κάθε άλλο παρά βιώσιμα είναι. Αρα, μια τέτοια μεταβολή θα αλλάξει και άρδην το μοντέλο λειτουργίας της κινηματογραφικής βιομηχανίας. Η κ. Κόκας, επικουρη καθηγήτρια Μέσων Επικοινωνίας στο Πανεπιστήμιο της Βιρτζίνιας, διευκρίνισε ότι το να πουλάει μία αμερικανική εταιρεία κινηματογραφικών παραγωγών ένα φιλμ στο κινεζικό κοινό, σημαίνει πως οι υπεύθυνοί έχουν κάνει δοκιμαστικά με Κινέζους π-

θοποιούς, έχουν επιλέξει όσους θέλουν και έχουν προσαρμόσει το περιεχόμενο στα δεδομένα της Κίνας.

Κάτι τέτοιο φαίνεται στην επόμενη εκδοχή της ταινίας «Τοπ Γκαν», την «Τοπ Γκαν: Μάβερικ», όπου έχουν αφαιρεθεί την ταϊβανέζικη σημαία ως διακοσμητικό στοιχείο από το μπουφάν του πρωταγωνιστή Τομ Κρουζ, ενώ στη διασκευή της ταινίας «Ντόκτορ Στρέιντζ», ο κύριος χαρακτήρας είναι κελτικής και όχι θιβετιανής καταγωγής. Επιπλέον, η πανεπιστημιακός τόνισε πως, «εάν η Αμερική δεν θέσει υπό έλεγχο την πανδημία και δεν επαναλειτούργησουν οι κινηματογραφικές αίθουσες, θα καταστεί ολόένα και περισσότερο εξαρτώμενη από την Κίνα». Αείζει, τέλος, να σημειωθεί ότι αν και οι αμερικανικές ταινίες ναυάγησαν στην Κίνα, αντιθέτως οι δικές της ευδοκίμησαν: το πολεμικό φιλμ «Οκτακόσια», που έκανε πρεμιέρα τον Αύγουστο αποκόμισε πάνω από 100 εκατ. δολάρια σε εισιτήρια στη χώρα, ενώ από την προβολή του διεθνώς είχε έσοδα άνω των 400 εκατ. δολαρίων.

«Πράσινες» επενδυτικές ευκαιρίες 50 τρισ. δολαρίων

Κέρδη ύψους πολλών τρισεκατομμυρίων δολαρίων μπορούν να αντλήσουν οι επενδυτές χρηματοδοτώντας τη στροφή της παγκόσμιας οικονομίας από τα ορυκτά καύσιμα στην «πράσινη» ενέργεια. Το συμπέρασμα αναδύεται από συζήτηση που είναι σε εξέλιξη στο Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ, καθώς η μετάβαση στην «πράσινη» οικονομία αποτελεί κεντρικό θέμα στις φετινές συζητήσεις. Όπως αναφέρει σχετικό ρεπορτάζ της Deutsche Welle, οι συζητήσεις ολόκληρης ημέρας του Φόρουμ, που φέτος διεξάγεται ψηφιακά λόγω της πανδημίας, επικεντρώθηκαν στο θέμα της κλιματικής αλλαγής και στο πώς θα επιτευχθεί η αναδιάρθρωση μιας παγκόσμιας οικονομίας που ως τώρα βασίζεται στην κατανάλωση των ορυκτών καυ-

Ευνοϊκές οι συνθήκες λόγω της μετάβασης της οικονομίας από τα ορυκτά καύσιμα στη βιώσιμη ενέργεια.

σιμων. Το θέμα συζητήθηκε σε πολλά πάνελ με πολιτικούς και επιχειρηματίες να υπογραμμίζουν το τεράστιο οικονομικό δυναμικό που φέρει μαζί της η μετάβαση στην «πράσινη» οικονομία. Κατά γενική ομολογία, όμως, η πρόκληση σε αυτήν τη μετάβαση είναι πώς θα διοχετευθούν οι επενδύσεις εκεί όπου χρειάζονται περισσότερο. Μιλώντας σε πάνελ με θέμα τη χρηματοδότηση της μετάβασης σε μια κοινωνία με μηδενικό αποτύπωμα στην «καφέ» τεχνολογία, αναφερόμενη στις ρυπογόνες τεχνολογίες σύμβουλος της Standard Chartered της Βρετανίας, εξέφρασε την εκτίμηση πως η μετάβαση σε μια οικονομία φιλική προς το περιβάλλον αντιπροσωπεύει μια επενδυτική ευκαιρία ύψους 50 τρισ. δολαρίων. «Είναι ενδιαφέρουσα υπόθεση» τόνισε και προσέθεσε πως από αφορά «και τους δύο λόγους, τόσο γιατί θα είναι καλό για την κοινωνία όσο και γιατί θα αποφέρει σημαντικές αποδόσεις στους επενδυτές».

Η Αν Κερπς, συνδιευθύντρια της Mastercard, τόνισε πως «οι επιχειρήσεις συνεκτιμούν πώς δεν μπορεί κανείς να επιτύχει σε έναν κόσμο που καταρρέει». Προσέθεσε πως «υπάρχουν πιέσεις από όλες τις πλευρές για στροφή σε βιώσιμες ε-

Η Μέιρεντ Μακ Γκίνες, επίτροπος της Ε.Ε. για θέματα Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών, δήλωσε βέβαιη πως η αυξανόμενη ευαισθητοποίηση των επενδυτών στα θέματα του κλίματος και του περιβάλλοντος θα επηρεάσει τη στρατηγική των επενδύσεων.

πενδύσεις και προέρχονται τόσο από τους επενδυτές όσο και από τους καταναλωτές». Επιπλέον, η Μέιρεντ Μακ Γκίνες, επίτροπος της Ε.Ε. για θέματα Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών, δήλωσε βέβαιη πως η αυξανόμενη ευαισθητοποίηση των επενδυτών στα θέματα του κλίματος και του περιβάλλοντος θα επηρεάσει τη στρατηγική των επενδύσεων. Η ίδια τόνισε πως «ως τώρα ήταν τεράστια τα ποσά που επενδύονται στην «καφέ» τεχνολογία», αναφερόμενη στις ρυπογόνες τεχνολογίες που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα όπως το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο. Παράλληλα, ο Κρίστιαν Μούβουλαερ, διευθύνων σύμβουλος της ελβετικής αντισταθμιστικής Swiss Re, υπογράμμισε πως οι αμερικανικές επιχειρήσεις αρχίζουν να απομακρύνονται από τον «καπταλισμό των μετώπων», το συλλογιστικό δηλαδή ότι αποκλειστικός στόχος της επιχειρήσεως είναι να προσφέρει κέρδη στους μετόχους της, ενώ αυτό συμβαίνει ήδη στην Ευρώπη εδώ και κάποιο χρονικό διάστημα. Όπως διευκρίνισε, αλλάζει η στάση της κοινής γνώμης και είναι σημαντικό ότι μεγάλοι θεσμικοί επενδυτές είναι τα συνταξιοδοτικά ταμεία «που υπεριστάται πιέσεις και με τη σειρά

τους ασκούν πιέσεις στις επιχειρήσεις». Όπως, όμως, τονίζει η γερμανική εφημερίδα, για να υπάρξουν αποδόσεις από τις επενδύσεις στην «πράσινη» οικονομία πρέπει πρώτα να αρχίσουν κάποιοι να πληρώνουν. Μεταξύ άλλων, συζητήθηκε έτσι και το θέμα του πώς θα κινητοποιηθούν τα απαιτούμενα κεφάλαια για τη μετάβαση. Η Ινγκεντ Αντερσεν, διευθύνουσα σύμβουλος της BlackRock, που είναι από τις μεγαλύτερες επενδυτικές του κόσμου. Ο ίδιος χαρακτήρισε «κλειδί» για τη λύση του προβλήματος «την προθυμία να διαπαιθώδη δημόσιο χρήμα προκειμένου να προσελκύσει και ιδιωτικά κεφάλαια». Για αυτό και απηύθυνε έκκληση στους ιδιοκτήτες που χαράσσουν πολιτική να υιοθετήσουν πολιτικές που θα δίνουν κίνητρα ώστε να προσελκύσουν ιδιωτικά κεφάλαια.

Κρίνεται το μέλλον Τραμπ και τραμπισμού

Εξέκρινε η δίκη του τέως προέδρου, κάρια διλήμματα για Ρεπουμπλικανούς

Η δυνατότητα του Ντόναλντ Τραμπ να διεκδικήσει εκ νέου πολιτικό αξίωμα και η πολιτική φυσιογνωμία του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος ύστερα από τη θηελλώδη τετραετία του θα εξαρτηθούν σε μεγάλο βαθμό από τη δίκη του τέως προέδρου, που άρχισε χθες στην αμερικανική Γερουσία.

Στη δεύτερη δίκη του από το Σώμα, ο 45ος πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών κατηγορείται για «οκλήρωση σε ανταρσία», με αφορμή τα πρωτοφανή έκτροπα της 6ης Ιανουαρίου. Οι έξι Δημοκρατικοί βουλευτές που θα παίξουν τον ρόλο της Εισαγγελίας υποστηρίζουν ότι ο Τραμπ «πρόδωσε το αμερικανικό έθνος», ενθαρρύνοντας ανταρσία, κάτι που χαρακτήρισαν «το βαρύτερο έγκλημα εναντίον του συντάγματος». Από την πλευρά τους, οι δικηγόροι του Τραμπ υποστηρίζουν, στο δικό τους γραπτό υπόμνημα, ότι η δίκη συνιστά «πολιτικό θέατρο» των Δημοκρατικών και ότι ο τέως πρόεδρος σε καμία ομιλία ή δήλωσή του δεν ενθάρρυνε την προσφυγή στη βία ή την ανταρσία εναντίον των Αρχών.

Η χθεσινή, πρώτη ημέρα της δίκης ξεκίνησε με τον επικεφαλής των Δημοκρατικών βουλευτών, Τζαμ Ράσκιν, να στηρίζει το κατηγορητήριο με ένα βίντεο από τα δραματικά γεγονότα της 6ης Ιανουαρίου. Στο βίντεο αναλύονται σκηνές με οργανωμένους οπαδούς του Τραμπ να εισβάλλουν στο Καπιτώλιο, να σπάνουν κρεμάλες και να χαρακτηρίζουν «προδότες» τους

ηγέτες του Κογκρέσου, με αποσπάσματα της εμπροστικής ομιλίας που είχε εκφωνήσει νωρίτερα ο τότε πρόεδρος, καλώντας τους οπαδούς του «να πολεμήσουν κολασμένα» για την ανατροπή του εκλογικού αποτελέσματος και να πορευθούν προς το Καπιτώλιο.

Από την πλευρά της, η ομάδα των δικηγόρων του Τραμπ ζήτησε να κρυφθεί αντισυνταγματική η δίκη, υποστηρίζοντας ότι δεν είναι δυνατόν να δικάζεται από τη Γερουσία ένας πρώην πρόεδρος, που αυτή τη στιγμή είναι πολίτης. Δεδομένου ότι τα δύο μεγάλα κόμματα διαθέτουν από πενήντα γερουσιαστές και ότι πέντε Ρεπουμπλικανοί έχουν τοποθετηθεί υπέρ της δίκης, αναμένεται ότι οι Δημοκρατικοί θα κερδίζουν τη σχετική ψηφοφορία. Τίποτα δεν δείχνει όμως ότι έχουν ελπίδες να πετύχουν καταδικαστική απόφαση εναντίον του Τραμπ, δεδομένου ότι κάτι τέτοιο απαιτεί πλειοψηφία δύο τρίτων, δηλαδή την αποστασία 17 Ρεπουμπλικανών.

Σε κάθε περίπτωση, η ακροαματική διαδικασία θα φέρει στην επιφάνεια το υπαρκτό δίλημμα και τον βαθύ διαχωρισμό του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος ανάμεσα στους εκπροσώπους του λαϊκιστικού, εξτρεμιστικού ρεύματος που ενόρκωνε ο Τραμπ και τους πιο μετριοπαθείς πολιτικούς του παραδοσιακού συντηρητισμού. Αμέσως μετά το όργιο βίας της 6ης Ιανουαρίου, που κόστισε τη ζωή πέντε ανθρώπων, αρκετοί προβλεπόμενοι Ρεπουμπλικανοί έπνεαν τα μένα δημοσίως ε-

Στον απόηχο των γεγονότων της 6ης Ιανουαρίου, το Καπιτώλιο περιβάλλεται με φράκτη ύψους 2,5 μέτρων, στο επάνω μέρος του οποίου υπάρχει αγκαθωτό συρματόπλεγμα, ενώ μέσα στο κτίριο και στους γύρω δρόμους περιπολούν στρατιώτες.

Πάνω από 500 εκατ. δολάρια θα στοιχίσουν τα έκτακτα μέτρα ασφαλείας ύστερα από τα έκτροπα της 6ης Ιανουαρίου.

ναντίον του Τραμπ, αλλά με τον καιρό οι περισσότεροι από αυτούς υιοθέτησαν πιο μετρημένους τόνους, θέτοντας σε πρώτη μοίρα την ενότητα του κόμματος. Η εκπρόσωπος Τύπου του Λευκού Οίκου Τζεν Ψάκι δήλωσε ότι ο πρόεδρος Τζο Μπάιντεν δεν σκοπεύει να αφιερώσει πολλά ώρες στην τηλεοπτική παρακολού-

θηση της δίκης, γιατί δίνει προτεραιότητα στην προώθηση της ατζέντας του, αντιμετώπισης με τις πολλαπλές κρίσεις που μαστιάζουν τις ΗΠΑ. Στον απόηχο των γεγονότων της 6ης Ιανουαρίου, η δίκη διεξάγεται υπό δρακόντεια μέτρα ασφαλείας. Το Καπιτώλιο περιβάλλεται πλέον με φράκτη ύψους 2,5 μέτρων, στο επάνω μέρος του οποίου υπάρχει αγκαθωτό συρματόπλεγμα, ενώ μέσα στο κτίριο και στους γύρω δρόμους περιπολούν στρατιώτες. Σύμφωνα με το πρακτορείο Bloomberg, τα έκτακτα μέτρα ασφαλείας στην Ουάσινγκτον και σε πρωτεύουσες πολιτειών για την αποφυγή νέων ταραχών θα κοστίζουν στους φορολογουμένους 500 εκατομμύρια δολάρια.

REUTERS, A.P.

Η πολωνική συνενοχή στο Ολοκαύτωμα

Καθοριστική η απόφαση δικαστηρίου

Καθοριστική για τη μελλοντική έρευνα είναι η απόφαση πολωνικού δικαστηρίου στην υπόθεση εκδίκασης δύο κορυφαίων ιστορικών, που μελετούν τη στάση των Πολωνών κατά τη διάρκεια του Ολοκαυτώματος. Οι ιστορικοί κλήθηκαν χθες να ζητήσουν συγγνώμη από ηλικιωμένη που υπέβαλε μήνυση εναντίον τους γιατί απέδιδαν σε συγγενή της συμμετοχή στο Ολοκαύτωμα.

Κατά τη διάρκεια της ναζιστικής κατοχής πάνω από 32 εκατ. Εβραίοι έχασαν τη ζωή τους στην Πολωνία του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Ένα σημαντικό τμήμα των ερευνών δείχνει ότι, ενώ κλιμάδες Πολωνοί διακινδύνευαν τη ζωή τους για να βοηθήσουν τους Εβραίους, υπήρχαν επίσης κλιμάδες που συμμετείχαν στο Ολοκαύτωμα. Το κυβερνών εθνικιστικό κόμμα Νομίκας και Δικαιοσύνης της Πολωνίας (PiS) δήλωσε ότι θεωρεί πως οποιαδήποτε έρευνα σχετικά με τη συνενοχή των Πολωνών στη σφαγή των Εβραίων αποτελεί ατίμωση της χώρας και θα πρέπει να διώκεται.

Η υπόθεση που έχει ακολουθήσει τη νομική οδό αφορά το βιβλίο «Νύκτα χωρίς τέλος. Η τύχη των Εβραίων σε επιλεγμένες περιοχές της κατεχόμενης Πολωνίας», στο οποίο κατονομάζεται ο Εντουαρντ Μαλινόφσκι ως συμμετέχων στο Ολοκαύτωμα. Η 81χρονη ανήλικη του, Φιλομένα Λεζίνσκα, κατέθεσε μήνυση κατά δύο ιστορικών και συγγραφέων του βιβλίου, της Μπάρμπαρα Εγκελκινγκ και του Γιαν Γκραμπόφσκι, για αμαύρωση της μνήμης τους.

Το 2018, διεθνείς αντιδράσεις ανάγκασαν το PiS να καταργήσει τον νόμο που ποινικοποιούσε την άποψη πως η Πολωνία φέρει οποιαδήποτε ευθύνη για τις ναζιστικές θηριωδίες. Κατά τον Γκραμπόφσκι, η χθεσινή απόφαση καθιστά την αποφυγή νέων ταραχών θα κοστίζουν στους φορολογουμένους 500 εκατομμύρια δολάρια.

Παράλληλα, η απόφαση δικαιώνει την προσπάθεια να αποτελέσουν οι ιστορικές έρευνες προς αυτήν την κατεύθυνση έναυσμα για μνήμεις. Σε δήλωσή του στο Reuters ο Γκραμπόφσκι τόνισε πως «εάν αυτοί οι όροι, η εθνική υπερηφάνεια, η εθνική αξιοπρέπεια, βρουν τον δρόμο τους στην πολωνική αστική Δικαιοσύνη, αυτό θα είναι το τέλος για όσους γράφουμε την Ιστορία... του Ολοκαυτώματος στην Πολωνία με τον τρόπο που το κάνουμε». Πολωνοί ακαδημαϊκοί, καθώς και εβραϊκοί οργανισμοί, όπως το «Yad Vashem» του Ισραήλ, έχουν επίσης εκφράσει την ανησυχία τους ότι η δίκη μπορεί να περιστείλει

Ηλικιωμένη κατέθεσε μήνυση εναντίον συγγραφέων γιατί απέδιδαν σε συγγενή της συμμετοχή στο Ολοκαύτωμα.

την ελευθερία της έρευνας. Η προσφυγή κατά των ιστορικών χρηματοδοτήθηκε από την Πολωνική Ένωση Κατά της Δυσφήμισης, η οποία συστάθηκε για να αποκρούσει μελέτες για συμμετοχή της Πολωνίας στο Ολοκαύτωμα.

Η Μόνικα Μπρζόζοφσκα - Πασιέκα, διδάσκαλος της Λεζίνσκα, αρνείται ότι η υπόθεση στοχεύει να ανοίξει νέους δρόμους για δικαστικές διαφορές σχετικά με την πολωνική συνενοχή στο Ολοκαύτωμα. «Λέμε ότι οι συγγραφείς παραβίασαν τα προσωπικά δικαιώματα της Φιλομένα, αναγνωρίζοντας απλώς τον θείο της ως συνεργό, ως δολοφόνο», δήλωσε, τονίζοντας πως οι ιστορικοί απεύχονται να ακολουθήσουν τη σωστή ερευνητική μεθοδολογία κατά τη σύνταξη του βιβλίου, μια κατηγορία που αρνείται ο Γκραμπόφσκι.

Ανησυχητικά νέα για τις μεταλλάξεις

Μελέτη εκτιμά ότι η βρετανική παραλλαγή αυξάνει κατά 35% τον κίνδυνο θανάτου

Ιδιαίτερως ανησυχητικά είναι τα νέα σχετικά με τις μεταλλάξεις του κορωνοϊού, που διαρκώς πληθαίνουν. Μελέτη της Σχολής Υγιεινής και Τροπικής Ιατρικής του Λονδίνου διαπίστωσε ότι το μεταλλαγμένο στελέχος του κορωνοϊού, που εντοπίστηκε αρχικά στο Κεντ της Βρετανίας και εξαπλώθηκε σε δεκάδες κράτη, δεν είναι απλώς πιο μεταδοτικό, αλλά και κατά 35% πιο θανατηφόρο, κυρίως επειδή προκαλεί πολύ πιο βαριά συμπτώματα.

Ενδεικτικά, στην ηλικιακή ομάδα ανδρών 55-69 ετών, οι θάνατοι μεταξύ όσων είχαν προσβληθεί από συμβατικά στελέχη ήταν ένας ανά 180 ασθενείς, ενώ μεταξύ όσων είχαν μολυνθεί από τη μετάλλαξη του Κεντ, η αναλογία ήταν σαφώς δυσμενέστερη με έναν θάνατο ανά 140 αρρώστους. Ανάλογα είναι τα συμπεράσματα και για τις λοιπές ηλικιακές ομάδες, τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες. Η επιστημονική ανησυχία, όμως, ενισχύεται μετά την ανίχνευση ακόμη ενός μεταλλαγμένου στελέχους, στο Μπρίστολ της Αγγλίας. Αυτό είναι όχι μόνο υπερμεταδοτικό, αλλά διαθέτει και γενετικά χαρακτηριστικά της νοτιοαφρικανικής μετάλλαξης, που το καθιστούν ανθεκτικό στα αντιβιοτικά και ενδοχορμώδεις και στα εμβόλια.

Προσπαθώντας να ανακόψει τη διασπορά των πιο επικίνδυνων μεταλλάξεων του κορωνοϊού, η βρετανική κυβέρνηση εισήγαγε νέα δρακόντεια μέτρα. Όπως ανακοίνωσε ο υπουργός Υγείας Ματ Χάνκοκ, από τη Δευτέρα όσοι ταξιδιώτες φτάνουν στο Ηνωμένο Βασίλειο, από 33 κράτη υψηλού κινδύνου (ανάμεσα στα οποία η Πορτογαλία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα), θα μένουν υποχρεωτικά σε ξενοδοχεία καραντίνας επί δέκα ημέρες,

Οι ταξιδιώτες που φτάνουν στη Βρετανία από 33 κράτη υψηλού κινδύνου θα μένουν υποχρεωτικά σε ξενοδοχεία καραντίνας επί δέκα ημέρες, καλύπτοντας το κόστος της διαμονής τους, δηλαδή περίπου 2.000 ευρώ.

Νέα μετάλλαξη εντοπίστηκε στο Μπρίστολ, η οποία είναι παρόμοια με εκείνη του Κεντ αλλά διαθέτει και χαρακτηριστικά του νοτιοαφρικανικού στελέχους.

καλύπτοντας το κόστος της διαμονής τους, δηλαδή περίπου δύο κλιμάδες ευρώ.

Η παραβίαση της καραντίνας επισύρει την επιβολή χρηματικού προστίμου έως 11.300 ευρώ. Επίσης, οι διεθνείς αφίξεις θα υποβάλλονται, κατά τη διάρκεια της υποχρεωτικής απομόνωσης ακόμα και

στο σπίτι, σε δύο τεστ ανίχνευσης κορωνοϊού, ενώ όσοι εισέλθουν στη Βρετανία χωρίς να ενημερώσουν τις Αρχές ότι επισκεφθηκαν πρόσφατα χώρα υψηλού κινδύνου κινδυνεύουν με δεκαετή κάθειρξη. Τα μέτρα ισχύουν και για τους Βρετανούς και τους Ιρλανδούς πολίτες. Η Σκωτία ανακοίνωσε ότι όλες οι διεθνείς αφίξεις θα τίθενται σε καραντίνα.

Η Γερμανία μελετά το ενδεχόμενο παράταξης των σκληρών περιοριστικών μέτρων τουλάχιστον μέχρι τα τέλη Φεβρουαρίου, αναφέροντας πηγές. Η καγκελάρια Μέρκελ αναμένεται να συζητήσει το θέμα με τους 16 πρωθυπουργούς των ομόσπονδων κρατιδίων σήμερα, χαράσσοντας ταυτόχρονα τον οδικό χάρτη προς την επιστροφή στην κανονικότητα, όπου προτεραιότητα θα δοθεί στην επαναλειτουργία

δημοτικών και νηπιαγωγείων, κομμωτηρίων και λιανεμπορίου.

Επί ποδός πολέμου και η Αυστρία, η οποία προσπαθεί να αποτρέψει τη διασπορά του νοτιοαφρικανικού στελέχους, υποχρεώνοντας όσους θέλουν να μετακινηθούν από το Τυρόλο, τη μεγαλύτερη εστία νοτιοαφρικανικής μετάλλαξης στην Ε.Ε., να διαθέτουν αρνητικό τεστ.

Εκτός από το δυσοίον, λόγω μεταλλάξεων, μέλλον της πανδημίας, δυσκολεύει ακόμη περισσότερο η κατάσταση όσον αφορά την επάρκεια εμβολίων κατά της COVID-19. Ο εκπρόσωπος Τύπου του Κρεμλίνου Ντμίτρι Πεσκοφ δήλωσε χθες ότι η διεθνής ζήτηση του ρωσικού εμβολίου Sputnik-V είναι πολύ υψηλή και η Μόσχα θα κάνει ό,τι μπορεί για να ικανοποιήσει τα αιτήματα.

Αδιευκρίνιστη η προέλευση της πανδημίας του κορωνοϊού

Ολοκληρώθηκε χθες η αποστολή του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) στη Γουαγκάν της Κίνας προκειμένου να εντοπιστεί η προέλευση της πανδημίας, χωρίς, ωστόσο, να εξετασθούν και πάλι σαφή συμπεράσματα για το πού και πώς ξεκίνησε η παγκόσμια υγειονομική κρίση. Την Τρίτη σε κοινή συνέντευξη Τύπου, το κλιμάκιο του ΠΟΥ και Κινέζοι αξιωματούχοι δημοσιοποίησαν τα συμπεράσματα της έρευνας, επισημαίνοντας ότι οι διαπιστώσεις τους δεν μεταβάλλουν δραματικά την εικόνα για την προέλευση της πανδημίας. Στάθηκε, παρ'ότι, παράδειγμα χάρη, αδύνατο να διαπιστωθεί αν ο κορωνοϊός μεταδόθηκε από τα ζώα στον άνθρωπο, μέσω κάποιου ξενιστή. Ταυτόχρονα, όμως, αποκλείστηκε σχεδόν ολοκληρωτικά το ενδεχόμενο να διέρρευσε από το εργαστήριο ιολογίας της Γουαγκάν, όπως επέμενε

ο Ντόναλντ Τραμπ. Ο επικεφαλής του επιστημονικού κλιμακίου του ΠΟΥ, Πίτερ Μπεν Εμπάρεκ, τόνισε ότι η πιθανότητα διαφυγής του παθογόνου παράγοντα από εργαστήριο ερευνών είναι σχεδόν μηδενική και δεν θα ερευνηθεί περαιτέρω. Ειδικότερα, ο Εμπάρεκ δήλωσε: «Παρότι ατυχήματα μπορούν να συμβούν, δεν υπάρχει κανένα στοιχείο που να υποδεικνύει ότι πραγματοποιήθηκαν έρευνες, οπούδηποτε στον κόσμο για τον συγκεκριμένο ή παρόμοιο ιό». Σχολάζοντας, επίσης, τις συνθήκες στο ινστιτούτο ιολογίας της Γουαγκάν και τα πρωτόκολλα ασφαλείας που τηρούνται, ανέφερε ότι «είναι άκρως απίθανο να ξεφύγει οτιδήποτε από εκεί».

Επίσης, οι επιστήμονες του ΠΟΥ

δεν διαπίστωσαν διασπορά του κορωνοϊού στη Γουαγκάν πριν από τον Δεκέμβριο του 2019. Παραμένει, λοιπόν, άγνωστο πώς ο κορωνοϊός ανιχνεύθηκε αρχικά σε κρούσματα σχετιζόμενα με την υπαίθρια αγορά θαλάσσιων ειδών Χουάναν της πόλης. Οι επιστήμονες δεν απέκλεισαν την επικρατούσα θεωρία ότι ο κορωνοϊός μεταδόθηκε, με τη βοήθεια ξενιστή, από τις νυχτερίδες. Ο καθηγητής Λιάνγκ Ουαννίν, της κινεζικής Εθνικής Υγειονομικής Επιτροπής, ωστόσο, επισήμανε ότι οι κορωνοϊοί που εντο-

Μηδενική η πιθανότητα διαφυγής του από εργαστήριο, αναφέρει ο ΠΟΥ.

πίζονται στις νυχτερίδες και τους πανγολίνους δεν έχουν αρκετές ομοιότητες με το πανδημικό στελέχος. Η διαπιστωθείσα ευπάθεια των μινκ και των γατών στην COVID-19, τόνισε ο Κινέζος επιστήμονας, ίσως υποδεικνύει ότι ο ιός μεταδόθηκε στον άνθρωπο από τα μικρά αιλουροειδή. Μια διαφορετική ερμηνεία της αρχικής μετάδοσης του μολυσματικού παράγοντα στην αγορά της Γουαγκάν είναι αυτή της διασποράς του πάνω σε συσκευασίες προϊόντων της ψυχρής εφοδιαστικής αλυσίδας, δηλαδή, ότι ο κορωνοϊός μεταφέρθηκε στην Κίνα, από μακριά, πάνω σε κατεψυγμένα τρόφιμα. Μία άλλη υπόθεση είναι ο ιός να μεταδόθηκε στην αγορά από άνθρωπο που είχε προσβληθεί.

RCB Bank Ltd. Ημισελή Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη Έδρα: Αρμόδιος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Βάζουμε πλήρη για νέες επιτυχίες

Για εμάς, την Κύπρο και τους ανθρώπους της

800 00 722 www.rcbcy.com

Βεντάλια περιορισμών το επόμενο δίμηνο

Ο κ. Μητσοτάκης ανακοίνωσε το lockdown

Του ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Προσωπικά ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης επέλεξε να ανακοινώσει την απόφαση για νέο ολικό lockdown στην Αττική, που θα ξεκινήσει από αύριο Πέμπτη στις 6 το πρωί έως και τις 28 Φεβρουαρίου. Ο πρωθυπουργός εξηγώντας τους λόγους που οδήγησαν σε αυτή την απόφαση ανέφερε δύο δεδομένα: αφενός, την αύξηση των νοσηλείων στην Αττική όπου σταδιακά γεμίζουν οι δομές υγείας και, αφετέρου, τις μεταλλάξεις του ιού που φαίνεται να επεκταίνονται τη μεταδοτικότητα του.

Ο κ. Μητσοτάκης, τονίζοντας πως το επόμενο δίμηνο είναι κρίσιμο, θέλησε να δείξει το φως στο τούνελ, κάνοντας

Για «το τελευταίο μίλι προς την ελευθερία» έκανε λόγο ο πρωθυπουργός - Στόχος της κυβέρνησης να ανοίξει οριστικά η οικονομία από τον Απρίλιο.

λόγο για «ύστατη επίθεση του ιού πριν από την οριστική νίκη του εμβολιασμού» και προσθέτοντας πως «από τον Απρίλιο θα είμαστε πολύ καλύτερα», όμως «τώρα πρέπει να προλάβουμε τον κίνδυνο».

Σε άλλο εξάλλου σημείο της τοποθέτησής του, ο κ. Μητσοτάκης σημείωσε πως «σήμερα είμαι περισσότερο παρά ποτέ πεπεισμένος ότι έχει αρχίσει να γράφεται ο επίλογος αυτής της πρωτοφανούς περιπέτειας». Ο πρωθυπουργός πάντως δεν ωραιοποίησε την κατάσταση, ούτε απέκλεισε το ενδεχόμενο νέων μέτρων το επόμενο δίμηνο, που ούτως ή άλλως είναι και το πιο κρίσιμο. «Στο δίμηνο που ακολουθεί, η βεντάλια των περιορισμών ενδεχομένως θα ανοίγει και θα κλείνει ανάλογα με τα επίπεδα του συναγερμού», είπε, προσθέτοντας όμως και πάλι την ακτίνα αισιοδοξίας

πως «είναι και το τελευταίο μίλι προς την ελευθερία». Σε αυτό θα συμβάλει, όπως τόνισε, και το γεγονός πως μέχρι τα τέλη της άνοιξης οι πιο ευάλωτοι Έλληνες θα έχουν θωρακιστεί μέσω του εμβολιασμού.

«Στόχος είναι να συναντηθούμε με εκείνη τη στιγμή ακμαίοι και δυνατοί. Κι ένα μεγάλο βήμα σε αυτή τη διαδικασία της ελπίδας είναι να πετύχουν τα μέτρα που θα ισχύουν από μεθαύριο. Θα τα τηρήσουμε και θα νικήσουμε», κατέληξε.

Οι κρίσιμες παράμετροι

Η απόφαση για ολικό lockdown δεν έπεσε σαν κεραυνός εν αιθρία. Ήδη από την προηγούμενη εβδομάδα τα ποιοτικά στοιχεία της πανδημίας θύμιζαν «Νοέμβριο», καθώς δεν ήταν μόνο τα κρούσματα που είχαν πάρει ανηφορική οδό. Η πίεση στα νοσοκομεία είχε αρχίσει να ήταν πολύ μεγάλη, ενώ και οι αναλύσεις των λυμάτων έδειχναν απότομη αύξηση του ιικού φορτίου κατά 50%. Συνεισώς, η χθεσινή απόφαση ήταν παραπάνω από ορατή, όπως φάνηκε και στη μαραθώνα συνεδρίαση των λοιμωξιολόγων την περασμένη Παρασκευή, όπου 13 από τους 33 ειδικούς ζήτησαν άμεσα ένα συνολικό «λουκέτο», ώστε να μην ξεφύγει η Αθήνα.

Παράλληλα, όμως, με τα δύο δεδομένα που ανέφερε ο Κυριάκος Μητσοτάκης υπάρχει ένα ακόμα στοιχείο που οδήγησε στη συγκεκριμένη απόφαση: η πίεση να ανοίξει κανονικά η χώρα από τον ερχόμενο Απρίλιο. Για να γίνει κάτι τέτοιο πρέπει το ΕΣΥ να αποσυμφορηθεί, έτσι ώστε να υπάρχει περιθώριο από τον Απρίλιο για όσο το δυνατόν πιο πλήρη οικονομική δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένης και της εστίασης σε ανοικτό χώρο, καθώς θα έχει πλέον καλοκαιριάσει. Η πίεση να ανοίξει η οικονομική δραστηριότητα επιβάλλεται από το γεγονός πως ήδη έχουν δαπανηθεί 5,9 δισ. από τα 7,5 δισ. που προβλέπονταν στον προϋπολογισμό, συνεπώς δεν μπορεί να συνεχιστεί πέραν του Μαρτίου η στήριξη των επιχειρήσεων.

«Από τον Απρίλιο θα είμαστε πολύ καλύτερα, όμως τώρα πρέπει να προλάβουμε τον κίνδυνο», υπογράμμισε χθες ο Κυριάκος Μητσοτάκης.

Οι εφεδρείες των ΜΕΘ στη μάχη της Αττικής

Της ΠΕΝΝΥΣ ΜΠΟΥΛΟΥΤΖΑ

Στο ανώτερο επίπεδο ετοιμότητας βρίσκονται οι μονάδες Υγείας της Αττικής για να αντιμετωπίσουν τη νέα έξαρση της πανδημίας. Στον σχεδιασμό του υπουργείου Υγείας είναι η σταδιακή αύξηση των κλινών των δημόσιων νοσοκομείων για περιστατικά COVID-19, με την ενεργοποίηση των κλινών εντατικής θεραπείας της δωρεάς του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος αλλά και –εφόσον κριθεί απαραίτητο– την ανάπτυξη κλινών εντατικής στο «μοντέλο Θεσσαλονίκης», δηλαδή σε χώρους όπως χειρουργεία, και σε άλλες ειδικές μονάδες. Εφεδρεία του ΕΣΥ του λεκανοπεδίου είναι και τα νοσοκομεία των όμορων περιοχών, αλλά και ο ιδιωτικός τομέας.

Οι υγειονομικές αρχές παρακολουθούν στενά την κατάσταση στο ΕΣΥ ώστε, εφόσον χρειαστεί, να παρέμβουν άμεσα. Στα αρνητικά αυτής της συγκυρίας είναι ότι αυτό το πανδημικό κύμα ξεκινάει όταν η πληρότητα στις ΜΕΘ COVID είναι πιο υψηλή σε σχέση με το προηγούμενο κύμα. Στα πλεονεκτήματα είναι ότι η Αττική έχει μεγάλο αριθμό δημοσίων νοσοκομείων (31 στην Αθήνα και έξι σε Δυτική Αττική και Πειραιά), στα οποία θα συνδράμουν και νοσοκομεία όμορων περιοχών (π.χ. νοσοκομείο Χαλκίδας, Κορίνθου κ.ά.). Ιδιαίτερα σημαντικό

Στον σχεδιασμό του υπουργείου Υγείας είναι η σταδιακή αύξηση των κλινών των δημοσίων νοσοκομείων για περιστατικά COVID-19.

Η ενεργοποίηση του «μοντέλου Θεσσαλονίκης» και η δωρεά του Ιδρύματος Στ. Νιάρχος.

είναι ότι το λεκανοπέδιο έχει τη περισσότερα και μεγαλύτερα ιδιωτικά θεραπευτήρια, με τα οποία είναι ήδη σε επαφή στελέχη του υπουργείου Υγείας ώστε, εάν χρειαστεί, να περιθάλψουν ασθενείς

με κορωνοϊό. «Ακόμα δεν είμαστε εκεί», ανέφεραν στην «Κ» στελέχη του υπουργείου Υγείας, που εκτιμούν ότι με τα μέτρα που αποφασίστηκαν και τις δυνατότητες του συστήματος Υγείας της Αττικής θα μπορέσει να ελεγχθεί εγκαίρως η νέα έξαρση της πανδημίας.

Πριν από την αξιοποίηση των υποδομών του ιδιωτικού τομέα, υπάρχει το στάδιο της σταδιακής αύξησης των κλινών COVID του ΕΣΥ. Σημειώνεται ότι στην Αττική οι κλίνες ΜΕΘ-COVID είναι σχεδόν 220, ενώ οι απλές κλίνες COVID ξεπερνούν τις 1.400.

Τις επόμενες ημέρες αναμένεται να παραδοθούν και 80-90 νέες κλίνες ΜΕΘ από τη δωρεά του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος στα νοσοκομεία της Αττικής. Ήδη είναι έτοιμες και θα ενεργοποιηθούν, εφόσον χρειαστεί, 30 κλίνες στο ΚΑΤ. Επιπλέον, υπάρχει και ο σχεδιασμός για περαιτέρω ανάπτυξη κλινών εφόσον χρειαστεί, όπως συνέβη και στη Θεσσαλονίκη που εν μέσω του δεύτερου κύματος τετραπλασιάστηκαν οι κλίνες εντατικής.

Ανσυχία

Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι η Ομοσπονδία Ενώσεων Νοσοκομειακών Γιατρών Ελλάδος σε επιστολή της προς τον πρωθυπουργό Κυρ. Μητσοτάκη και τους υπουργούς Υγείας Β. Κικιλία και Β. Κοντοζαμάνη, εκφράζει την ανσυχία της για την Αττική όπου, όπως τονίζει, παραμένουν οι μεγάλες ελλείψεις σε υποδομές, εξοπλισμό και προσωπικό στα νοσοκομεία. Σύμφωνα με την ομοσπονδία, «υπάρχουν ελλείψεις σε άκρας απαραίτητο εξοπλισμό για τη νοσηλεία ασθενών σε πτέρυγες COVID, όπως συστήματα κορηγής οξυγόνου υψηλής ροής», «στα περισσότερα μεγάλα νοσοκομεία είναι αδύνατο να γίνετα διαχωρισμός (χωροταξικός και φυσικός) των κρουσμάτων», ενώ «το ίδιο κατάκοπο, γερασμένο και αποδεκατισμένο προσωπικό εδώ και δέκα μήνες “ανακαλύφεται”».

Σκληρό lockdown με τηλεκπαίδευση και κλειστό λιανεμπόριο

Σε αυστηρό lockdown που θυμίζει τον περασμένο Μάρτιο, με κλείσιμο του λιανεμπορίου και με τηλεκπαίδευση σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, εισέρχεται ξανά η Αττική, σε μία προσπάθεια να περιοριστεί η διασπορά του κορωνοϊού, και η οποία στον βαθμό που είναι σήμερα, μας φέρνει όλο και πιο κοντά σε ένα τρίτο κύμα της πανδημίας. Ειδικότερα, μετά και την εισήγηση της επιτροπής εμπειρογνομώνων του υπουργείου Υγείας για τον νέο κορωνοϊό, αποφασίστηκε για την Αττική από αύριο και τουλάχιστον έως την Κυριακή 28 Φεβρουαρίου να κλείσει το λιανεμπόριο κάθε μορφής, αλλά και η διά ζώσης εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες με την εξαίρεση της ειδικής αγωγής.

Τα μέτρα σε ό,τι αφορά τον περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών, τη λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών, των δικαστηρίων και των θρησκευτικών ναών, αναμένεται να εξειδικευθούν σήμερα από τους αρμόδιους υπουργούς, ωστόσο κατά πληροφορίες η απαγόρευση της κυκλοφορίας αναμένεται να παραμείνει ως έχει (από τις 9 μ.μ. έως 5 π.μ. τις καθημερινές, ενώ εξετάζεται εάν θα παραμείνει για τα Σαββατοκύριακα η απαγόρευση από τις

6 το απόγευμα), ενώ θα κλείσουν κομμωτήρια, κουρέια, κέντρα αισθητικής και ΚΤΕΟ. Ανοικτά θα μείνουν τα σουπερ μάρκετ και γενικά τα καταστήματα τροφίμων, φαρμακεία, συνεργεία, βενζινάδικα, αλλά και καταστήματα που έχουν υπηρεσίες για επισκευές.

1.526 νέα κρούσματα

Χθες, ο ΕΟΔΥ ανακοίνωσε 1.526 νέες διαγνώσεις COVID-19, εκ των οποίων 750 εντοπίστηκαν στην Αττική (206 στο κέντρο της Αθήνας), 174 στη Θεσσαλονίκη, 97 στην Αχαΐα και 87 στην Εύβοια. Ο συνολικός αριθμός των θymάτων της νόσου στην Ελλάδα είναι 6.017 με 20 θανάτους να καταγράφονται τις τελευταίες 24 ώρες. Χθες νοσηλεύονταν διασωληνωμένοι σε ΜΕΘ 277 ασθενείς με COVID-19. Εντόνη είναι η πίεση στα νοσοκομεία αναφορές της Αττικής και είναι χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με τους εκπροσώπους των εργαζομένων δημόσιων νοσοκομείων (ΠΟ-ΕΔΗΝ) χθες το απόγευμα η πληρότητα στις απλές κλίνες COVID-19 στο νοσοκομείο Σωτηρία άγγιζε το 100%. Αντίστοιχη είναι η εικόνα στη ΜΕΘ-COVID του Ευαγγελισμού, του Γ. Γεννηματάς και του

Το αυστηρό lockdown της Αττικής

1	2	3	4	5	6	7
Θα ισχύσει από αύριο μέχρι και την 28η Φεβρουαρίου	Κλείνει το λιανεμπόριο	Κλείνουν κομμωτήρια, κέντρα αισθητικής και ΚΤΕΟ	Κλείνουν τα σχολεία εκτός της ειδικής αγωγής	Μαθήματα με τηλεκπαίδευση για όλες τις βαθμίδες	Ανοικτά σουπερ μάρκετ, καταστήματα τροφίμων, φαρμακεία, συνεργεία, βενζινάδικα	Τροποποιήσεις στη λειτουργία υπηρεσιών του Δημοσίου, των δικαστηρίων, των εκκλησιών

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Σισμανόγλειου. Τη λήψη αυστηρότερων μέτρων είχε προαναγγείλει ο υπουργός Υγείας Βασίλης Κικιλίας που σε τηλεοπτική του συνέντευξη χθες το πρωί είχε αναφερθεί στην έλευση και στη χώρα μας ενός τρίτου κύματος της πανδημίας COVID-19. Όπως ανέφερε, «οι αναλύσεις είναι η εικόνα στη ΜΕΘ-COVID του Ευαγγελισμού, του Γ. Γεννηματάς και του

Σισμανόγλειου. Τη λήψη αυστηρότερων μέτρων είχε προαναγγείλει ο υπουργός Υγείας Βασίλης Κικιλίας που σε τηλεοπτική του συνέντευξη χθες το πρωί είχε αναφερθεί στην έλευση και στη χώρα μας ενός τρίτου κύματος της πανδημίας COVID-19. Όπως ανέφερε, «οι αναλύσεις είναι η εικόνα στη ΜΕΘ-COVID του Ευαγγελισμού, του Γ. Γεννηματάς και του

11 μήνες δίναμε μια άνιση μάχη με τον κορωνοϊό και τα καταφέραμε. Τώρα δίνουμε μια μάχη με τον χρόνο, δηλαδή μέχρι να εμβολιάσουμε το 60%-70% του πληθυσμού».

Ο κ. Κικιλίας αναφέρθηκε και στα δεδομένα που προβλημάτισαν ιδιαίτερα την κυβέρνηση. Ειδικότερα, σύμφωνα με το ΕΚΑΒ, ο αριθμός των διασωληνωμένων

αυξήθηκε από 231 το Σάββατο, σε 245 την Κυριακή και σε 260 τη Δευτέρα. «Δηλαδή 15 συνάνθρωποι μας διασωληνωμένοι παραπάνω την ημέρα, οι 10 από αυτούς στην Αττική. Καταλαμβάνουμε και γεμίζουμε μια ολόκληρη μονάδα ΜΕΘ την ημέρα στην Αττική», σημείωσε ο κ. Κικιλίας. Χθες το ποσοστό κάλυψης των κλινών εντατικής COVID στα νοσοκομεία της Αττικής ήταν 71%, όταν για εβδομάδα πριν ήταν 62%, ενώ συνολικά ο αριθμός των νοσηλευόμενων ασθενών με COVID-19 (απλές κλίνες και ΜΕΘ) ήταν 1.899 έναντι 1.594 την προηγούμενη Τρίτη. Επιπλέον, το διάστημα από 24 έως 30 Ιανουαρίου καταγράφηκε αύξηση κατά 11% στο ποσοστό των κρουσμάτων σε παιδιά ηλικίας έως 9 ετών.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι χθες ταυτοποιήθηκαν επιπλέον 15 δείγματα θετικά στο βρετανικό στέλεχος του SARS-CoV-2, εκ των οποίων τα 9 από τη Θεσσαλονίκη, ένα από την Αττική και πέντε από πλην εισόδου. Συνολικά στη χώρα μας έχουν εντοπιστεί 412 περιστατικά COVID-19 με το βρετανικό στέλεχος και έξι με το νοτιοαφρικανικό.

ΠΕΝΝΥΣ ΜΠΟΥΛΟΥΤΖΑ

Ανσυχία ευρωβουλευτών για τις δόσεις Johnson & Johnson

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Την ανσυχία τους για την πιθανότητα εμπλοκής με τις δόσεις του εμβολίου της Johnson & Johnson, που αναμένει στις αρχές Απριλίου η Ε.Ε., εξέφρασαν χθες ευρωβουλευτές του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος. Σε ενημέρωση Ευρωπαϊκών ανταποκριτών, την ημέρα πριν από την ακρόαση της Ουρσουλα φον ντερ Λάιεν για το θέμα του εμβολιασμού, η Έστερ ντε Λανγκ, αντιπρόεδρος της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΕΛΚ, δήλωσε συγκεκριμένα: «Η Johnson & Johnson επέμεινε το fill & finish (σ.σ. το τελικό στάδιο της παρασκευής των εμβολίων) να γίνει στις Ηνωμένες Πολιτείες. Δεν έχουμε δει τη σύμβαση, όμως, όπως είδαμε με την

AstraZeneca, υπάρχουν οι συμβάσεις αλλά υπάρχει και η πραγματική ζωή – και οι ΗΠΑ έχουν επιβάλει de facto απαγόρευση εξαγωγών (σ.σ. η αναφορά σε προεδρικό διάταγμα των αρχών Δεκεμβρίου που δίνει προτεραιότητα στις ΗΠΑ στη διανομή εμβολίων που παράγονται σε αμερικανικό έδαφος)». Η κ. Ντε Λανγκ πρόσθεσε ότι η Κομισιόν και τα κράτη-μέλη «στο υψηλότερο επίπεδο» πρέπει να ασκήσουν πιέσεις και να χρησιμοποιήσουν όλα τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους για να εξασφαλίσουν ότι οι συμφωνημένες δόσεις (55 εκατομμύρια για το β' τρίμηνο, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ») θα παραδοθούν εγκαίρως. «Αν δεν υπάρξει αυτή η εγγύηση, δεν πρέπει να εγκρίνουν την εξαγωγή τους», κατέληξε.

Συμφωνία Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου - Συμβουλίου για την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας - Θα διατεθεί 1,26 δισ. ευρώ για το 2021-27.

Από την πλευρά του, ο Πέτερ Λίσε, συντονιστής του ΕΛΚ στην επιτροπή δημοσίων υγείας και περιβάλλοντος του Κοινοβουλίου, μίλησε για την ανάγκη άμεσής υπογραφής σύμβασης με τη Novavax («είναι μια σοβαρή εταιρεία, με παραγωγή στην Ευρώπη, που δεν θα συμπεριφερθεί

σαν την AstraZeneca»). Ο δρ Λίσε εκτίμησε ότι η σύμβαση θα υπογραφεί «σύνομα» και ότι οι πρώτες δόσεις θα αρχίσουν να παραδίδονται μέσα στο β' τρίμηνο του έτους.

Χθες, παράλληλα, δημοσιεύθηκε η τρίτη από τις έξι συμβάσεις της Ε.Ε. για τα εμβόλια, αυτή με την κοινοπραξία των GSK-Sanofi. Όπως αναφέρεται στη σύμβαση, η κοινοπραξία δεσμεύεται να καταβάλει τις «βέλτιστες εύλογες προσπάθειες» για να προμηθεύσει τα κράτη-μέλη με 300 εκατ. δόσεις του εμβολίου που θα παρασκευαστεί σύμφωνα με τα συμφωνημένα χρονοδιαγράμματα (που έχουν απαλειφθεί) «εντός του 2021». Το εμβόλιο, όπως αναφέρεται, θα παρασκευαστεί «κυρίως σε εργοστάσια» των δύο εταιρειών σε ευρωπαϊκό έδαφος.

Εν τω μεταξύ, σε συμφωνία κατέληξαν από τη βράδυ της Δευτέρας το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας. Η συμφωνία προβλέπει τον πενταπλασιασμό των πόρων του Μηχανισμού για τη νέα προγραμματική περίοδο (2021-2027) σε σχέση με την προηγούμενη, ενώ δίνει τη δυνατότητα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προβαίνει άμεσα στην προμήθεια του αναγκαίου εξοπλισμού (ιατρικού ή άλλου είδους).

Προμήθεια εξοπλισμού

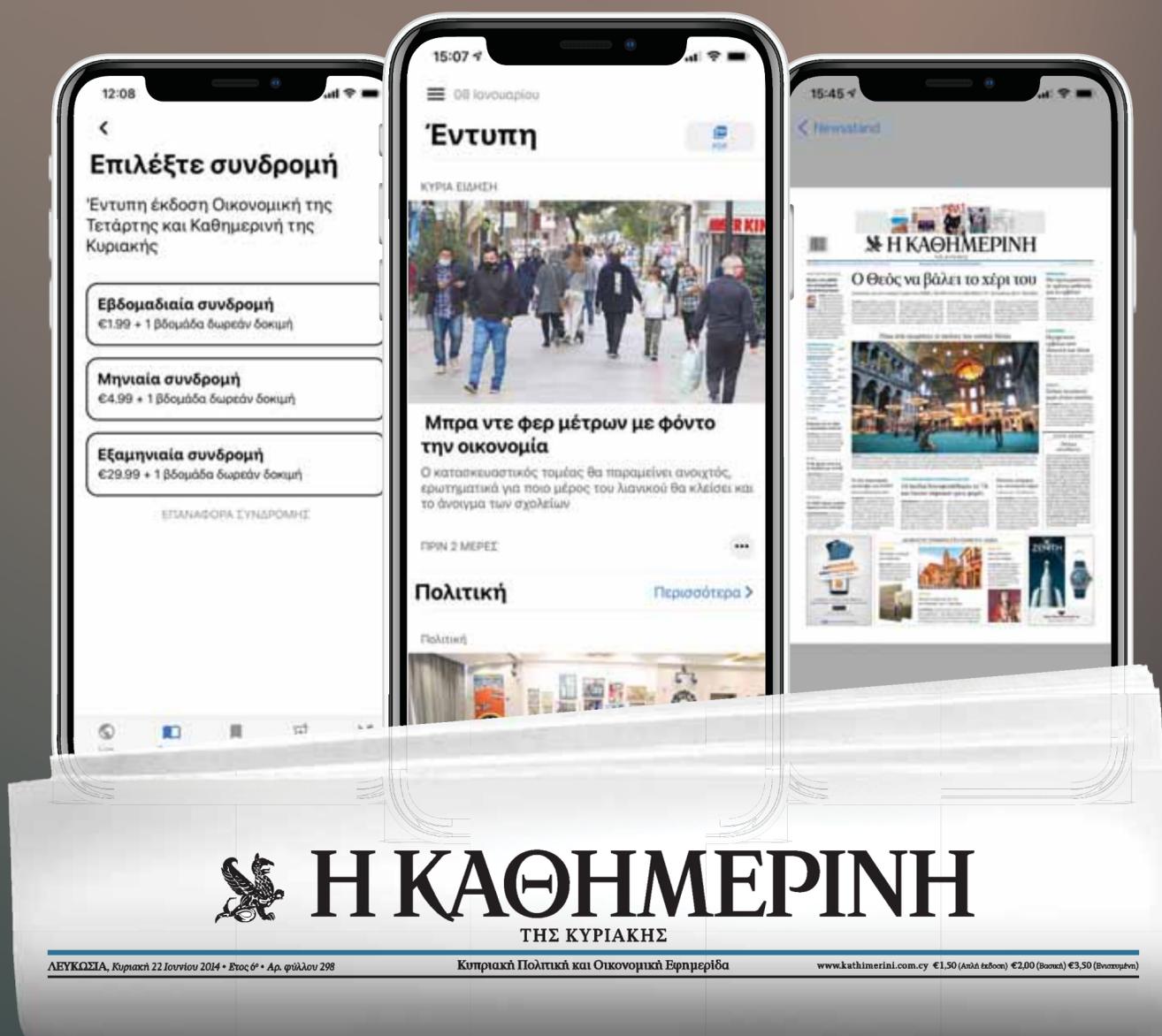
Συγκεκριμένα, στον Μηχανισμό θα διατεθεί 1,26 δισ. ευρώ για το 2021-2027, που θα συμπληρωθεί από 2,056 δισ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης. Όπως εξηγεί

στην «Κ» ο εισηγητής του Κοινοβουλίου για το θέμα, Νίκος Ανδρουλάκης, το ζήτημα της απευθείας προμήθειας εξοπλισμού από την Ε.Ε. ήταν κάτι για το οποίο πίεσαν οι ευρωβουλευτές, αλλά στο οποίο αντιστεκόταν η γερμανική προεδρία του Συμβουλίου (κατά το προηγούμενο εξάμηνο). «Θυμώμαστε τι έγινε την περασμένη άνοιξη με το προηγούμενο καθεστώς», σημειώνει ο κ. Ανδρουλάκης. «Η Ιταλία είχε ζητήσει μάσκες τον Μάρτιο και τις παρέλαβε τον Μάιο». Η συμβιβαστική λύση προβλέπει τη δυνατότητα απευθείας προμήθειών από την Ε.Ε. σε συνθήκες εκτάκτου ανάγκης, διαδικασίας που «θα επιταχύνει τις διαδικασίες και θα εξασφαλίσει χαμηλότερες τιμές για τον εξοπλισμό», σύμφωνα με τον κ. Ανδρουλάκη.

Η εμπειρία ενημέρωσης της νέας εποχής

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ στο κινητό σου με συνδρομή μετά από μια βδομάδα δωρεάν δοκιμή.

Η πρώτη και μοναδική εφημερίδα της Κύπρου με συνδρομή στο κινητό μέσω του appstore σου, εύκολα με ένα κλικ.

Διάβασε όλα τα θέματα της εφημερίδας με κορυφαία προσαρμοσμένη εμπειρία στην οθόνη του κινητού ή του τάμπλετ σου, είτε ως κείμενα στην οθόνη σου είτε κατέβασε το pdf της εφημερίδας όπως τυπώνεται στο χαρτί.

Κατέβασε τώρα την κορυφαία εφαρμογή ειδήσεων της Κύπρου και ζήσε την εμπειρία ενημέρωσης της νέας εποχής

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Η αλήθεια είναι στη γνώση.

Ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θεόδωρος Σκυλακάκης.

Όλο και πιο στοχευμένα τα επόμενα μέτρα στήριξης

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Με όλο και πιο στοχευμένα μέτρα θα στηρίξει την οικονομία η κυβέρνηση όσο περνάει ο καιρός, τόνισε ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θεόδωρος Σκυλακάκης, περιγράφοντας το τοπίο των επόμενων μηνών, το οποίο καθορίζεται από την παράταση της πανδημίας και τις αυξημένες ανάγκες της οικονομίας. Πράγματι, η αυστηρή στόχευση θα χαρακτηρίζει, όπως όλα δείχνουν, το νέο μέτρο της επιδότησης παγίων δαπανών επιχειρήσεων, το οποίο θα έχει και σχετικά περιορισμένο προϋπολογισμό – τα αρχικά σχέδια ανέφεραν ένα ποσό της

τός είναι ένας πολύ μεγάλος φάκελος που είναι δύσκολο να διαχειριστούμε με σωφροσύνη», τόνισε. «Κάτι που δίνουμε σήμερα δεν θα μπορούμε να το δώσουμε αύριο». Ο κ. Σκυλακάκης αναγνώρισε ότι το παρατεταμένο lockdown του Δεκεμβρίου και των πρώτων ημερών του Ιανουαρίου έχει επιφέρει πλήγμα στον προϋπολογισμό. Ο προϋπολογισμός του 2021, εξήγησε, στήριχθηκε στο άνοιγμα της οικονομίας στα μέσα Δεκεμβρίου του 2020 και ότι στα μέσα Ιανουαρίου και σε κάποιους περιορισμούς τους πρώτους μήνες του 2021, αλλά όχι πλήρες lockdown.

Ωστόσο, πρόσθεσε ότι η εικόνα που ο ίδιος έχει από το λιανεμπόριο είναι ότι συνεχίζει να δουλεύει και έχει προσαρμοστεί στο click away σε σημαντικό βαθμό. Σε κάθε περίπτωση, είπε ότι είναι ναίως να μιλήσουμε αυτή τη στιγμή για αναθεώρηση του προϋπολογισμού. Παρά την επιβάρυνση του δημοσίου χρέους, εξάλλου, λόγω των μέτρων στήριξης, ο αναπληρωτής υπουργός ανέφερε ότι δεν προγραμματίζεται η λήψη δημοσιονομικών μέτρων. Κάτι τέτοιο θα ήταν παράλογο, σημείωσε, τη στιγμή που εφαρμόζεται κεινοσυνανή πολιτική. Η κυβέρνηση στοχεύει να «εξοφλήσει» το χρέος αυτό με μέρισμα ανάπτυξης, έτσι ώστε να μη γίνει αισθητό στον κόσμο. Και αυτό θα επιτευχθεί με τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και με την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων. Για το Ταμείο Ανάκαμψης είπε ότι τα πρώτα έργα επιδιώκεται να ξεκινήσουν τον Φεβρουάριο, με εθνικούς πόρους που θα καλυφθούν εκ των υστέρων από την Ε.Ε., σύμφωνα με τη διάταξη που ψηφίστηκε προχθές.

Πρόσθεσε ότι εφόσον υπάρχει δημοσιονομικός χώρος, η κυβέρνηση θα επανέλθει στην ατζέντα με την οποία εξελίχθηκε η οικονομία, ώστε να μην περάσει κάποια όρια στα δημόσια οικονομικά και να μπορεί να χρησιμοποιήσει και την έξοδο από την κρίση και την ανάκαμψη στη συνέχεια. «Αυ-

Τα αρχικά σχέδια για την επιδότηση των παγίων δαπανών αναφέρουν έναν μικρό προϋπολογισμό ύψους 400-500 εκατ.

τάξης των 400-500 εκατ. ευρώ. Θα ενισχυθούν επιχειρήσεις που είχαν μείωση τζίρου και ζημίες, ακόμη κι αν συνυπολογισθούν τα μέτρα στήριξης. Θα χρησιμοποιηθούν ως τεκμήριο τα αποτελέσματά τους το 2020, εξ ου και ενδέχεται να καθυστερήσει λίγο η έναρξη του μέτρου, προκειμένου να είναι αυτά διαθέσιμα στο σύνολό τους, σύμφωνα με πηγές του υπουργείου Οικονομικών.

Μιλώντας στην τηλεόραση του ΣΚΑΪ, ο κ. Σκυλακάκης είπε, απαντώντας στην ερώτηση για το πόσο αντέχει ο προϋπολογισμός να στηρίξει την οικονομία, ότι θα το κάνει όσο χρειαστεί με τα όλο και πιο στοχευμένα μέτρα που προαναφέρθηκαν, ώστε να μην περάσει κάποια όρια στα δημόσια οικονομικά και να μπορεί να χρησιμοποιήσει και την έξοδο από την κρίση και την ανάκαμψη στη συνέχεια. «Αυ-

Το όφελος για την Ελλάδα από τη μείωση του επιτοκίου ανέρχεται σε 122,5 εκατ.

Επιβραβεύει την Ελλάδα ο ESM για τις μεταρρυθμίσεις

«Η Ελλάδα συνέχισε τη μεταρρυθμιστική διαδικασία της υπό δύσκολες συνθήκες. Η κυβέρνηση έλαβε σημαντικά μέτρα για να βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον και να αυξήσει την αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης. Επιπλέον, εφαρμόζεται μια μεγάλη μεταρρύθμιση του πτωχευτικού πλαισίου», δήλωσε ο διευθύνων σύμ-

μοφωνήθηκαν το 2018.

Όπως αναφέρεται σε ανακοίνωση του Ταμείου, το όφελος για την Ελλάδα από τη μείωση του επιτοκίου ανέρχεται σε 122,5 εκατ. ευρώ. Εξάλλου, ο ESM, ενεργώντας ως εκπρόσωπος των χωρών της Ευρωζώνης, είχε μεταβιβάσει στην Ελλάδα ποσό ύψους 644,42 εκατ. ευρώ από τα κέρδη που είχε από ελληνικά ομόλογα το ευρωσύστημα (SMP/ANFA). Ο Κλάους Ρέγκλιγγ εισηγήθηκε πως «η αξιολόγηση των ευρωπαϊκών θεσμών ήταν θετική όσον αφορά την ολοκλήρωση των μεταρρυθμιστικών δεσμεύσεων της Ελλάδας στο πρώτο εξάμηνο του 2020. Αυτό άνοιξε τον δρόμο για την επόμενη δόση των μέτρων ελάφρυνσης του χρέους που συνδέεται με τις δεσμεύσεις αυτές. Είναι σημαντικό η Ελλάδα να συνεχίσει και, όπου είναι ανάγκη, να ενισχύσει τις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες για την περαιτέρω στήριξη της οικονομίας ανάκαμψης, τη βελτίωση της ανθεκτικότητας της οικονομίας και την υποστήριξη της δεσμεύσης για βελτίωση της μακροπρόθεσμης δυναμικής ανάπτυξης».

Η προσαύξηση του επιτοκίου 2% αφορά το δάνειο 11,3 δισ. ευρώ που είχε πάρει η Ελλάδα από το EFSF στο πλαίσιο του δεύτερου προγράμματος προσαρμογής, το οποίο χρησιμοποιήθηκε για την εξαγορά χρέους το 2012.

Εξαλείφει για το διάστημα 17 Ιουνίου έως 31 Δεκεμβρίου 2020 την προσαύξηση του επιτοκίου δανείου που είχε λάβει η Ελλάδα το 2012.

βουλος του ESM και του EFSF, Κλάους Ρέγκλιγγ. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF), που είναι ο πρόδρομος του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ESM), αποφάσισε να εξαλείψει, για την περίοδο από τις 17 Ιουνίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020, την προσαύξηση του επιτοκίου δανείου που είχε λάβει η Ελλάδα το 2012. Η απόφαση ελήφθη έπειτα από θετική αξιολόγηση του Eurogroup στο πλαίσιο των μέτρων ελάφρυνσης του ελληνικού χρέους που

Δάνεια 450 εκατ. σε 8.000 πολύ μικρές επιχειρήσεις

Με την εγγύηση του Δημοσίου μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Δάνεια έως 50.000 ευρώ θα χορηγήσουν οι τράπεζες σε πολύ μικρές επιχειρήσεις με τζίρο έως 200.000 ευρώ στο πλαίσιο του νέου Εγγυοδοτικού Ταμείου της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας, που αναμένεται να ξεκινήσει στις αρχές Μαρτίου. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, μέσω του νέου Εγγυοδοτικού Ταμείου θα δανειοδοτηθούν 8.000 πολύ μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες λόγω του μικρού μεγέθους τους έχουν περιορισμένη πρόσβαση στο τραπεζικό σύστημα. Ο προϋπολογισμός του νέου ταμείου που έχει σχεδιαστεί ειδικά για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις ανέρχεται στα 450

Θα ενισχυθούν με ποσά έως 50.000 ευρώ επιχειρήσεις με τζίρο έως 200.000 ευρώ.

εκατ. ευρώ και θα χρηματοδοτηθεί με 220 εκατ. ευρώ από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα και τις εμπορικές τράπεζες που θα συμμετάσχουν, συνεισφέροντας το υπόλοιπο ποσό.

Τα δάνεια θα φέρουν την εγγύηση του Δημοσίου, με υψηλό ποσοστό κάλυψης που θα φθάσει το 80%, γεγονός που σημαίνει ότι οι εξασφαλισμένοι που θα ζητούνται από τις τράπεζες θα περιορίζονται περίπου στο 20% του δανείου.

Τα νέα δάνεια θα δοθούν στις πολύ μικρές επιχειρήσεις που επηρεάστηκαν από την πανδημία και ανήκουν στους πληττόμενους ΚΑΔ έχοντας υποστεί μείωση του τζίρου τους σε σχέση με το 2019. Εκτός από τις υφιστάμενες επιχειρήσεις, δηλαδή αυτές που είχαν δραστηριότητα από το

Τα νέα δάνεια θα δοθούν στις πολύ μικρές επιχειρήσεις που επηρεάστηκαν από την πανδημία και ανήκουν στους πληττόμενους ΚΑΔ έχοντας υποστεί μείωση του τζίρου τους σε σχέση με το 2019.

2019 και πριν, δυνατότητα δανειοδότησης θα έχουν και οι νεοιδρυθείσες, δηλαδή αυτές που δραστηριοποιήθηκαν το 2020, χρονιά κατά την οποία εξόπισσε η πανδημία, καθώς και αυτές που έκαναν έναρξη του τρέχον έτος. Το ανώτατο ποσό του δανείου ορίζεται στις 50.000 ευρώ ή στο 25% του τζίρου τους για τις υφιστάμενες επι-

χειρήσεις, ενώ το επιτόκιο δανεισμού θα καθορίζεται από την τράπεζα.

Να σημειωθεί ότι το μικρό Εγγυοδοτικό είναι το τρίτο χρηματοδοτικό εργαλείο που έχει δημιουργήσει η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα από την έναρξη της κρίσης, δηλαδή από τον περασμένο Μάρτιο. Έχουν προηγηθεί το ΤΕΠΙΧ II και το

Ταμείο Εγγυοδοσίας (COVID-19), μέσω των οποίων μέχρι σήμερα έχουν δοθεί δάνεια ύψους 7 δισ. ευρώ. Από αυτά το 1,3 δισ. ευρώ είναι δάνεια που δόθηκαν μέσω του ΤΕΠΙΧ II, ενώ στα περίπου 6 δισ. ευρώ είναι τα δάνεια μέσω του Ταμείου Εγγυοδοσίας (COVID-19). Στο νέο πρόγραμμα, δηλαδή το μικρό Εγγυοδοτικό, θα μπορούν να ενταχθούν ακόμη και επιχειρήσεις που δανειοδοτήθηκαν ήδη από το ΤΕΠΙΧ II, αλλά όχι εκείνες που χρηματοδοτήθηκαν από το Ταμείο Εγγυοδοσίας (COVID-19), το οποίο σε σημαντικό βαθμό είχε στόχευση τις μεγάλες και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Αυτό προκύπτει και από τα στοιχεία για τα δάνεια που χορηγήθηκαν μέχρι σήμερα μέσω δύο κύκλων του Ταμείου, με βάση τα οποία στον πρώτο κύκλο το χαρτοφυλάκιο των εκταμιευμένων δανείων προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις ανήλθε σε 1,5 δισ. ευρώ και ο μέσος όρος δανείου διαμορφώθηκε στα 278.136 ευρώ, ενώ το χαρτοφυλάκιο προς τις μεγάλες ανήλθε στα 2 δισ. ευρώ και ο μέσος όρος δανείου σε 4,4 εκατ. ευρώ. Στον δεύτερο κύκλο του Ταμείου Εγγυοδοσίας (COVID-19) το βάρος δόθηκε στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στις οποίες κατανεμήθηκαν 2 δισ. ευρώ και ο μέσος όρος δανείου με βάση τις εγκρίσεις μέχρι σήμερα διαμορφώνεται στις 217.444 ευρώ, ενώ άλλα 470,1 εκατ. ευρώ δόθηκαν προς τις μεγάλες επιχειρήσεις και ο μέσος όρος δανείου διαμορφώθηκε στα 2,6 δισ. ευρώ.

Η διασπορά των δανείων που δόθηκαν μέσω του ΤΕΠΙΧ II και του Ταμείου Εγγυοδοσίας (COVID-19), δείχνει ότι το 48,5% ποσού δανείων έχει εκταμιευθεί προς επιχειρήσεις της Αττικής, ενώ ακολουθεί η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας με 14,8% και η Κρήτη με 8,7%.

Απαλλαγή πληρωμής ενοικίου και τον Μάρτιο

Επέκταση του μέτρου απαλλαγής των επιχειρήσεων από την καταβολή ενοικίου και για τον Μάρτιο, διατήρηση του μειωμένου ΦΠΑ σε καφέ και αλκοολούχα ποτά έως το τέλος Σεπτεμβρίου 2021, επέκταση του μειωμένου ΦΠΑ στις μεταφορές και σε άλλους κλάδους, όταν αυτοί επαναλειτονοποιήσουν, αλλά και στο τουριστικό πακέτο και τα μάλιστα ως τον Δεκέμβριο, συνέχιση της αποζημίωσης των εργαζομένων από το κράτος μέσω του καθορισμού της αναστολής σύμβασης εργασίας, ανακοίνωσε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης σε συνάντηση που είχε με επαγγελματίες της εστίασης. Ο ίδιος επανέλαβε και το μέτρο κάλυψης παγίων δαπανών επιχειρήσεων που επλήθυναν από την περασμένη άνοιξη, το οποίο αναμένεται

Μεταξύ άλλων, διατηρείται ο μειωμένος ΦΠΑ σε καφέ και αλκοολούχα ποτά έως το τέλος Σεπτεμβρίου 2021, επεκτείνεται ο μειωμένος ΦΠΑ στις μεταφορές και σε άλλους κλάδους όταν αυτοί επαναλειτονοποιήσουν, αλλά και στο τουριστικό πακέτο και μάλιστα έως τον Δε-

Λεν παρέλειψε, μάλιστα, να αναφερθεί και σε παραδείγματα στήριξης επιχειρήσεων εστίασης. «Όταν βρισκόμαστε μπροστά σε μία κρίση που έρχεται μία φορά τα 100 χρόνια, γι' αυτό μιλάμε σήμερα, μία συρρίκνωση του ΑΕΠ παντού στην Ευρώπη της τάξεως του 9% με 10%, όλοι θα βγούμε λίγο λαβωμένοι. Το ερώτημα είναι να επιμερισουμε δίκαια το κόστος της κρίσης και να κάνουμε ό,τι περνάει από το χέρι μας όταν με το καλό ξαναπάρε μπροστά η οικονομία, αυτή η ανάπτυξη να αφορά όλους και να προκληθεί στο επόμενο στάδιο με όμοιο δυνατόν λιγότερες απώλειες», τόνισε χαρακτηριστικά. Στην ανάγκη να έχει μειωμένο ΦΠΑ στο τουριστικό πακέτο η Ελλάδα και μετά την κρίση, έτσι ώστε να είναι ανταγωνιστικός ο κλάδος, έναντι των υπολοίπων νοτιοευρωπαϊκών χωρών και της Τουρκίας, αναφέρθηκε ο γνωστός σεφ Λευτέρης Λαζάρου, ένας εκ των επαγγελματιών της εστίασης που συμμετείχε στη χθεσινή συνάντηση. Ο κ. Αθανάσιος Καραϊνδρός, ιδιοκτήτης εστιατορίου στην Ανω Γλυφάδα, πρότεινε από την πλευρά του να υπάρξει μακροχρόνια ρύθμιση για τις οφειλές, έτσι ώστε να μην επηρεαστούν οι επιχειρήσεις να κάνουν δυναμικά επανεκκίνηση.

Στη συνάντηση πήραν ακόμη μέρος από τον κλάδο της εστίασης οι κ. Κυριακή Οικονομού και Καλλιόπη Καβαλλέρου και οι κ. Κ. Μπρέλλας, Γ. Μπράκος, Ι. Βουλγαράκης και Π. Μακρής. Από την κυβέρνηση συμμετείχαν ακόμη ο υφυπουργός παρά τω Πρωθυπουργώ Ακης Σκέρτσος και μέσος τηλεδιάσκεψης οι υπουργοί Οικονομικών και Ανάπτυξης, κ. Σταϊκούρας και Γεωργιάδης.

Μέτρα ενίσχυσης του κλάδου της εστίασης ανακοίνωσε σε συνάντηση που είχε με επαγγελματίες ο πρωθυπουργός.

να ξεκινήσει να εφαρμόζεται από τις αρχές Απριλίου, ενώ επισήμανε την πρόθεση της κυβέρνησης να προχωρήσει σε περαιτέρω μείωση των εργοδοτικών εισφορών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι αν και η συνάντηση έγινε με επαγγελματίες του κλάδου και όχι με εκπροσώπους των δευτεροβάθμιων και τριτοβάθμιων συνδικαλιστικών οργανώσεων του, επικριρείται αν μη τι άλλο η άμβλυση της δυσαρέσκειας του κλάδου, ο οποίος διανύει τον τέταρτο μήνα

αναστολής λειτουργίας. Εγινε μερικές ημέρες πριν από την κηνοποίηση που διοργανώνει η Πανελλήνια Ομοσπονδία Εσπιατορικών και Συναφών Επαγγελματιών (ΠΟΕΣΕ), συγκεκριμένα στις 10 Φεβρουαρίου, οπότε οι εστιατορείοι θα παραδώσουν συμβολικά τα κλειδιά των επιχειρήσεών τους στο Μέγαρο Μαξίμου.

Σε ό,τι αφορά την πλήρη απαλλαγή των επιχειρήσεων εστίασης από την καταβολή ενοικίου, αυτή ισχύει μέχρι τώρα για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο, ενώ ο

μειωμένος ΦΠΑ ισχύει, σύμφωνα με όσα έχουν ήδη νομοθετηθεί, έως τις 30 Απριλίου 2021.

Ο πρωθυπουργός κατά τη διάρκεια της συνάντησης αναφέρθηκε και στα επίσημα στοιχεία για τον τζίρο της εστίασης το 2019 και το 2020, τα οποία δείχνουν ότι η κάμψη ήταν 35%, ή κατά 2,2 δισ. ευρώ (ο.σ. τα στοιχεία αφορούν τον δηλωθέντα στις φορολογικές αρχές τζίρο), τονίζοντας ότι η πολιτεία δαπάνησε 1,93 δισ. ευρώ για να στηρίξει τον κλάδο της εστίασης.

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τις καινοτόμες επιχειρήσεις με τη βιομηχανία

Με τη δεύτερη συνάντηση δικτύωσης των νεοφυών επιχειρήσεων με εκπροσώπους της βιομηχανίας και των επιχειρήσεων συνεχίστηκε η πρωτοβουλία του ΣΕΒ «Innovation Ready», η οποία έχει στόχο την ενίσχυση της ανάπτυξης συνεργασιών μεταξύ βιομηχανίας, νεοφυών επιχειρήσεων και ερευνητικών κοινότητας.

Στο πλαίσιο της κλειστής συνάντησης που διεξήχθη διαδικτυακά την Τετάρτη 27 Ιανουαρίου 2021, επιχειρήσεις ενημερώθηκαν σχετικά με τις πατέντες αλλά και με τις startups που δραστηριοποιούνται στον χώρο των λύσεων 4.0. Συγκεκριμένα, 11 νεοφυείς εταιρείες που έχουν αναλάβει χρηματοδότηση από επενδυτικά κεφάλαια παρουσίασαν σε 80 διαφορετικές επιχειρήσεις τεχνολογικά προϊόντα και λύσεις που συμβάλλουν στον ψηφιακό μετασχηματισμό της βιομηχανίας. Ειδικότερα, οι πρώτες τους περιλάμβαναν: Πλατφόρμες εφαρμογών Internet of Things που δίνουν έλεγχο στον χρόνο οποιουδήποτε διασυνδεδεμένου οικουσυστήματος, λύσεις για τη βελτιστοποίηση της εφοδιαστικής αλυσίδας, αυτόματα παρακολούθηση και

11 νεοφυείς εταιρείες παρουσίασαν σε 80 διαφορετικές επιχειρήσεις νέα τεχνολογικά προϊόντα.

ανάλυση δεδομένων πεδίου σε εμπορικές επιχειρήσεις και εργοστάσια και εφαρμογές σχεδιαστικών λύσεων ή ρομποτικών συστημάτων. Στην συνάντηση αυτή συμμετείχαν οι εξής 11 startups: Bespot, Bota Systems AGSA, Data Viva, Ebneusys, Irida Labs, Loctio, Netronix - airthinx, Phenometry, Pragma-IOT, Tekmon, Yodiwo, οι οποίες περιέγραψαν τις συνεργασίες που αναζητούν από τη βιομηχανία και τις επιχειρήσεις των κλάδων στους οποίους απευθύνονται. Στις παρεμβάσεις τους στην εκδήλωση, οι κ. Φωκίων Τασούλας (group innovation and technology director, TITAN) και Βαγγέλης Μόρφος (M&O Lead Greece - Cyprus - Malta, Microsoft) σημείωσαν ότι «το ελληνικό οικοσύστημα καινοτομίας δεν έχει άλλη επιλογή παρά

Η πρωτοβουλία του ΣΕΒ «Innovation Ready» συνεχίζεται με σειρά αντίστοιχων εκδηλώσεων δικτύωσης για τεχνολογίες και εφαρμογές νέων υλικών, ενέργειας, κυκλικής οικονομίας κ.ά.

να αναπτυχθεί και να ωριμάσει στα επίπεδα των αντίστοιχων οικοσυστημάτων των προηγμένων οικονομιών του κόσμου». Σε αυτή την κατεύθυνση –όπως επισήμαναν οι δύο ομιλητές– συμβάλλουν αξιόλογες προσπάθειες εταιροβουλίες, όπως είναι η Πολιτεία Καινοτομίας που προωθεί το υπουργείο Ανάπτυξης. Συνοψίζοντας τόνισαν ότι «ο ρόλος των κορυφαίων ελληνικών επιχειρήσεων είναι να αποτελέσουν παραδείγματα αλλαγής νοοτροπίας και να εμπλακούν ακόμη πιο ενεργά στην υποστήριξη και αξιοποίηση της καινοτομίας που παράγεται από την ελληνική νεοφυή επιχειρηματικότητα». Σημειώνεται ότι η πρωτοβουλία του ΣΕΒ «Innovation Ready» συνεχίζεται με σειρά αντίστοιχων εκδηλώσεων δικτύωσης για τεχνολογίες και εφαρμογές νέων υλικών, ενέργειας, κυκλικής οικονομίας κ.ά. Με βασικό μήνυμα ότι «στην Ελλάδα παράγεται αξιόλογο καινοτομία», η συγκεκριμένη πρωτοβουλία του ΣΕΒ αποτελεί ευκαιρία μετασχηματισμού ώστε να επιταχυνθεί η μετάβαση από την καινοτομία σε εμπορεύσιμα προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Συναγερμός στις τράπεζες για εστίαση και τουρισμό

Το 33% των δανείων σε αναστολή προέρχεται από αυτούς τους κλάδους

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Με δάνεια υπό αναστολή ύψους περίπου 6 δισ. ευρώ, ο κλάδος των ξενοδοχείων και της εστίασης αναδεικνύεται ο μεγάλος ασθενής της πανδημικής κρίσης, όσο το πρόγραμμα εμβολιασμού καθυστερεί και η ορατότητα για την έξοδο από την κρίση είναι ακόμη θολή. Τα ξενοδοχεία και η εστίαση είναι οι τομείς που έχουν πληγεί περισσότερο από την κρίση, καθώς βρίσκονται σε μόνιμο και οριζόντιο lockdown επί μήνες, συγκεντρώνοντας το μεγαλύτερο ποσοστό των αναστολών που έχουν εφαρμοστεί μέχρι σήμερα οι τράπεζες και το οποίο φτάνει το 33%.

Με βάση τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, τα μορατόρια δανείων που έχουν εφαρμοστεί έως τα τέλη του 2020 από τις τράπεζες ανέρχονται σε 18,4 δισ. ευρώ και αποτελούν μια ωρολογιακή βόμβα στους ισολογισμούς των τραπεζών καθώς αντιπροσωπεύουν το 16% του υγιούς χαρτοφυλακίου τους, με βάση τα στοιχεία προ κρίσης. Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, μετά τον κλάδο της εστίασης και των ξενοδοχείων που συγκεντρώνει το 33% των αναστολών, ακολουθεί το κομμάτι του λιανικού εμπορίου με 17%, δηλαδή περί τα 3,1 δισ. ευρώ. Ο κλάδος των μεταφορών και των logistics συγκεντρώνει άλλο ένα 12% των αναστολών, δηλαδή περί τα 2,2 δισ. ευρώ, ενώ αντίστοιχο είναι και το ποσοστό για τα μορατόρια δανείων που έχουν δοθεί στη βιομηχανία.

Στον προβληματισμό για την ικανότητα της εστίασης να αντέξει το παρατεταμένο lockdown στην οικονομία θα πρέπει να προστεθεί και το γεγονός ότι ο κλάδος συγκεντρώνει ούτως ή άλλως ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά κόκκινων δανείων που σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ φθάνει το 54,3%. Μοναδική ακτίνα φωτός τόσο για τους ισολογισμούς των τραπεζών όσο και για τον ίδιο τον κλάδο είναι το γεγονός ότι, σε απόλυτα νούμερα, ο δανεισμός του είναι χαμηλός αφού πρόκειται κατά κανόνα για πολύ μικρές επιχειρήσεις αυτοαπασχολούμενων ή με περιορισμένο

Το παρατεταμένο lockdown πνίγει την εστίαση, όπου το 54,3% των δανείων ήταν κόκκινο πριν από την κρίση της πανδημίας.

Η συνολική αξία των δανείων που έχουν τεθεί σε αναστολή πληρωμής από τράπεζες και servicers φθάνει τα 28,4 δισ.

αριθμό εργαζομένων, που δεν έχουν υψηλά δάνεια. Χαμηλότερο αλλά υψηλό σε σχέση με τη δυναμική του τομέα τα προηγούμενα χρόνια είναι και το ποσοστό των κόκκινων δανείων του ξενοδοχειακού κλάδου, που φτάνει το 22,4%, δημιουργώντας προβληματισμό για τη βιωσιμότητα αρκετών επιχειρήσεων εάν το καλοκαίρι δεν υπάρξει αντιστροφή της κατάστασης σε ό,τι αφορά την εξέλιξη της πανδημίας.

Το λιανικό εμπόριο

Δυσοίωνη είναι και η εικόνα του εμπορίου, που έχει ήδη υψηλό ποσοστό κόκκινων δανείων, το οποίο ανέρχεται στο 37,3% του δανεισμού τους. Με δεδομένο μάλιστα ότι, σε αντίθεση με την εστίαση και τον τουρισμό, ο κλάδος του εμπορίου έχει υψηλή έκθεση στον τραπεζικό δανεισμό, το ποσοστό των ήδη μη εξυπηρετούμενων δανείων μεταφράζεται σε 8 δισ. ευρώ κόκκινα δάνεια, χωρίς σε αυτά να προστίθενται τα νέα κόκκινα δάνεια που θα αφήσει πίσω της η κρίση λόγω πανδημίας. Ο κλάδος της μεταποίησης, τέλος, η δραστηριότητα του οποίου έχει πληγεί επίσης σημαντικά, ακολουθεί σε ό,τι αφορά το ύψος των ήδη μη εξυπηρετούμενων οφειλών, που αντιπροσωπεύουν το 29% του υφιστάμενου δανεισμού του,

με σημαντικές διαφοροποιήσεις ανά κατηγορία βιομηχανικής δραστηριότητας.

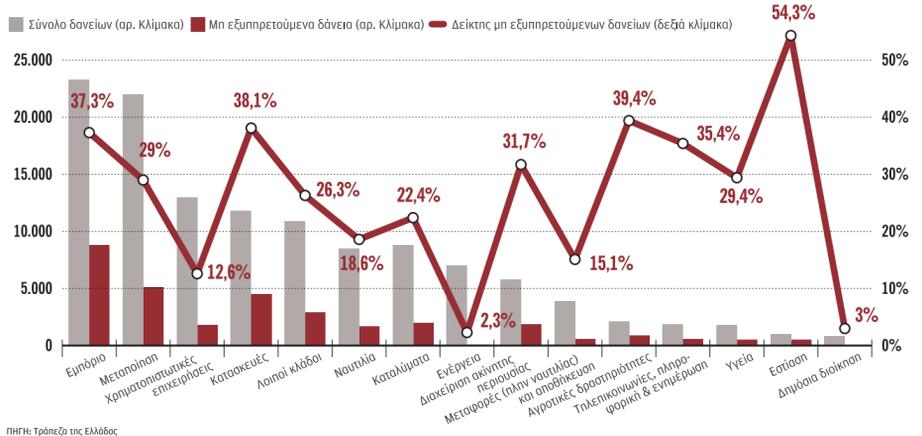
Με δεδομένο ότι η συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων έχει ήδη ενταχθεί σε προγράμματα αναστολών, τόσο οι ίδιες όσο και οι τράπεζες εναποθέτουν μεγάλο μέρος των προσδοκιών τους για την ομαλή μετάβαση στην κανονικότητα στο πρόγραμμα «Γέφυρα II», που θα επιδοτεί τις δόσεις των επιχειρηματικών δανείων για 9 μήνες και θα λειτουργήσει συμπληρωματικά στα προγράμματα μειωμένης δόσης που θα εφαρμόσουν οι τράπεζες. Το πρόγραμμα αποτελεί αντικείμενο εντατικών διαβουλεύσεων με τους θεσμούς, για τον καθορισμό των κριτηρίων με βάση τα οποία θα ενταχθούν οι επιχειρήσεις και, σύμφωνα με πληροφορίες, εκτός επιδότσης θα βρεθούν οι πολύ μεγάλες επιχειρήσεις.

Στόχος του υπουργείου Οικονομικών είναι, εκτός από τις μικρές επιχειρήσεις και τους αυτοαπασχολούμενους, να ανοίξει τη βεντάλια της επιδότσης και για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δηλαδή αυτές που με βάση τον κοινοτικό ορισμό έχουν τζίρο έως 50 εκατ. ευρώ και αριθμό εργαζομένων έως 250 άτομα. Αφετηρία για το ελληνικό αίτημα αποτελεί και η αύξηση του ορίου των κρατικών ενισχύσεων στο 1,6 εκατ. ευρώ από 800.000 ευρώ που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόσφατα. Ο διπλασιασμός του ορίου επιτρέπει ουσιαστικά την αύξηση των επιχειρήσεων που μπορούν να επωφεληθούν και ανοίγει τον δρόμο για την ένταξη στο πρόγραμμα και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων οι οποίες κινδύνευαν να μείνουν εκτός του προγράμματος, λόγω της αυξημένης συσσώρευσης κρατικών ενισχύσεων μέσω των προγραμμάτων στήριξης που έχουν εφαρμοστεί μέχρι σήμερα.

Βασική προϋπόθεση για την ένταξη στο «Γέφυρα II», με βάση τις μέχρι σήμερα συζητήσεις, είναι η επιχείρηση να έχει υποστεί μείωση του τζίρου της κατά 20% τουλάχιστον, ενώ στα κριτήρια που θα τεθούν είναι και το ύψος της οφειλής προς την τράπεζα, με δεδομένους και τους δι-

ΜΟΡΑΤΟΡΙΟΥΜ ΔΑΝΕΙΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Στεγαστικά	Επιχειρήσεις	Καταναλωτικά	Προς Ελεύθερους Επαγγελματίες	ΣΥΝΟΛΟ
	€7,52 δισ.	€7,97 δισ.	€1,65 δισ.	€1,23 δισ.	€18,4 δισ.

Τα κόκκινα επιχειρηματικά δάνεια ανά κλάδο ΓΙΑ ΤΟ ΕΝΝΕΑΜΗΝΟ 2020

ΠΗΓΗ: Τράπεζα της Ελλάδος

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

μοσιονομικούς περιορισμούς. Επίσης, εκτός από τα δάνεια που μέχρι το ξέσπασμα της κρίσης ήταν εξυπηρετούμενα, το υπουργείο Οικονομικών και οι τράπεζες επιδιώκουν να εντάξουν στο πρόγραμμα και όσες επιχειρήσεις είχαν δάνεια σε καθυστέρηση. Στόχος είναι να δώσουν κίνητρο στις επιχειρήσεις αυτές να ρυθμίσουν τις οφειλές του, επωφελοόμενες από την επιδότση του Δημοσίου.

Ανοικτό είναι εάν στο πρόγραμμα θα ενταχθούν και οι επιχειρήσεις τα δάνεια των οποίων έχουν καταγγελθεί από τις τράπεζες, πρόταση που στηρίζεται από το τραπεζικό σύστημα και τις εταιρείες διαχείρισης, σε μια προσπάθεια να αναβιώσουν και παλαιότερες οφειλές. Προϋπόθεση, σύμφωνα με τους θεσμούς, είναι οι επιχειρήσεις αυτές να μην είναι προβληματικές και να μπορούν να καταστούν βιώσιμες μέσω της ρύθμισης των οφειλών τους, όρος που θα ισχύσει οριζόντια για όλες τις επιχειρήσεις που θα βγουν από το μορατόριουμ και θα ενταχθούν στο πρόγραμμα.

Αιτήσεις για «πάγωμα» δόσεων

Ανοικτό μέχρι τις 31 Μαρτίου παραμένει το παράθυρο ευκαιρίας για όσες επιχει-

ρήσεις και νοικοκυριά δεν έχουν ενταχθεί μέχρι σήμερα σε μορατόριουμ και δεν έχουν κάνει χρήση της δυνατότητας αναστολής των δόσεων των δανείων τους. Το παράθυρο που έχει ανοίξει η Ευρωπαϊκή Αρχή για τις Τράπεζες (European Banking Authority) επιτρέπει την υποβολή αιτήσεων για νέα μορατόρια έως τα τέλη Μαρτίου, με την προϋπόθεση ότι η ανώτατη διάρκεια της αναστολής των δόσεων δεν θα ξεπερνά τους 9 μήνες συνολικά. Με δεδομένο ότι τόσο οι επιχειρήσεις όσο και τα νοικοκυριά που έχουν πληγεί από την κρίση έχουν ήδη λάβει αναστολή στις πληρωμές των οφειλών τους, τα στοιχεία από τις τράπεζες δείχνουν ότι οι νέες εντάξεις είναι περιορισμένες. Ετσι η πλειονότητα όσων έχουν πάρει αναστολή έχει ήδη αρχίσει να βγαίνει από τα μορατόρια ή πρόκειται να βγει σταδιακά έως και το τέλος του πρώτου τριμήνου.

Τα στοιχεία του υπουργείου Οικονομικών ανεβάζουν τα δάνεια υπό αναστολή σε 405.473 και την αξία αυτών των δανείων σε 28,4 δισ. ευρώ. Η διαφορά οφείλεται στο γεγονός ότι τα στοιχεία του υπουργείου Οικονομικών περιλαμβάνουν και τα μορατόρια που έχουν δοθεί από τις εταιρείες διαχείρισης κόκκινων δανείων.

Η ανάλυση των στοιχείων της ΤτΕ σε ό,τι αφορά το είδος του χρέους που είναι σε καθυστέρηση μορατόριουμ δείχνει ότι σημαντικό ποσοστό αναστολών έχει δοθεί σε ιδιώτες και συγκεκριμένα για οφειλές από στεγαστικά δάνεια.

Πρόκειται για δάνεια αξίας 7,5 δισ. ευρώ, ενώ άλλο 1,2 δισ. ευρώ είναι τα καταναλωτικά δάνεια που έχουν μπει από τον περασμένο Μάρτιο σε αναστολή. Τα δάνεια αυτά εξυπηρετούνταν κανονικά πριν ξεσπάσει η κρίση και μετά τη λήξη της αναστολής έχουν ήδη «ξεπαγώσει» μέσω του προγράμματος «Γέφυρα I» που επιδοτεί τις δόσεις των στεγαστικών δανείων για 9 μήνες.

Σύμφωνα με στοιχεία του υπουργείου Οικονομικών, η αξία των 160.440 δανείων που έχει ενταχθεί στο «Γέφυρα I» ανέρχεται στα 8,5 δισ. ευρώ και αποτελεί πάνω από το ένα τέταρτο των εξυπηρετούμενων στεγαστικών δανείων στο τραπεζικό σύστημα. Σύμφωνα με την ανάλυση της ΤτΕ, από τα 18,4 δισ. ευρώ που έχουν αναστείλει οι τράπεζες, τα 8 δισ. ευρώ είναι οφειλές από επιχειρηματικά, ενώ άλλο 1,2 δισ. ευρώ είναι οφειλές ελεύθερων επαγγελματιών που έχουν δοθεί από τις εταιρείες διαχείρισης κόκκινων δανείων.

Κ

Το περιοδικό της Καθημερινής της Κυριακής

Την Κυριακή 14 Φεβρουαρίου μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τρόφιμα, βιομηχανικά προϊόντα και χημικά, κυρίως λόγω των φαρμάκων, ήταν τα ισχυρά «χαρτιά» των ελληνικών εξαγωγών τη χρονιά που πέρασε.

Αντεξαν οι ελληνικές εξαγωγές μέσα στο δύσκολο 2020

Αντοχές επέδειξαν τα ελληνικά προϊόντα στις διεθνείς αγορές, με την πανδημία να επηρεάζει αρνητικά τις εξαγωγές πετρελαιοειδών, καθώς υποχώρησαν σημαντικά το 2020 τόσο οι τιμές πώλησης όσο και οι εξαγόμενες ποσότητες. Τοιούτο, βεβαίως, στον συνολικό λογαριασμό δείχνει ότι οι ελληνικές εξαγωγές υποχώρησαν για πρώτη φορά από το 2016 και μάλιστα κατά 18,5% σε σύγκριση με το 2019. Εξαιρουμένων, ωστόσο, των πετρελαιοειδών το πρόσμο είναι θετικό – κάτι που αποκά τα ακόμη μεγαλύτερη σημασία για μια χρονιά εξαιρετικά δύσκολη για την οικονομία. Το δεύτερο θετικό στοιχείο – αν και οφείλεται στη μείωση της εγχώριας κατανάλωσης και στην περιορισμό της οικονομικής δραστηριότητας – είναι

Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών η αξία τους αυξήθηκε κατά 2,9% στα 23,89 δισ. ευρώ.

πως περιορίστηκαν και οι εισαγωγές με συνέπεια τη σημαντική μείωση του εμπορικού ελλείμματος. Τρόφιμα, βιομηχανικά προϊόντα και χημικά, κυρίως λόγω των φαρμάκων, ήταν τα ισχυρά «χαρτιά» των ελληνικών εξαγωγών τη χρονιά που πέρασε.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, η συνολική αξία των εξαγωγών, συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, διαμορφώθηκε το 2020 σε 30,7 δισ. ευρώ έναντι 33,86 δισ. ευρώ το 2019. Εξαιρουμένων των εξαγωγών πετρελαιοειδών και πλοίων, η αξία των εξαγωγών καταγράφηκε αύξηση 2,9% το 2020 σε σύγκριση με το 2019 και διαμορφώθηκε στα 23,89 δισ. ευρώ από 23,21 δισ. ευρώ το 2019. Η μεγαλύτερη μείωση εξαγωγών, 37,1%, καταγράφηκε στα πετρελαιοειδή, λόγω της υποχώρησης τόσο των τιμών όσο και των ε-

ξαγωγόμενων ποσοτήτων, ενώ μείωση κατά 14,9% καταγράφηκε και στις εξαγωγές πρώτων υλών.

Με θετικό πρόσμο από την άλλη έκλεισε η χρονιά για τα τρόφιμα, με τις εξαγωγές να διαμορφώνονται σε 5,04 δισ. ευρώ, τα χημικά με αύξηση εξαγωγών 10,3%, τα βιομηχανικά προϊόντα με αύξηση 18,7%, τα μηχανήματα με αύξηση 2,7%, τα ποτά - προϊόντα καπνού με αύξηση 6,4% και τα λάδια με αύξηση 7,1%.

Στην ανθεκτικότητα των ελληνικών εξαγωγών το 2020 και στις προοπτικές για το 2021 αναφέρθηκε η πρόεδρος του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγών (ΠΣΕ) Χριστίνα Σακελλαρίδη. «Παρά τις αντίξοες συνθήκες που επικράτησαν στο παγκόσμιο εμπόριο την περαστική χρονιά κυρίως λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού, οι ελληνικές εξαγωγές κατάφεραν να διατηρήσουν τη δυναμική τους. Μάλιστα, εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών πέτυχαν να εμφανίσουν θετικό πρόσμο, με τους κλάδους των τροφίμων, των χημικών, των βιομηχανικών και των λαδιών να επιδεικνύουν ιδιαίτερα ανθεκτικότητα. Οι Έλληνες εξαγωγείς παραμένουμε συγκρατημένα αισιόδοξοι για την πορεία της φετινής χρονιάς, με τους οιωνούς να προδιαγράφονται θετικοί», δήλωσε. Η συνολική αξία των εισαγωγών το 2020 διαμορφώθηκε σε 48,62 δισ. ευρώ έναντι 55,84 δισ. ευρώ το 2019, υποχωρώντας κατά 12,9%. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών και των πλοίων οι εισαγωγές επίσης κατέγραψαν πτώση, στις τάξεις του 4,4%.

Αποτέλεσμα των παραπάνω εξελίξεων ήταν η σημαντική μείωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου, στα 17,91 δισ. ευρώ το 2020, από 21,98 δισ. ευρώ το 2019 ή κατά 18,5%. Ακόμη και αν δεν συμπεριληφθούν τα πετρελαιοειδή και τα πλοία, η μείωση είναι επίσης σημαντική, ήτοι 13,9%.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Φόβοι για «λουκέτο» στο 50% των επιχειρήσεων το επόμενο εξάμηνο

Μία στις δύο επιχειρήσεις του κλάδου εστίασης φοβάται ότι θα βάλει «λουκέτο» το επόμενο εξάμηνο, καθώς παραμένουν κλειστές για τρεις συνεχείς μήνες. Την παραπάνω εκτίμηση έδωσε, μιλώντας στην Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής, ο πρόεδρος της Γενικής Συννομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (ΓΣΕΒΕΕ) Γιώργος Καββαθάς, ο οποίος ταυτόχρονα είναι και πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Εστιατορικών και Συναφών Επαγγελματιών (ΠΟΕΣΣΕ).

Στο 56,3% η μεσοσταθμική απώλεια τζίρου το 2020.

Σύμφωνα εξάλλου με τον ίδιο, το 95% των επιχειρήσεων του κλάδου κατέγραψε μείωση του τζίρου το 2020, η οποία μεσοσταθμικά ήταν 56,3%. Επιπλέον, 75% των επιχειρήσεων του κλάδου έχουν αναστείλει συμβάσεις εργασίας, κάτι που σε απόλυτα νούμερα σημαίνει ότι περίπου 200.000 εργαζόμενοι βρίσκονται σε καθεστώς αναστολής συμβάσεων εργασίας με τις θέσεις αυτές να είναι εξαιρετικά επισφαλείς.

Περισσότερες από 4 στις 10 επιχειρήσεις εστίασης, σύμφωνα με τον κ.

Καββαθά, έχουν μηνιαία ταμειακά διαθέσιμα, 2 στις 10 έχουν ταμειακά διαθέσιμα για όλα περισσότερα από ένα μήνα, ενώ για το 16% των επιχειρήσεων εστίασης τα ταμειακά διαθέσιμα επαρκούν για δύο μήνες. Η κατάσταση κάθε άλλο παρά ρόδινη είναι και για τους υπόλοιπους κλάδους. Σύμφωνα με τον πρόεδρο της ΓΣΕΒΕΕ, 8 στις 10 επιχειρήσεις κατέγραψαν μείωση του τζίρου τους το 2020.

Για αυτές τις επιχειρήσεις ο μέσος όρος μείωσης του τζίρου ήταν 48,8%. Μία στις δύο πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις έχει κάποιου είδους ληξιπρόθεσμη οφειλή (εφορία, ασφαλιστικά ταμεία, προμηθευτές, τράπεζες). Αντίστοιχα, μία στις δύο επιχειρήσεις φοβάται ότι δεν θα μπόρεσει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της το επόμενο διάστημα. Οι μισές επιχειρήσεις έχουν ρευστότητα (ταμειακά διαθέσιμα) για όλα παραπάνω από ένα μήνα. Μάλιστα, μία στις τέσσερις δεν έχει καθόλου ταμειακά διαθέσιμα.

Με βάση αυτά, σχεδόν έξι στις δέκα πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις εκφράζουν φόβους ότι θα κλείσουν το επόμενο διάστημα. Επιπλέον, τέσσερις στις δέκα φοβούνται ότι δεν θα μπόρεσουν να επιβιώσουν το επόμενο εξάμηνο.

Τα κριτήρια για το επίδομα των 400 ευρώ σε επιστήμονες

Υπό ποιες προϋποθέσεις θα δοθεί σε δικηγόρους, γιατρούς και μηχανικούς

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Εως τις 15 Φεβρουαρίου θα παραμείνει ανοικτή η πλατφόρμα του πληροφοριακού συστήματος «Εργάνη» για την υποβολή δηλώσεων αναφορικά με την καταβολή έκτακτων οικονομικών ενίσχυσης ύψους 400 ευρώ, υπό αυστηρές προϋποθέσεις, σε δικηγόρους, γιατρούς και μηχανικούς. Η σχετική υπουργική απόφαση υπεγράφη από τον υπουργό Εργασίας Κωστή Χατζηδάκη, τον αναπληρωτή υπουργό Οικονομικών Θεόδωρο Σκυλακάκη και τον υφυπουργό Οικονομικών Απόστολο Βεζυρόπουλο και προβλέπει τρεις διαφορετικές «ομάδες» δικαιούχων.

Μεταξύ άλλων το οικογενειακό τους εισόδημα δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 30.000.

Αναλυτικά, η ΚΥΑ καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια για τους δικαιούχους, θέτοντας ως όριο-κόρπη το οικογενειακό εισόδημα ύψους 30.000 ευρώ, αλλά και τη μείωση του κύκλου εργασιών ή των ακαθάριστων εσόδων τουλάχιστον κατά 20% την περίοδο Απριλίου - Δεκεμβρίου 2020.

Αφορά ασφαλισμένους του τρέως ΕΤΑΑ αλλά και τους οικονομολόγους και γεωτεχνικούς που ασφαλίζονται στον e-ΕΦΚΑ και οι οποίοι εγγράφησαν από την πανδημία του κορωνοϊού κατά το 2020. Πρόκειται ειδικότερα για τους αυτοαπασχολούμενους επιστήμονες με τους ακόλουθους κωδικούς αριθμούς δραστηριότητας (ΚΑΔ): 6910: Νομικές δραστηριότητες. 7111: Αρχιτέκτονες. 7112: Μηχανικοί και δραστηριότητες παρόχων τεχνικών συμβουλών.

Η πλατφόρμα του πληροφοριακού συστήματος «Εργάνη» για την υποβολή δηλώσεων θα παραμείνει ανοικτή έως τις 15 Φεβρουαρίου.

8621: Γενικά ιατρικά επαγγέλματα. 8622: Ειδικά ιατρικά επαγγέλματα. 8623: Οδοντιατρικά επαγγέλματα. 7500: Κτηνίατροι.

6920: Δραστηριότητες λογιστικής και παροχή φορολογικών συμβουλών.

7022: Δραστηριότητες παροχής επιχειρηματικών συμβουλών και άλλων συμβουλών διαχείρισης.

Να σημειωθεί ότι με επιστολή του προς τον κ. Χατζηδάκη ο πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος Γιώργος Στασινός ζητεί διεύρυνση της λίστας, καθώς πληθώρα μηχανικών έχουν δηλωμένους ως κύριους ή δευτερευόντες ΚΑΔ (με τα μεγαλύτερα έσοδα) άλλες δραστηριότητες μηχανικών εκτός αυτών των δύο που προβλέπονται στην ΚΥΑ. Στην επιστολή τονίζεται ότι αντίστοιχη παράλειψη του Υ-

ΠΟΙΚ στην έναρξη της πανδημίας διορθώθηκε άμεσα.

Όσον αφορά τους δικαιούχους, η ΚΥΑ προβλέπει ότι μπορούν να υποβάλουν αίτηση στην πλατφόρμα ελεύθεροι επαγγελματίες - επιστήμονες που έχουν κάνει έναρξη επαγγέλματος έως 31 Δεκεμβρίου 2016, εφόσον αφενός εμφανίζουν μείωση του κύκλου εργασιών ή των ακαθάριστων εσόδων τουλάχιστον 20% την περίοδο Απριλίου - Δεκεμβρίου 2020, αφετέρου το οικογενειακό τους εισόδημα για το 2020 δεν υπερβαίνει τις 30.000 ευρώ. Αυτό μάλιστα θα πρέπει να επαληθευθεί από τη φορολογική δήλωση του έτους, όταν υποβληθεί. Η δεύτερη ομάδα δικαιούχων είναι οι νέοι αυτοαπασχολούμενοι - επιστήμονες, που έκαναν έναρξη επαγγέλματος μετά την 1η Ιανουαρίου 2017. Για

αυτούς, βάσει της ΚΥΑ, δεν ισχύει το κριτήριο μείωσης του τζίρου. Προσοχή όμως. Το «κατώφλι» των 30.000 ευρώ για το οικογενειακό εισόδημα ισχύει κανονικά. Τέλος, τρίτη ομάδα δικαιούχων είναι οι ασουμένοι δικηγόροι που έχουν ασφαλιστεί μετά την 1.1.2017. Για αυτούς δεν ισχύει κανένα εισοδηματικό κριτήριο και θα λάβουν στο σύνολό τους, εφόσον υποβάλουν τη σχετική αίτηση, το έκτακτο βοήθημα των 400 ευρώ.

Η αίτηση

Για τη λήψη της εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης θα υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση - αίτηση στο πληροφοριακό σύστημα «Εργάνη» κατά την περίοδο 5-15 Φεβρουαρίου 2021. Για να γίνει αυτή αποδεκτή θα πρέπει πρώτα οι διυνητικά δικαιούχοι να έχουν υποβάλει δήλωση για τα έσοδα τους κατά την περίοδο αναφοράς του 2020 στην πλατφόρμα myBusinessSupport της Αναξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ). Τα στοιχεία που δηλώνονται στις υπεύθυνες δηλώσεις θα διασταυρώνονται με τα αντίστοιχα διαθέσιμα στις πλατφόρμες του συστήματος «Εργάνη», της ΑΑΔΕ και του e-ΕΦΚΑ, προκειμένου να διαπιστωθεί αν πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης της ενίσχυσης.

Το αρχείο με την αναλυτική κατάσταση των δικαιούχων που θα προκύψει, θα διαβιβαστεί κατόπιν στον ΟΑΕΔ, ο οποίος και θα αναλάβει τη διαδικασία πληρωμής της οικονομικής ενίσχυσης. Επίσης, των υπολογισμών του υπουργείου Εργασίας, οι πρώτες πληρωμές υπολογίζεται ότι θα πραγματοποιηθούν στις αρχές Μαρτίου.

Το σχετικό κονδύλι είναι ύψους 40 εκατ. ευρώ και θα προέλθει από τον ειδικό λογαριασμό ανεργίας υπέρ των αυτοτελών και ανεξαρτήτως απασχολούμενων (που προβλέπεται στον ν. 3986/2011).

Αναστολή συμβάσεων και για τα καταστήματα

Οι επιχειρήσεις του λιανικού εμπορίου εντάσσονται και τον Φεβρουάριο στους πληττόμενους ΚΑΔ και μπορούν να εφαρμόσουν το μέτρο της αναστολής των συμβάσεων εργασίας είτε για το σύνολο των εργαζομένων τους είτε σταδιακά και για διαφορετικό αριθμό αυτών. Βέβαια, τόσο αυτές όσο και όλοι οι υπόλοιποι εργοδότες - επιχειρήσεις που είτε είναι κλειστοί με κρατική εντολή, είτε ανήκουν στις πληττόμενες, έχουν προθεσμία έως την Παρασκευή 5 Φεβρουαρίου προκειμένου να δηλώσουν τις αναστολές συμβάσεων για

Στους πληττόμενους ΚΑΔ τον Φεβρουάριο εντάσσονται και οι επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου.

την πρώτη εβδομάδα του Φεβρουαρίου. Η νέα ΚΥΑ που εκδόθηκε το Σάββατο, για τις αναστολές Φεβρουαρίου, επιφύλασε μια σημαντική αλλαγή για τα λογιστήρια των επιχειρήσεων, καθώς οι αναστολές θα δηλώνονται πλέον εκ των προτέρων στο πληροφοριακό σύστημα «Εργάνη». Στον αντίποδα, δεν αλλάζουν οι επιχειρήσεις που μπορούν να κάνουν ρήσεις κατέγραψαν μείωση του τζίρου τους το 2020.

Για αυτές τις επιχειρήσεις ο μέσος όρος μείωσης του τζίρου ήταν 48,8%. Μία στις δύο πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις έχει κάποιου είδους ληξιπρόθεσμη οφειλή (εφορία, ασφαλιστικά ταμεία, προμηθευτές, τράπεζες). Αντίστοιχα, μία στις δύο επιχειρήσεις φοβάται ότι δεν θα μπόρεσει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της το επόμενο διάστημα. Οι μισές επιχειρήσεις έχουν ρευστότητα (ταμειακά διαθέσιμα) για όλα παραπάνω από ένα μήνα. Μάλιστα, μία στις τέσσερις δεν έχει καθόλου ταμειακά διαθέσιμα.

Με βάση αυτά, σχεδόν έξι στις δέκα πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις εκφράζουν φόβους ότι θα κλείσουν το επόμενο διάστημα. Επιπλέον, τέσσερις στις δέκα φοβούνται ότι δεν θα μπόρεσουν να επιβιώσουν το επόμενο εξάμηνο.

Οι αναστολές του Φεβρουαρίου πρέπει να δηλωθούν έως και την ερχόμενη Παρασκευή 5/2. Η δήλωση θα αφορά είτε όλο τον μήνα είτε κάποιες ημέρες μέσα στον Φεβρουάριο.

του μέτρου, καθώς έχει διαπιστωθεί πως οι εκ των υστέρων δηλώσεις εκ των πραγμάτων ακύρωναν το έργο του ελέγχου από τα αρμόδια κλιμάκια του σώματος επιθεώρησης εργασίας. Έτσι, υπήρξαν φαινόμενα κατά τα οποία επιχειρήσεις, ενώ απασχολούσαν τους εργαζομένους τους καθ' όλη τη διάρκεια του μήνα ή κατά συγκεκριμένα διαστήματα, στο τέλος τους δήλωναν σε αναστολή, με αποτέλεσμα το Δημόσιο να πληρώνει αντί για μισθό την ειδική αποζημίωση των 534 ευρώ αλλά

και το σύνολο των ασφαλιστικών εισφορών. Είναι χαρακτηριστικό ότι, βάσει του υπολογισμού του υπουργείου Εργασίας, το κόστος των αναστολών του Φεβρουαρίου θα είναι μειωμένο κατά τουλάχιστον 100 εκατ. ευρώ σε σχέση με αυτές του Ιανουαρίου.

Αναλυτικά, οι αναστολές του Φεβρουαρίου πρέπει να δηλωθούν έως και την ερχόμενη Παρασκευή 5/2. Η δήλωση θα αφορά είτε όλο τον μήνα είτε κάποιες ημέρες μέσα στον Φεβρουάριο. Για διαστή-

ματα μετά τις 5 Φεβρουαρίου, η προαναγγελία πρέπει να γίνεται μια εργάσιμη πριν από την έναρξη της αναστολής. Μάλιστα, η ΚΥΑ ξεκαθαρίζει πως εάν δεν τηρηθεί η διαδικασία της προαναγγελίας, η υπεύθυνη δήλωση είναι άκυρη και δεν παράγει τα αποτελέσματα της αναστολής συμβάσεων εργασίας. Κατά συνέπεια, ο εργοδότης στο τέλος του μήνα θα πρέπει να πληρώσει τόσο τους μισθούς όσο και τις εισφορές των εργαζομένων του κανονικά. Επίσης, γίνεται αντιληπτό ότι η προαναγγελία μπορεί να αφορά είτε αυτοτελή χρονικά διαστήματα εντός του Φεβρουαρίου είτε ολόκληρο τον μήνα. Προαναγγελία ισχύει και στην περίπτωση αλλαγών - μεταβολών της προαναγγελθείσας αναστολής. Η διαδικασία που ακολουθείται είναι αυτή της προσωρινής ανάκλησης της δήλωσης, επίσης μια εργάσιμη ημέρα πριν από την αλλαγή.

534 ευρώ

Όσο για τους εργαζομένους που θα τεθούν σε αναστολή καθ' όλη τη διάρκεια του Φεβρουαρίου θα λάβουν 534 ευρώ, ως ειδική αποζημίωση, παρότι ο μήνας έχει 28 και όχι 30 ημέρες. Όσον αφορά το ποιος επιχειρήσεις μπορούν να κάνουν χρήση του μέτρου, η ΚΥΑ ξεκαθαρίζει ότι το μέτρο των αναστολών ισχύει τόσο για τις κλειστές όσο και τις πληττόμενες επιχειρήσεις, με τις ίδιες λίστες ΚΑΔ όπως και τον Ιανουάριο.

Η πρόκληση των ψηφιακών αλλαγών στην εργασία

Την αντιμετώπιση των προκλήσεων της ψηφιοποίησης στον κόσμο της εργασίας μέσω της υπό διαπραγμάτευση μεταξύ των κοινωνικών εταίρων Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας Ζητεί ο ΣΕΒ, επιστημονίζοντας ότι λόγω και της πανδημίας COVID-19 είναι κρίσιμη όσο και αναγκαία η ψηφιακή προσαρμογή των εργαζομένων αλλά και των συστημάτων οργάνωσης της εργασίας.

Σε ειδική έκδοση, ο σύνδεσμος αναφέρει τα εκτενώς στην ευρωπαϊκή συμφωνία-πλαίσιο μεταξύ των κοινωνικών ε-

ταίρων, που αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση και κατανόηση των ευκαιριών και προκλήσεων του ψηφιακού μετασχηματισμού και στον από κοινού ορισμό ολοκληρωμένου πλαισίου δράσης. Μέσω της συμφωνίας, επιχειρήσεις, εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποι τους ενθαρρύνονται, καθοδηγούνται και υποστηρίζονται, προκειμένου να σχεδιάσουν μέτρα για την αξιοποίηση των ευκαιριών, μια ανθρωποκεντρική προσέγγιση στην ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας στον κόσμο της εργασίας, και την ενθάρρυνση ανά-

πτυξης μιας εταιρικής σχέσης μεταξύ εργοδοτών, εργαζομένων και εκπροσώπων τους.

Η συνεχής διαβούλευση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στην οποία συμμετέχει ενεργά ο ΣΕΒ, ως προς «το μέλλον της εργασίας», είναι από τις βασικές προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Αλλά και στην Ελλάδα, σύμφωνα με τον σύνδεσμο, το θέμα έχει τεθεί με την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας του 2018 και πλέον, ενόψει των νέων διαπραγματεύσεων για την υπογραφή της

επόμενης ΕΓΣΣΕ, ανοίγεται ένα νέο παράθυρο ευκαιρίας καθώς, όπως επισημαίνει ο ΣΕΒ, η απαραίτητη ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας θα επιτευχθεί μέσω της ανάκαμψης των επιχειρήσεων, της βελτίωσης των γνώσεων και δεξιοτήτων των εργαζομένων και της μέγιστης δυνατής διασφάλισης της απασχόλησης στις σημερινές συνθήκες. Για τον λόγο αυτό, ο σύνδεσμος προτείνει οι σχετικές διαπραγματεύσεις να οδηγήσουν στην υιοθέτηση μιας συμφωνίας κατ' αρχάς σε εθνικό επίπεδο.

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ: ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Γνωστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου Κεφ. 224, ότι συμφωνήθηκε να πωληθεί το μερίδιο ή συμφέρον στα ακίνητα που αναφέρονται πιο κάτω.

Δήλωση Μεταβίβασης: 1/Π/491/2021 Πωλητής: Περατζής Ανδρέας, Στροβόλου 12, 2480 Δήμος Τσερίου, Λευκωσία

Αγοραστής: Innovaland Ltd, Στροβόλου 12, 2480 Δήμος Τσερίου, Λευκωσία Ακίνητο: Αρ. Εγγραφής: 3/503 Φύλλο/Σχέδ./Τμήμα/Τεμ./Κλίμ.: 30/37W1/3/486/4, Είδος Ακινήτου: Χωράφι, Υποδιοκτησίες: Ελιές (6), υπάρχουν κτίρια που δεν αναφέρονται στην εγγραφή (1/ΕΣ/2641/2010), Εμβαδόν 2.072 τ.μ.,

Γεωγραφική Περιοχή: Λευκωσία, Δήμος Τσερίου Τοποθεσία: Νεκροταφείον Μεταβίβ. Μερίδιο στο Ακίν.: 1/2, Ποσό Πώλησης: €146.000,00

Σημείωση: Τα ακίνητα ενδέχεται να υπόκεινται σε ΦΠΑ, ο οποίος δεν συμπεριλαμβάνεται στο ποσό πώλησης.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ, ζάρι διαμέρισμα ρετιρέ, στο κέντρο της Παφού. Ανακαινισμένο (καινούργια κλιματιστικά, ηλεκτρική και υδραυλική εγκατάσταση). Επιπλωμένο, με εντοιχισμένες συσκευές κουζίνας. Μηνιαίο ενοίκιο: €650. Για πληροφορίες επικοινωνήστε στο 99425919 - Μιχάλης.

ΔΗΛΩΣΗ - ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑ

«Φέρεται σε γνώση των ενδιαφερόμενων ότι ο Αιτητής MD KHORSHEDUL ALAM εκ Λευκωσίας, Βασιλικού 14, Καϊμακλή 1020, υπέβαλε στον Υπουργό Εσωτερικών αίτηση (Τύπος Μ127) για πολιτογράφηση του ως Κύριος πολίτης. Όποιος γνωρίζει οποιονδήποτε λόγο για τον οποίο δεν θα έπρεπε να χορηγηθεί η αιτούμενη πολιτογράφηση, καλείται να αποστείλει στον Υπουργό Εσωτερικών στη Λευκωσία, γραπτή και υπογεγραμμένη έκθεση των γεγονότων».

Αγωνία στο οικονομικό επιτελείο για το κόστος των πρόσθετων μέτρων

Δρομολογούνται 2 ακόμη γύροι κρατικών δανείων και η επιδότηση των παγίων δαπανών

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Κορυφώνεται η αγωνία στο οικονομικό επιτελείο για το πρόσθετο κόστος που θα επιφέρουν τελικά στον προϋπολογισμό η επιδείνωση της πανδημίας και τα επιπλέον περιοριστικά μέτρα, καθώς βδομάδα με τη βδομάδα προστίθενται νέοι περιορισμοί, ενώ παραμένει άγνωστο το τέλος της περιόδου στήριξης. Στο πλαίσιο αυτό, τα μέτρα στήριξης ανασχεδιάζονται, ώστε να αποκτήσουν καλύτερη στόχευση, παράλληλα με μια κάποια αύξηση του προϋπολογισμού τους. Σύμφωνα με πληροφορίες, εξετάζεται να πραγματοποιηθούν δύο ακόμη γύροι επιστρεπτέας προκαταβολής αντί του ενός που είχε προγραμματισθεί, με τον προϋπολογισμό μοιρασμένο στα δύο και ίσως λίγο αυξημένο. Έτσι, η επιστρεπτέα 6 θα έρθει πιο γρήγορα από τον Μάρτιο, που είχε αρχικώς σχεδιαστεί και θα καλύπτει μόνο τον Ιανουάριο. Θα ακολουθήσει μια επιστρεπτέα 7 για τον Φεβρουάριο. Συνολικά, ο προϋπο-

Μια πηγή αισιοδοξίας είναι η αύξηση των καταθέσεων κατά 21 δισ. ευρώ. Εκτιμάται ότι ένα μέρος τους σίγουρα θα τροφοδοτήσει τη ρευστότητα, μολίς αποκατασταθούν συνθήκες ασφάλειας.

Τα 7,5 δισ. ευρώ που έχουν προβλεφθεί στον προϋπολογισμό θεωρούνται δεδομένο ότι θα ξεπεραστούν κατά πολύ.

λογισμός μπορεί να είναι λίγο ενισχυμένος σε σχέση με τον υφιστάμενο που προβλέπει 700 εκατ. ευρώ έως 1 δισ. ευρώ.

Με κάποια καθυστέρηση, Μάρτιο με Απρίλιο, προβλέπεται αντιθέτως να τεθεί σε εφαρμογή το μέτρο για την επιδότηση των παγίων δαπανών, που ψηφίστηκε την περασμένη Πέμπτη στη Βουλή. Κι αυτό γιατί το οικονομικό επιτελείο θέλει να είναι απολύτως στοχευμένο, κάτι που προϋποθέτει να είναι διαθέσιμα τα στοιχεία του τζιρού και των οικονομικών αποτελεσμάτων των επιχειρήσεων για το 2020. Μόνο επιχειρήσεις με πτώση τζιρού πάνω από 30% και ζημιές θα ενισχυθούν. Και εδώ επιδιώκεται να αυξηθεί ο αρχικός προϋπολογισμός των 400-500 εκατ. ευρώ.

Στην κυβέρνηση επισημαίνουν ότι η στή-

ριξη κινείται στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του προϋπολογισμού, αλλά και των στοιχείων που προκύπτουν από τις δηλώσεις των επιχειρήσεων. Στην εστίαση, ο πρωθυπουργός είπε την Παρασκευή ότι δόθηκαν 1,93 δισ. το 2020 έναντι απώλειών στον τζίρο 2,2 δισ. ευρώ ή 35% σε σύγκριση με το 2019. Προφανώς υπάρχουν υποψίες ότι τα μεγέθη του 2019 υποκρύπτουν μεγαλύτερη φοροδιαφυγή και άρα οι απώλειες είναι στην πραγματικότητα μεγαλύτερες, αλλά αυτό είναι κάτι που δεν μπορεί να το συνυπολογίσει το κράτος στα μέτρα στήριξης.

Την ώρα, όμως, κατά την οποία η εξέλιξη της πανδημίας επιβάλλει όλο και περισσότερα μέτρα στήριξης, τα περιθώρια του προϋπολογισμού να τα χρηματοδοτήσει στενεύουν. Τα 7,5 δισ. ευρώ που έχουν προβλεφθεί θε-

ωρείται δεδομένο ότι θα ξεπεραστούν κατά πολύ. Μόνο η εξαγγελία του πρωθυπουργού Κυρ. Μητσοτάκη την Παρασκευή στους εκπροσώπους της εστίασης για παράταση του μειωμένου ΦΠΑ ως τον Σεπτέμβριο (και ως τον Δεκέμβριο για τις μεταφορές, τα θέατρα και τα τουριστικά πακέτα) μεταφράστηκε αμέσως σε επιπλέον απώλεια εσόδων 100-120 εκατ. ευρώ. Από κει και πέρα, στο οικονομικό επιτελείο προσθέτουν κόστος 500 εκατ. ευρώ για κάθε μήνα που λειτουργούν με click away τα καταστήματα στην Αττική και άλλα 100 εκατ. ευρώ για τη Θεσσαλονίκη. Ένα πλήρες κλείσιμο καταστημάτων σε όλη τη χώρα ισοδυναμεί κόστος 1,5 δισ. ευρώ τον μήνα, ενώ με click away αυτό περιορίζεται σε 1 δισ. ευρώ και με μόνο την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη σε καθεστώς click away

κατεβαίνει στα 600 εκατ. ευρώ τον μήνα. Το κλείσιμο των καταστημάτων το Σάββατο δεν θα επιφέρει κάποια σημαντική αλλαγή, καθώς η κίνηση εκτιμάται ότι θα απλωθεί μέσα στην εβδομάδα. Μέχρι στιγμής, στο οικονομικό επιτελείο θεωρούν δεδομένο ότι ο Φεβρουάριος και ο Μάρτιος θα κυλήσουν με αυτές τις συνθήκες – στην καλύτερη περίπτωση – ενώ έχει ήδη περάσει με lockdown ο μισός Ιανουάριος. Ο προϋπολογισμός είχε υπολογίσει μόνο την εστίαση κλειστή. Αθροιστικά, επομένως, είναι τουλάχιστον 1,5 μίλια χαμένος στους 3 πρώτους του χρόνου για το λιανεμπόριο συνολικά στη χώρα. Η πτώση των εσόδων του Ιανουαρίου περίπου κατά 20% λείει πολλά.

Ελπίζουν στα εμβόλια...

Το έλλειμμα του προϋπολογισμού έχει ήδη φύγει εκτός προβλέψεων του 3,9% του ΑΕΠ, αλλά ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών, Θεόδωρος Σκυλακάκης, είπε στον ΣΚΑΪ την Παρασκευή ότι επί του παρόντος δεν τίθεται θέμα αναθεώρησής του. Προφανώς, είναι ναυρίσ ακόμη και πολλά μπορούν να αλλάξουν. Η αβεβαιότητα έχει να κάνει με τα εμβόλια και την αποτελεσματικότητά τους στις μεταλλάξεις του ιού, καθώς και με την ταχύτητα των εμβολιασμών, ώστε να μη χαθεί η τουριστική σεζόν, για την οποία ο προϋπολογισμός έχει βασιστεί στην αισιόδοξη πρόβλεψη της εισπράξης του 60% των εσόδων του 2019. Στο οικονομικό επιτελείο ελπίζουν ότι μεσοπρόθεσμα τα πράγματα θα καλύτερευσουν, θεωρούν ότι τα εμβόλια και η βελτίωση του καιρού το καλοκαίρι θα βοηθήσουν. Η αγωνία τους είναι για τους αμέσως επόμενους μήνες και τα μέτρα που θα χρειαστούν. Για την ανάκαμψη της οικονομίας, αργότερα, οι ελπίδες τοποθετούνται στο Ταμείο Ανάκαμψης, τα έργα του οποίου μπορεί να ξεκινήσουν από τον Φεβρουάριο κιόλας, με εθνικούς πόρους, έως ότου έρθουν οι κοινοτικοί, το β' εξάμηνο. Άλλη πηγή αισιοδοξίας που αναφέρουν είναι η αύξηση των καταθέσεων κατά 21 δισ. ευρώ, εκ των οποίων τα 11 δισ. ευρώ είναι των νοικοκυριών. Εκτιμούν ότι ένα μέρος τους σίγουρα θα τροφοδοτήσει τη ρευστότητα, μολίς αποκατασταθούν συνθήκες ασφάλειας.

Στη δεύτερη ταχύτητα της Ε.Ε. ο κατώτατος μισθός στην Ελλάδα

Τρικομημένη εμφανίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά το ύψος του κατώτατου μισθού, με τη διαφορά μεταξύ των 332 ευρώ που είναι ο θεσμοθετημένος κατώτατος μισθός (σε 12μηνη βάση) στη Βουλγαρία και των 2.202 ευρώ του Λουξεμβούργου να φαντάζει τεράστια. Τα επίσημα στοιχεία για το ύψος του κατώτατου μισθού στις χώρες της Ε.Ε. ανακοίνωσε η Eurostat, με τη χώρα μας να κατατάσσεται στη μεσαία κατηγορία των κρατών-μελών, με 758 ευρώ (650 ευρώ σε 14μηνη βάση, ήτοι με τα δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα καθώς και το επίδομα άδειας).

Τεράστια η απόκλιση μεταξύ των 332 ευρώ στη Βουλγαρία και των 2.202 στο Λουξεμβούργο – Στα 650 ευρώ στην Ελλάδα.

(442 ευρώ), Ρουμανία (458 ευρώ), Λετονία (500 ευρώ), Κροατία (563 ευρώ), Τσεχία (579 ευρώ), Εσθονία (584 ευρώ), Πολωνία (614 ευρώ), Σλοβακία (623 ευρώ) και Λιθουανία (642 ευρώ).

Η Ελλάδα βρίσκεται στη δεύτερη ομάδα που αριθμεί 5 κράτη-μέλη, κυρίως στα νότια της Ε.Ε., όπου οι ελάχιστοι μισθοί κυμαίνονται μεταξύ 700 ευρώ και λίγο πάνω από 1.100 ευρώ τον μήνα. Σε αυτή την κατηγορία, η χώρα μας κατατάσσεται τελευταία, με 758 ευρώ και ακολουθούν Πορτογαλία (776 ευρώ), Μάλτα (785 ευρώ), Φινλανδία και Σουηδία να αποτελούν την εξαίρεση, καθώς σε αυτές τις χώρες δεν εφαρμόζεται ο κατώτατος μισθός.

Δέκα κράτη-μέλη που βρίσκονται στα ανατολικά της Ε.Ε., είχαν στις αρχές Ιανουαρίου του 2021 ελάχιστους μισθούς κάτω από 700 ευρώ τον μήνα και συγκεκριμένα, οι Βουλγαρία (332 ευρώ), Ουγγαρία

HAPPY
— ME ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ —
DAY

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 13:00-15:00

LISTEN LIVE
www.mydeejay.com.cy

www.rialto.com.cy

Θέατρο / Theatre **13/02**
Λάμπρος / Lambros
FlashArt@Rialto
σαβ / sat 19:00

21/02 Θέατρο / Theatre
Develop. Develop Again. Develop Better (Developing in Cyprus)
κυρ / sun 19:00

Συναυλία / Concert **26/02**
Οι ψυχές μας διψούν για τραγούδια Our souls longing for songs
παρ / fri 19:00

28/02 Συναυλία / Concert
Με τη ματιά της Μελίνας Μερκούρη και του Αντώνη Σαμαράκη Through the eyes of Antonis Samarakis and Melina Merkouri
FlashArt@Rialto
κυρ / sun 19:00

Χορηγός Sponsor:

Χορηγοί Επικοινωνίας Media Sponsors:

Το νέο γενικό lockdown έφερε μεγάλη πτώση στο Χρηματιστήριο

Απώλειες 2,72% για τον Γενικό Δείκτη και 5,27% για τον τραπεζικό

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΛΗ**

«Κόκκινο» έχει κτυπήσει η μεταβλητότητα στο Χρηματιστήριο Αθηνών, με την ισχυρή άνοδο να δίνει τη θέση της στην έντονη διόρθωση, αποδεικνύοντας ξεκάθαρα πως το τρέχον διάστημα είναι εξαιρετικά δύσκολο για να πείσει τα ξένα χαρτοφυλάκια να αυξήσουν τις θέσεις τους στις ελληνικές μετοχές. Έτσι, μετά την... ανάταση της Δευτέρας, που έφερε τον Γενικό Δείκτη σε νέα ανοδική τροχιά, ήρθε η απότομη προσγείωση, με τους πωλητές να επιστρέφουν δριμύτεροι χθες, οδηγώντας την αγορά σε απώλειες της τάξης του 2,7% και στις 757 μονάδες, διαγράφοντας τα κέρδη της προηγούμενης ημέρας. Ο τζίρος παρέμεινε σχετικά χαμηλός παρά το μέγεθος της πτώσης, κάτι που άλλοτε υπογραμμίζει το πόσο ευάλωτο παραμένει το Χ.Α., καθώς με λίγες μόνο κινήσεις

Ο τζίρος παρέμεινε σχετικά χαμηλός παρά το μέγεθος της πτώσης, κάτι που άλλοτε υπογραμμίζει το πόσο ευάλωτο παραμένει το Χ.Α., καθώς με λίγες μόνο κινήσεις από λίγους «παίκτες» μπορεί να οδηγηθεί είτε σε rally είτε σε sell-off.

Το βασικό σενάριο για την οικονομία πλέον είναι πως η ανάκαμψη θα καθυστερήσει και θα είναι πιο αδύναμη από ό,τι είχε αρχικά προβλεφθεί.

από λίγους «παίκτες» μπορεί να οδηγηθεί είτε σε rally είτε σε sell-off. Ο επιτάχιστος του νέου αυστηρού lockdown αποτέλεσε για κάποια χαρτοφυλάκια τον λόγο ή τη... δικαιολογία ώστε να μειώσουν τις τοποθετήσεις τους στο Χ.Α., με τις τραπεζικές μετοχές να βρίσκονται στο στόχαστρο μετά και την υπεραπόδοσή τους κατά την πρώτη συνεδρίαση της εβδομάδας, ενώ ισχυρές πιέσεις δέχτηκαν και αρκετοί τίτλοι της μεγάλης καθώς και της μεσαίας κεφαλαιοποίησης, με τους επενδυτές να αποσιμούν τον αντίκτυπο του νέου, πιο αυστηρού lockdown.

Το βασικό σενάριο για την οικονομία πλέον, σύμφωνα με τους αναλυτές, όχι μόνο την ελληνική αλλά και της Ευραζώνης γε-

νικότερα, είναι πως η ανάκαμψη θα καθυστερήσει και θα είναι πιο αδύναμη από ό,τι είχε αρχικά προβλεφθεί. Ο Γενικός Δείκτης κατέγραψε πτώση της τάξης του 2,72% κλείνοντας στα χαμηλά ημέρας και στις 756,88 μονάδες, μετά την ένταση των ρευστοποιήσεων το τελευταίο μισάωρο της συνεδρίασης, ενώ ο τζίρος ανήλθε στα 53,87 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης κατέγραψε πτώση 3,12% στις 1.803,96 μονάδες, με τις εταιρείες Τιτάν, Jumbo, EXAE, Μυτιληναίος, ΟΠΑΠ και ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή να υποκαρουν άνω του 3%, ενώ απώλειες της τάξης του 1,58% σημείωσε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης, κλείνοντας στις 1.071,32 μονάδες. Ακόμη πιο έντονες πιέσεις δέχτηκε

ο τραπεζικός δείκτης, ο οποίος έκανε βουτιά 5,27% κλείνοντας και αυτός στα χαμηλά ημέρας και στις 447,78 μονάδες, με την Alpha Bank να κλείνει στο -5,72%, την Eurobank στο -4,91%, την Εθνική στο -5,11% και την Πειραιώς στο -6,20%.

Με τα δεδομένα για την οικονομία να επιδεινώνονται ενόψει του τρίτου κύματος της πανδημίας, καθώς τα περιοριστικά μέτρα επεκτείνονται και αμειωτοποιούνται, η εδραίωση της συνολικά αρνητικής απεικόνισης είναι το λιγότερο βλαπτικό που θα μπορούσε να συμβεί στο ελληνικό χρηματιστήριο, μιας και η ορατότητα παραμένει ιδιαίτερα χαμηλή σε σχέση με τον χρόνο που θα απαιτηθεί για να ολοκληρωθεί η παρατεταμένη οικονομική ύφεση και να αρχίσει η ανάκαμψη,

όπως σχολιάζει ο Δημήτρης Τζάνας, διευθυντής επενδύσεων της «Κύκλος Χρηματιστηριακής».

Έτσι, όπως τονίζει, οι διακυμάνσεις του Γενικού Δείκτη λίγο πάνω από τις 750 μονάδες συνιστούν την τρέχουσα συμπεριφορά του με εμφάνιση την αδυναμία να υπάρξει αποφασιστική υπέρβαση του κρίσιμου ορίου των 765 μονάδων.

Είναι επίσης πιθανό να συνεχιστούν, επισημαίνει ο κ. Τζάνας, με το πλαγιοκαθοδικό σενάριο να παραμένει ενδεχόμενο και τις 742 μονάδες να συνιστούν το πλησιέστερο όριο στήριξης, τη στιγμή που και η λειψυδρία των εידήσεων δεν βοηθά στην παρούσα φάση το ελληνικό χρηματιστήριο να αντλήσει θετικούς καταλύτες.

Μικρές απώλειες για τον Stoxx 600

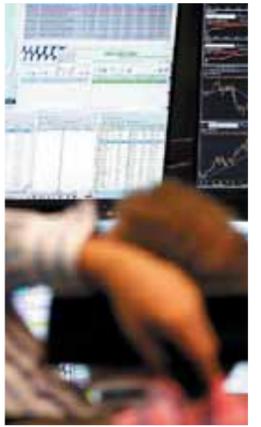
Με πτώση ολοκληρώθηκε η χθεσινή συνεδρίαση των περισσότερων ευρωπαϊκών χρηματιστηρίων, αν και αρχικά είχε εκδηλωθεί ζωηρό αγοραστικό ενδιαφέρον λόγω των προσδοκιών για πιο γοργή ανάπτυξη της διεθνούς οικονομίας. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 έκλεισε με -0,09%, ενώ οι κλάδοι που συμπαρέσυραν και τους λοιπούς σε υποχώρηση ήταν αυτοί των ομίλων κοινής ωφελείας και των πετρελαιοκλάδων.

Κέρδη εμφάνισαν οι εταιρείες ειδών πολυτελείας και περιθάλψης, αλλά δεν αντιστάθηκαν τις απώλειες. Ο δείκτης από τις αρχές του μηνός έχει μια άνοδο σχεδόν 4% χάρις στη σταθερή εφαρμογή των εμβολιαστικών προγραμμάτων σε όλο τον κόσμο και τις ελπίδες για νέο τεράστιο πρόγραμμα στήριξης της οικονομίας των ΗΠΑ. Στο Λονδίνο ο FTSE 100 ολοκλήρωσε τη χθεσινή συνεδρίαση με άνοδο της τάξεως του 0,12%, με 0,10% έκλεισε ο CAC 40 στο Παρίσι, ενώ οι λοιποί δείκτες με πτώση.

Στη Φρανκφούρτη ο DAX έκλεισε με -0,34%, με -0,54% ο FTSE MIB στο Μιλάνο και με -1,44% ο IBEX στη Μαδρίτη. Αξίζει να σημειωθεί πως ο DAX ολοκλήρωσε τη χθεσινή συνεδρίαση με κάμψη παρά τα στοιχεία για αυξημένες εξαγωγές της Γερμανίας κατά τον Δεκέμβριο.

Όπως παρατηρούν αναλυτές, η διάθεση για ανάληψη επενδυτικού ρίσκου έχει τονωθεί λόγω της αναμονής των διαπραγματεύσεων για τα μέτρα του Αμερικανού προέδρου, των ρωμάλων εταιρικών αποτελεσμάτων και των προοπτικών της πωληθείας θα επισπευσθούν την επιστροφή στην κανονικότητα στις ΗΠΑ και σε άλλες χώρες.

Αργά χθες το βράδυ, πριν από το κλείσιμο της αμερικανικής αγοράς, οι δείκτες Dow Jones και S&P 500 εμφάνισαν, αντίστοιχα, άνοδο 0,11% και οριακή πτώση 0,1%. Πάντως, οι ανησυχίες για τον ρυθμό των εμβολιασμών, την αποτελεσματικότητα τους έναντι των νέων

Κέρδη στον πανευρωπαϊκό δείκτη εμφάνισαν οι εταιρείες ειδών πολυτελείας και περιθάλψης.

Οι κλάδοι κοινής ωφελείας και των πετρελαιοκλάδων συμπαρέσυραν και τους λοιπούς σε υποχώρηση.

μεταλλάξεων του κορωνοϊού και τη ζημία που έχει προκληθεί στις οικονομίες, παραμένουν.

Το ευρώ ως προς το δολάριο ενισχύθηκε κατά 0,42% στο 1,2099 δολάριο, ενώ συνολικά ο δείκτης του δολαρίου χθες ως προς ένα «καλάθι» άλλων ισχυρών νομισμάτων εξασθένισε κατά 0,4%. Στην αγορά εμπορευμάτων, τέλος, το πετρέλαιο τύπου Brent διαμορφώθηκε στα σχεδόν 60 δολάρια το βαρέλι λόγω ενδείξεων πως τα αποθέματα της παγκόσμιας αγοράς ελαττώνονται και η ζήτηση βελτιώνεται για τον «μάυρο χρυσό».

REUTERS, BLOOMBERG

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

(Πηγή: Reuters)

New York/Νέα Υόρκη		(€ε δολάρια)	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%	
3M COMPANY	181,4804	0,3985	
ALCOA CORP	22,004	0,9358	
ALLEGIANCY GRP	606,66	0,3258	
ALTRIA GROUP	43,34	0,8611	
AMAZON COM	3307,44	-0,4665	
AMER EXPRESS C	126,85	-0,8907	
AMER INTL GROU	42,21	-0,1892	
AMGEN	236,505	-0,4483	
APPLE INC	136,39	-0,3798	
BANK OF AMERIC	32,917	-0,5228	
BAXTER INTL IN	76,925	-0,8698	
BOEING CO	216,5005	2,147	
BRISTOL MYERS	59,805	-0,7056	
CAMPBELL SOUP	46,685	-0,9232	
CATERPILLAR IN	197,93	0,2431	
CIGNA CORP	210,025	1,9291	
CHEVRON	90,92	-0,6122	
CISCO SYSTEMS	48,6099	-0,6745	
CITIGROUP	63,4	-0,3798	
CERVECIERAS	17,83	0,0561	
COCA-COLA CO	49,695	-0,4507	
COLGATE PALMOL	78,55	-1,4429	
DANAS CORP	34,0875	3,515	
DIANA SHIPPING	3	15,3846	
DOW INC	56,81	-0,9416	
DUPONT DE NMOU	74,06	-2,2439	
ENTERGY CP	94,26	-0,2223	
EXXON MOBIL	50,5777	-1,2733	
FEDEX CORP	259,26	0,703	
FORD MOTOR CO	11,835	2,3789	
INTL BUS MACHI	122,275	0,2418	
GENERAL DYNAMI	161,6901	1,2842	
GENERAL ELECC	11,55	-0,5168	
GOLDM SACHS GR	301,36	0,4031	
HALLIBURTON CO	19,76	-1,3972	
HARTFORD FINL	50,3	-0,0199	
HP INC	27,235	-0,2381	
HOME DEPOT INC	278,22	-0,6464	
HONEYWELL INTL	202,88	-0,4807	
INTEL CORP	58,745	-0,7015	
JOHNSON JOHNSO	166,13	0,7337	
JPMORGAN CHASE	139,29	-0,6005	
LAZARD	41	-1,4186	
MCDONALD'S COR	214,05	1,1674	
MERCK & CO	74,67	-0,4931	
MICROSOFT CP	243,23	0,3134	
3M COMPANY	181,47	0,3928	
MORGAN STANLEY	74,57	0,458	
NIKE INC CL B	142,15	-0,8786	
NORFOLK SOUTHE	245,99	0,8983	
PFIZER INC	34,928	0,3102	
PROCTER & GAMB	128,59	-0,4449	
ROCKWELL AUTOM	246,92	-0,1375	
SCHLUMBERGER L	26,015	0,0962	
SOUTHERN	60,6081	-0,2007	
STEALTH GAS	2,89	0,3472	
TSAKOS ENERGY	8,75	0	
UNISYS CORP	26,03	2,4803	
UNITEDHEALTH G	329,57	1,6125	
US BANCORP	47,76	0,7595	
VERIZON COMMS	55,075	0,0454	

London/Λονδίνο		(€ε πέννες)	
Εταιρεία	Χθες	Μετ.%	
ANGLO AMERICAN	2990	0,349	
A.B.FOOD	2272	0,309	
ADMIRAL GRP	2924,2777	1,166	
ASHTED GRP	3884,25366	-0,664	
ANTOFAGASTA	15235	-0,555	
AVIVA	342,0146	-0,408	
ASTRAZENECA	7250	0,316	
BARCOCK INTL	2397	2	
BAE SYS.	479,8	1,523	
BARCLAYS	1477	0,149	
BR.AMER.TOB.	2718,096	1,317	
BARRATT DEVEL	6976	0,374	
BERKELEY GRPL	4358,9717	1,997	
BR.LAND	460,4	0,239	
BUNZL	2357	-2,157	
BP	264,94224	-0,859	
BURBERRY GRP	1760,85912	-0,455	
BT GROUP	122,1586	-0,367	
COCACOLA HBC A	2282	-1,084	
CARNIVAL	13175	-3,762	
CENTRICA	52,8668	0,531	
COMPASS GROUP	1472	0,685	
CAPITA GROUP	39,2155	1,706	
CRH	3161	0,958	
DIXONS CARPHO	112	-1,582	
DCC	5734	0,28	
DIAGEO	3011	1,363	
DIRECT LINE	307	0,92	
EXPERIAN	2533	-3,321	
EASYPET	806,6183	-4,508	
FRESHNET	1028,5	-0,39	
GLENCORE	264,25	-0,472	
GLAXOSMITHKLIN	1270,80476	0,551	
HIKMA	2303,2335	0,823	
HAMMERSON	22,75	-0,612	
HARGREAVES LS	1638,5603	1,383	
HSBC HLDGS.UK	395	1,178	
INTL CONSOL AI	153,9	-3,329	
INTERCON. HOTE	4998,39231	-0,895	
3I GRP	1147	-1,121	
IMPBRANDS	1445,48745	1,836	
INTERTEX GROUP	5650	-1,568	
ITV	108,66853	-1	
JOHNSON MATTHE	2892	-0,413	
KINGFISHER	2715	-2,383	
LAND SECS.	620,47	0,614	
LEGAL&GEN.	258,4	-1,11	
LLOYDS GRP.	37545	-0,411	
MARKS & SP.	20000	0,335	
MONDI	1778,5	-1,029	
NATIONAL GRID	856	0,849	
NEXT	7864,42758	-0,381	
PROVIDENT FIN.	281,4	-0,565	
PRUDENTIAL	1258,32979	2,417	
PERSIMMON	2786,99425	0,615	
PEARSON	733	1,439	
RECKITT BEN. G	6244	1,364	
RDS 'A	1361,2	-0,322	

Tokyo/Τόκιο		(€ε γιέν)	
Εταιρεία	Χθες	Μετ.%	
FRESENIUS MEDI	56,5	-0,02	
FRESENIUS SE	35,02	0,3	
HEIDELBERGCEME	63,06	0,92	
HENKEL AG&C V	87,4	-0,14	
INFINEON TECH	34,69	-0,73	
Ki'S AG NA	9,67	0,012	
MERCK KGAA	142,15	0,3	
MUENCH. RUECK	233,8	1,7	
RWE AG	33,99	-0,97	
THYSSENKRUPP A	9,94	-0,28	
VOLKSWAGEN VZ	163,68	0	
VONOVIA SE	54,88	0,06	
SIEMENS N	131,18	-1,24	
SAP SE	108,88	-0,08	

Paris/Παρίσι		(€ε ευρώ)	
Εταιρεία	Χθες	Μετ.%	
ACCOR	30,92	-0,8	
AIR LIQUIDE	137,50	0,1	
ALSTOM	43,66	-0,51	
AXA	19,29	0,23	
BNP PARIBAS	43,92	-0,45	
BOUYGUES	33,50	-1,15	
CARREFOUR	132,95	1,14	
CREDIT AGRICOL	26,08	-2,32	
CASINO GUICHER	1321	-0,22	
EDF	518,8	0,21	
DANONE	53,46	0,56	
DASSAULT SYSTE	189,00	0,53	
LOREAL	312,80	1,49	
LVM.H.	537,00	1,72	
LAGARDERE S.C.	20,90	0,48	
MICHELIN	117,20	-0,68	
PERNOD RICARD	163,75	1,05	
KERING	555,50	1,55	
PUBLICIS GROUP	46,23	-1,3	
RENAULT	39,77	-1,66	
SANOFI	42,38	-1,56	
SCHNEIDER ELEC	123,15	-1,28	
SOCIETE GENERA	17,40	0,69	
SOLEXIS	75,90	0,4	
TF1	7,19	-0,62	
THALES	78,12	1,06	
TOTAL	34,57	-1,75	
VEOLIA ENVIRON	22,31	-1,15	

Amsterdam/Αμστερνταμ		(€ε ευρώ)	
Εταιρεία	Χθες	Μετ.%	
AALBERTS	40	-0,92	
AEGION	3,667	1,19	
ABN AMRO BANK	8,55	0,49	
AKZO NOBEL	86,1	-1,13	
ARCELORMITTAL	18,984	-0,71	
ASML HOLDING	469,75	0,57	
BOSKALIS WESTM	25,92	0,47	
GALAPAGOS	90,28	1,21	
HEINEKEN	89,04	0,45	
ING GROEP	7,776	-0,84	
KONINKLIJKE CRH	1474	-0,34	
KPN KON	2,676	0,41	
NN GROUP	35,45	0,48	
KONINKLIJKE DS	147,4	-0,34	
IMCO	104,35	-0,14	
RANDSTAD	55,64	2,43	
RELEX	20,52	-1,58	
ROYAL DUTCH SH	15,734	-0,43	
UNIBAIL RODAM	62,9	3,35	
VOPAK	43,4	2,46	
WOLTERS KLUWER	69,18	0,73	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ Χ.Α.	756,88	778,01	-21,13	-2,72%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	1.803,96	1.862,07	-58,11	-3,12%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	4.810,20	4.919,83	-109,63	-2,23%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	2.608,01	2.674,05	-66,04	-2,47%
ΑΤΗΧ SELECT PLUS	2.856,26	2.897,98	-41,72	-1,44%
ΑΤΗΧ SELECT	2.857,14	2.906,79	-49,65	-1,71%
FTSE/Χ.Α.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	338,91	357,76	-18,85	-5,27%
FTSE/Χ.Α. MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	3.052,48	3.073,16	-20,68	-0,67%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.071,32	1.088,55	-17,23	-1,58%
FTSE/Χ.Α. ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	1.991,13	2.033,24	-42,11	-2,07%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	444,47	458,05	-13,58	-2,96%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.272,86	1.308,39	-35,53	-2,72%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	447,78	472,69	-24,91	-5,27%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.301,47	4.290,94	10,53	0,25%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	693,19	716,94	-23,75	-3,31%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2.939,04	3.019,69	-80,65	-2,67%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	47,35	48,56	-1,21	-2,49%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.160,46	7.430,00	-269,54	-3,63%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ - ΠΟΤΑ	9.592,34	9.845,59	-253,25	-2,57%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	5.626,72	5.716,12	-89,40	-1,56%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΎΦΑΝ	2.603,48	2.684,64	-81,16	-3,02%
FTSE/Χ.Α. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ - ΑΕΡΙΟ	2.886,45	2.904,07	-17,62	-0,61%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ - ΑΝΑΨΥΧΗ	1.635,16	1.692,91	-57,75	-3,41%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	1.051,15	1.063,67	-12,52	-1,18%
FTSE/Χ.Α. ΘΡΑΛΕΠΙΚΟΝΩΝΙΕΣ	3.373,50	3.461,81	-88,31	-2,55%
FTSE/Χ.Α. ΥΓΕΙΑ	443,19	426,86	16,33	3,83%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.563,71	4.662,70	-98,99	-2,12%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	15.933.977,71
ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΛΕΦΩΝΙΑ	5.653.884,65
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	5.629.231,08
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	5.246.621,55
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	4.822.232,46
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	4.461.015,38
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2.775.005,93
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.058.116,26
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	2.005.591,58
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	604.854,04
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	530.448,55
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	511.148,57
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	319.038,04
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	307.081,42
ΥΔΡΕΥΣΗ	242.212,41
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	240.363,08
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	204.992,27
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	193.797,29
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	181.389,64
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	129.808,39
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	117.252,53
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	102.323,44
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	97.929,02
ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ & ΖΗΜΙΩΝ	80.322,97
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	79.301,98
ΤΡΟΦΙΜΑ	78.935,77
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	77.656,63

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	5,500	0,92%	ΧΑΪΔΕΜΕΝΟΣ (ΚΟ)	0,640	-7,91%
ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	15,660	0,77%	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FIN. HOLDINGS (ΚΟ)	0,820	-6,20%
LAMBDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	6,290	0,48%	ALPHA BANK (ΚΟ)	0,745	-5,72%
PROFILE (ΚΟ)	4,795	0,10%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2,007	-5,11%
			EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,569	-4,91%
			ΑΛΟΥΜΥΛΑ (ΚΟ)	1,195	-4,78%
			ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ)	2,480	-4,62%
			ΤΙΤΑΝ CEMENT INTER. (ΚΑ)	14,020	-3,97%
			INTEAA ΟΜΙΛΟΣ (ΚΟ)	2,460	-3,91%
			ΑΒΑΞ (ΚΟ)	0,568	-3,89%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟΧΑΛΚΟ	3,42	-1,44
ΤΙΤΑΝ	14,02	-3,97
COCA COLA HBC	25,61	-2,59
ΟΤΕ	12,2	-2,56
AEGEAN AIRLINES	4,34	0
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ	13,94	-3,6
ΑΔΜΗΕ	2,41	-2,03
ΣΑΡΑΝΤΗΣ	8,82	-0,11
ΕΛΛΑΚΤΩΡ	1,3	-2,26
ΦΟΥΡΛΗΣ	3,785	-2,7
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	7,46	-1,84
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	11,96	-3,16
LAMBDA DEVELOPMENT	6,29	0,48
ALPHA BANK	0,7448	-5,72
JUMBO	13,08	-3,75
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	2,007	-5,11
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	0,82	-6,2
EUROBANK	0,569	-4,91
ΕΛΠΕ	5,28	-0,75
ΕΥΔΑΠ	6,44	-1,38
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	3,48	-3,33
ΟΠΑΠ	10,41	-3,61
MOTOR OIL	11,45	-0,52
ΔΕΗ	7,4	-1,33
ΟΛΠ	18,74	-0,64

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΟΤΕ (ΚΟ)	5.653.884,65
JUMBO (ΚΟ)	5.629.231,08
ΔΕΗ (ΚΟ)	4.873.633,14
ALPHA BANK (ΚΟ)	4.831.919,75
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	4.691.456,12
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	4.667.039,34
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	4.461.015,38
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	4.045.021,83
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	2.281.832,08
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	2.058.116,26

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	377	1.197	4.762
FTSE/Χ.Α. Large Cap	377	1.197	4.762
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	2.402	39.653	322.457
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	32	121	5.862
ALPHA BANK (ΚΟ)	549	10.726	80.255
ΑΤΤΙΚΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	0	0	270
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	2	2	172
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	8	27	6.255
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	47	713	5.271
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	246	8.032	41.588
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	3	3	247
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	3	3	448
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	68	204	6.161
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	10	34	2.078
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	19	88	2.179
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	3	22	1.399
JUMBO (ΚΟ)	40	104	1.082
LAMBDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	51	166	1.573
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	13	533	53.961
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	36	79	2.043
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	101	375	5.191
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	495	7.604	26.309
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	40	299	2.013
ΟΤΕ (ΚΟ)	99	469	6.393
ΟΛΠ (ΚΟ)	4	7	339
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	302	6.348	54.986
ΔΕΗ (ΚΟ)	192	3.560	11.959
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	13	53	290
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	11	39	645
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ SA/NV (ΚΑ)	15	42	3.488
Δικαιώματα σε Δείκτες	12	69	1.893
FTSE/Χ.Α. Large Cap	12	69	1.893
Δικαιώματα σε Μετοχές	1	10	932
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	9
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	536
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	40
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	21
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	1	10	42
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	284
Συνολική Δραστηριότητα	2.792	40.929	330.044

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 9 Φεβρουαρίου 2021

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΘ	ΑΝΟΤΑΘ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,7440	0,7540	0,7494	0,3200	27.788	0,7440	0,7480	0,7500	0,27
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0,7820	0,7900	0,7877	-0,5380	4.676	0,7810	0,7900	0,7850	-0,63
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0,3980	0,3980	0,3980	-0,1210	194	0,3980	0,4060	0,3980	0,51
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0,0130	0,0130	0,0130	0,0000	20.000	0,0000	0,0130	0,0130	0,00
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,1030	0,1120	0,1055	-0,0280	39.412	0,1040	0,1110	0,1090	-0,91
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (Σ)						0,0930	0,1110		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,3700	1,3700	1,3700	1,0000	500	1,3600	1,3800	1,3700	0,74
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1,3400	1,3500	1,3437	-0,6270	2.000	1,3400	1,3800	1,3400	-0,74
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0440	0,0485		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΠΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)						0,0360	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3200	0,3300		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)						0,0000	0,1040		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0,0030	0,0030	0,0030	0,1000	150.000	0,0020	0,0030	0,0030	50,00
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PARACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)						0,2160	0,2400		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0030	0,0000		
ΤΟΣΕΠ	ΤΟΣΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0315		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ "Η ΠΡΟΒΟΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ *						1,0400	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,0805	0,0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0165	0,0190		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0720	0,0000		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0000	0,0675		
ΛΟΔΣ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,4900	0,4920	0,4905	0,0490	3.240	0,4900	0,0000	0,4900	0,00
ΝΤΟΛ	DOMO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						0,9200	1,0300		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	0,1000	0,1050	0,1033	0,3220	15.000	0,0990			

«Έκανε λάθη και η ΕΟΕ»

Ο πρόεδρος της Ολυμπιακής Επιτροπής, Σπύρος Καπράλος, μιλάει στην «Κ»

Της ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑΣ ΣΠΑΝΕΑ

Σαν ένα απόστημα που ήταν έτοιμο να... σπάσει δείχνει η αθέατη πλευρά του αθλητισμού, η οποία τις τελευταίες εβδομάδες έχει καταλάβει βασική θέση στα θέματα επικαιρότητας. Καταγγελίες για βιασμούς, παρενοχλήσεις, διασπίθηση δημοσίου χρήματος, κατάχρηση εξουσίας, αλλοίωση αποτελεσμάτων αγώνων έχουν δει το φως της δημοσιότητας, και αρμόδιοι εισαγγελείς, ήδη, ασχολούνται με αυτά τα θέματα.

Και όμως, οι λέξεις «διαφάνεια στον αθλητισμό» είχαν ακουστεί για πρώτη φορά το 2014 από τον Σπύρο Καπράλο, πρόεδρο της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής, μέλος της ΔΟΕ και ολυμπιονίκης, κατά τη διάρκεια της ετήσιας γιορτής της ΕΟΕ. Από τότε πέρασαν έξι χρόνια για να αρχίσει να πέφτει φως στα κακά κείμενα. «Πάντα πι-

Ο κ. Καπράλος κατά την τελετή παράδοσης της Ολυμπιακής Φλόγας στην Ιαπωνία και στη Γαλιονέζα πρώην κολυμβητρια Ναόκο Ιμύτο. «Εφόσον εξασφαλιστούν ασφαλείς συνθήκες, έχουμε υποχρέωση απέναντι στους αθλητές να διεξαχθούν οι Αγώνες», λέει ο Έλληνας «αθάνατος».

«Έπρεπε να μπουν όρια. Και εμείς στην ΕΟΕ θα θέσουμε και όρια ηλικιών και όρια θητειών», τονίζει.

στυα ότι το κράτος έχει υποχρέωση να ελέγχει πού πηγαίνει το κάθε ευρώ του φορολογουμένου. Οπου γίνονταν έλεγχοι, δεν υπήρχε τίποτα. Γίνονταν πλημύρες, καταστροφές και χάνονταν τα στοιχεία. Ακούγαμε από τις πολιτικές ηγεσίες έχω φάκελο για το Χ άθλημα, αλλά ποτέ δεν είδαμε φάκελο. Μήπως από τα πολλά χρόνια στην εξουσία έχουν διαβρωθεί και άλλοι; Κι εμείς ως ΕΟΕ κάναμε λάθη. Δίναμε χρήματα στις ομοσπονδίες και δεν είχαμε ελεγκτικό μηχανισμό. Δεν ξέραμε εάν τα χρήματα πήγαιναν στους δικαίους. Έτσι ξεκίνησε το πρόγραμμα "Υιοθετήστε έναν αθλητή", ώστε ο χορηγός να έρχεται απευθείας σε επαφή με τον αθλητή. Την τελευταία τετραετία δίνουμε τα χρήματα στις ομοσπονδίες, αλλά αφού υποβάλλουν τα προγράμματα των αθλητών, τα οποία ελέγχουμε. Οποιοσ δεν φέρει απολογισμό, δίνουμε τα χρήματα απευθείας στον αθλητή.

Το 2020, π.χ., δώσαμε 50.000 ευρώ κατευθείαν σε αθλητές. Βέβαια, δεν είναι όλες οι ομοσπονδίες ασυνεπείς», λέει στην «Κ» ο Έλληνας «αθάνατος».

Η κατάχρηση εξουσίας κάποιες φορές έχει άμεση σχέση με την... ισοβία παραμονή σε μία θέση. «Ψηφίζουν οι σύλλογοι και δημιουργούνται σχέσεις. Έπρεπε να μπουν όρια. Και εμείς στην ΕΟΕ θα θέσουμε και όρια ηλικιών και όρια θητειών», μας αποκαλύπτει και αναφερόμενος στη διαφάνεια, προ-

σθέτει: «Όταν υπάρχει διαφάνεια, οι χορηγοί, π.χ., σου εμπιστεύονται χρήματα γιατί ξέρουν πού πηγαίνουν. Στα οικονομικά της ΕΟΕ για τα έτη 2019-2020 βάλαμε να κάνει έλεγχο μια από τις τέσσερις μεγαλύτερες ελεγκτικές εταιρείες του κόσμου».

Ο παλιός πολιτίας έχει συμπληρώσει τρεις θητείες στο τιμόνι της ΕΟΕ. Ο ίδιος θέλει να αποχωρήσει, αλλά υπάρχουν ισχυρές πιέσεις, ιδιαίτερα από αθλητές, για να παραμείνει

ακόμη μία θητεία. Ο απολογισμός όμως έχει γίνει. «Στα θετικά της θητείας μου είναι το πρόγραμμα "Υιοθετήστε έναν αθλητή" – τα αποτελέσματα του οποίου φάνηκαν με τις διακρίσεις στο Ρίο-, η μετατροπή της ΕΟΕ από Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου σε Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, το άνοιγμα και η εκμετάλλευση του Παναθηναϊκού Σταδίου και η οικονομική ανεξαρτησία της ΕΟΕ. Για την περίοδο 2017-2020 πήραμε από την πολιτεία 3.600.000 ευρώ και τα έσοδα από το Παναθηναϊκό Στάδιο ήταν πάνω από 5.000.000. Αυτό που με πονάει είναι το Κολυμβητήριο του Ζαπτείου, όπου μεγάλωσα ως αθλητής, και είναι κλειστό. Παρόλο που υπήρχε η δυνατότητα να γίνει το έργο από ιδιώτες, η ολομέλεια αποφάσισε να γίνει με το Δημόσιο. Κάναμε συμφωνία με τρεις διαφορετικούς περιφερειάρχες, και πρόσφατα υπεγράφη σύμβαση με αρχιτεκτονικό γραφείο. Χρονοβόρα διαδικασία...».

Ο κ. Καπράλος, με την ιδιότητα του μέλους της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, βρίσκεται στο κέντρο αποφάσεων για τους Ολυμπιακούς Αγώνες στην... εποχή της COVID-19. «Εφόσον εξασφαλιστούν ασφαλείς συνθήκες, έχουμε υποχρέωση απέναντι στους αθλητές να διεξαχθούν. Με αυτό το όνειρο προπονούμαι πέντε χρόνια. Δεν θέλω να τμηρηθού οι αθλητές. Θέλουμε να θριαμβεύσει ο αθλητισμός, υπογράμμισε».

Μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες θα διεξαχθούν αρχαιρεσίες στην ΕΟΕ. Είτε εκλεγεί και πάλι ο κ. Καπράλος είτε υπάρξει διάδοχος, θα βρει στα ταμεία της ΕΟΕ καλή... προίκα. «Αυτή την τετραετία δώσαμε για την ολυμπιακή προετοιμασία των αθλητών 4.600.000 ευρώ. Από το κράτος πήραμε 3.500.000. Από τη ΔΟΕ λάβαμε 3.510.000 ευρώ για το μάρκετινγκ και έχω συμφωνήσει να δοθούν την επόμενη τετραετία άλλα 4.430.000. Επίσης, πήραμε και 2.000.000 για υποτροφίες, σεμινάρια κ.λπ. Το ότι είμαι μέλος της ΔΟΕ παίζει βασικό ρόλο. Το ταμειακό μας υπόλοιπο, το 2017, ήταν 2.262.000 και στα τέλη του 2020 ήταν 4.700.000 ευρώ».

Κορωνοϊός και αποχή απειλούν την καρδιά

Του ΜΠΑΜΠΗ ΠΑΠΑΔΑΤΟΥ

Η πανδημία χτύπησε στην... καρδιά του αθλητισμού, θέτοντας ένα μεγάλο μέρος του εκτός γηπέδων και γυμναστηρίων, μέσα σε αυτό και πολλά ολυμπιακά σπορ σε μια χρονιά Ολυμπιακών Αγώνων. Την ώρα κατά την οποία επαγγελματίες και μη αναμένουν το πράσινο φως για την επιστροφή στη δράση, ένας πολύ σοβαρός κίνδυνος παραμονεύει να χτυπήσει. Πού; Στην καρδιά των αθλητών.

«Οι αθλητές έχουν βρεθεί σε μια κατάσταση διακοπής προπονήσεων. Ατομικά ο καθένας δεν μπορούμε να γνωρίζουμε τι έχει κάνει. Πολλοί σταμάτησαν το κανονικό πρόγραμμά τους και για αρκετό διάστημα», λέει στην «Κ» ο ειδικός καρδιολόγος Βασίλειος Αντωνάκης. «Εδώ πρέπει να τονιστεί ότι αμέσως μετά τη διακοπή μειώνονται πάρα πολύ η αερόβια ικανότητα (δηλαδή η αντοχή) και η δύναμη. Φανταστείτε πως αν κάποιος αθλητής σταματήσει την κανονική προπόνηση για 3 μήνες, χάνει το 25% της αντοχής του και το 10% της δύναμης. Όταν χάσεις την αντοχή σου και τη μυϊκή δύναμη, η καρδιά κουράζεται περισσότερο, προκειμένου να επιτύχει το ίδιο αποτέλεσμα», συνεχίζει.

Και εξηγεί: «Όταν διακόπτεται την κανονική προπόνηση, μειώνεται και ο όγκος παλμού, ο όγκος αίματος που εξωθεί η καρδιά σε κάθε χτύπο της. Επίσης ελαττώνεται ο αριθμός κάποιων κυτταρικών οργανιδίων, των μιτοχονδρίων, δηλαδή των εργοστασίων παραγωγής ενέργειας. Μειώνεται η συγκέντρωση κάποιων ενζύμων που είναι απαραίτητα για τον μεταβολισμό. Όλα αυτά έχουν ως συνέπεια, η καρδιά να κουράζεται περισσότερο προκειμένου να αντεπεξέλθει. Αρα, επειδή μιλάμε για χαμηλότερες κατηγορίες, αναφερόμαστε και σε ανθρώπους που είναι ερασιτέχνες, οι οποίοι είναι ίσως λίγο μεγαλύτερης ηλικίας και δεν είναι τόσο καλά ελεγμένοι ιατρικά, ο κίνδυνος επέλευσης καρδιακών συμβαμάτων αυξάνεται».

Τι πρέπει να γίνει λοιπόν; «Οι αθλητές θα πρέπει να κάνουν νέο ιατρικό έλεγχο σαν να ξεκινούσαν τη χρονιά από την αρχή», λέει ο κ. Αντωνάκης. «Επίσης, επειδή βρισκόμαστε σε περίοδο πανδημίας, πολλοί αθλητές πθανόν να νόσησαν υποκλινικά, ασυμπτωματικά. Εδώ υπάρχει ο εξής κίνδυνος: μπορεί να δώσουν ασυμπτωματικό, αλλά κανείς δεν ξέρει πώς έδρασε ο ιός στον οργανισμό. Εδώ υπάρχει ένας επιπλέον λόγος για έλεγχο. Οσοι νόσησαν με συμπτώματα – με βάση πρόσφατη μελέτη – ο ένας στους επτά έχει κάνει και μυοκαρ-

Η πολύμηνη αποχή από τη δράση και ο ύπουλος ρόλος της COVID-19 στον οργανισμό απειλούν την καρδιά. Οι ειδικοί τονίζουν ότι οι έλεγχοι πρέπει να είναι σχολαστικοί.

δίτιδα. Δηλαδή νόσησε με συμμετοχή της καρδιάς. Επομένως, χρειάζονται εδώ οπωσδήποτε τεστ κοπώσεως και συστίνεται στους αθλητές να πραγματοποιηθεί και μαγνητική τομογραφία καρδιάς. Αυτό κατά την άποψή μου πρέπει να γίνει σε όλους όσοι νόσησαν με συμπτώματα κι όχι μόνο στους αθλητές και απαραίτητα να προηγηθεί ένας καρδιολογικός πλήρης έλεγχος. Κι αυτό γιατί; Διότι η μαγνητική καρδιάς δείχνει αν υπάρχουν σημεία στο μυοκάρδιο που έχουν κατάλοιπα μυοκαρδίτιδας και πιθανόν να προκαλέσουν αρρυθμίες, οι οποίες δεν μπορούμε να γνωρίζουμε πού μπορεί να οδηγήσουν».

Σύμφωνα με την Ελληνική Καρδιολογική Εταιρεία, όσον αφορά το αναπνευστικό σύστημα, αναμένεται ότι αθλητές με ήπια έως μέτρια συμπτώματα λοίμωξης από COVID-19, αναρρώνουν πλήρως σε διάστημα έως 4 εβδομάδες. Επανεμφάνιση συμπτωμάτων παραγωγικού βήχα, θωρακικού πόνου, επιδεινούμενης δύσπνοιας, χρήζει ενδελεχούς επανελέγχου με α/α θώρακος, D-Dimer, μετρήσεις πνευμονικής λειτουργίας για αποκλεισμό πνευμονίας, πνευμονικής εμβολής. Γενικότερα συνιστάται σε αθλητές που είχαν νοσηλευτεί να υποβληθούν σε επαναληπτική απεικόνιση, αναπνευστικές δοκιμασίες και καρδιοαναπνευστική δοκιμασία κόπωσης.

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

ΣΑΒΒΑΤΟ & ΚΥΡΙΑΚΗ 15:00

opar bet

Σάββας Κοσιάρης

Αναήθουν οι Χρίστος Ζαβός, Πανίκος Κωνσταντίνου και Γιώργος Σαββίδης

ΠΑΜΕ ΓΗΠΕΔΟ

Listen Live Radio Live

24sports.com.cy

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 7:00 - 10:00

cyta mobile | vodafone

Γιώργος Λογίδης

Αντρέας Γιωργαλλιάς

ΠΡΩΤΗ ΠΑΣΑ

Listen Live Radio Live

24sports.com.cy

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Το μέλλον είναι εδώ με τις μετα-επιφάνειες

Μπορούν να απορροφήσουν ακτινοβολίες, να αποτρέψουν την ψηφιακή υποκλοπή και να μεταφέρουν από αλλού ήχους

Της ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

Το όνομα και οι ιδιότητες τους μοιάζουν να έρχονται από το μέλλον. Μετα-επιφάνειες. Καλύπτοντας τους τοίχους ενός γραφείου, ενός σπιτιού, μπορούν να απορροφήσουν ακτινοβολίες, να αποκλείσουν την πρόσβαση σε κακόβουλες πηγές αποτρέποντας την ψηφιακή υποκλοπή, να πλασσουν με το φως ολογράμματα, να μεταφέρουν από αλλού ήχους, να καταστήσουν ένα αντικείμενο αόρατο στην ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, να εξασφαλίσουν την ασύρματη φόρτιση συσκευών από μεγάλη απόσταση, να εκτινάξουν την απόδοση ευφυών συστημάτων επικοινωνίας, να καθαρίσουν τον

«Είναι τεχνητές επιφάνειες με δομή απολύτως κατασκευασμένη από τον άνθρωπο και με ελεγχόμενες από αυτόν ιδιότητες και λειτουργίες», εξηγεί ο ερευνητής Χρήστος Λιάσκος.

χώρο από την ηλεκτρομαγνητική ρύπανση, να επιταχύνουν τους ρυθμούς μετάδοσης δεδομένων.

Δεν είναι μετα-υλικά που «θα» πλαστούν στα εργαστήρια του αύριο. Έχουν ήδη κατασκευαστεί στο πλαίσιο του ερευνητικού έργου VISORSURF, το οποίο χρηματοδοτείται από την Ε.Ε.

Το έργο συντονίζεται από το Ιδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (από τα Ινστιτούτα Ηλεκτρονικής Δομής και Λείψερ και Πληροφορικής) και υλοποιείται από το ίδρυμα, με τη συμμετοχή του Πανεπιστημίου Κύπρου, της εταιρείας SignalGenetix Κύπρου και εταιρών από Φινλανδία, Γερμανία, Ισπανία.

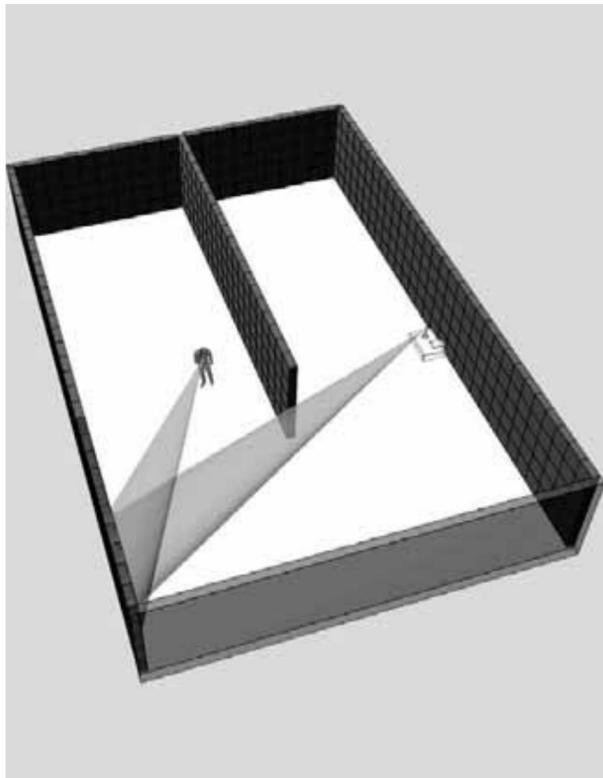
Όπως τι ακριβώς είναι οι μετα-επιφάνειες. «Είναι τεχνητές επιφάνειες με

δομή απολύτως κατασκευασμένη από τον άνθρωπο και με ελεγχόμενες από αυτόν ιδιότητες και λειτουργίες. Αλληλοεπιδρούν με τα ηλεκτρομαγνητικά κύματα και τροποποιούν τη συμπεριφορά τους», εξηγεί ο Χρήστος Λιάσκος, συνεργαζόμενος ερευνητής από πλευράς Ινστιτούτου Πληροφορικής - ΙΤΕ.

Περιλαμβάνουν ένα σύνολο επιπέδων μικρο-κεραίες και μικρο-επεξεργαστές, οι οποίοι ελέγχουν τη ροή του ρεύματος μεταξύ των κεραίων, δημιουργώντας την επιθυμητή ηλεκτρομαγνητική συμπεριφορά, όπως «πλήρη απορρόφηση των κυμάτων, σχηματοποίηση, επιβράδυνση, εστίαση, εκτροπή ή ανάκλασή τους υπό κάθε δυνατή γωνία», περιγράφει η Μαρία Καφεσακί, αναπληρώτρια καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Κρήτης και βασική ερευνήτρια της διεπιστημονικής ομάδας του έργου, που αποτελείται από φυσικούς, επιστήμονες υλικών, ηλεκτρολόγους μηχανικούς και επιστήμονες υπολογιστών. «Πρόκειται για μια επαναστατική καινοτομία που ανοίγει νέους δρόμους στις ασύρματες επικοινωνίες και τα προγραμματιζόμενα ασύρματα περιβάλλοντα».

Οι ερευνητές, μελετώντας και αναλύοντας τους τρόπους αλληλεπίδρασης των μετα-υλικών με τα ηλεκτρομαγνητικά κύματα, μπόρεσαν να σχεδιάσουν μετα-επιφάνειες που η καθημέρα πραγματοποιεί ταυτόχρονα πολλές διαφορετικές λειτουργίες.

Ο κ. Λιάσκος περιγράφει τι ακριβώς μπορούν να κάνουν με μια τέτοια μετα-επιφάνεια. «Μπορούμε να τροποποιήσουμε με όποιο τρόπο επιθυμούμε τα ηλεκτρομαγνητικά κύματα που δεχεται η επιφάνεια αυτή από το κινητό τηλέφωνο ή άλλες ηλεκτρονικές συσκευές. Με ενοχλητικό λογισμικό που στελνόμενα από τον υπολογιστή μας στη μετα-επιφάνεια – η οποία ενδέχεται να έχει τη μορφή ενός κάδρου στον τοίχο – αυτή μπορεί να απορροφήσει ή να εκτρέψει το ηλεκτρομαγνητικό κύμα ώστε να μη φτάσει στον χώρο, για λόγους ασφαλείας, δηλαδή

Οι μετα-επιφάνειες στην εσωτερική πλευρά των τοίχων ανακατευθύνουν την ασύρματη εκπομπή από το κινητό, μειώνοντας τις απώλειες και βελτιώνοντας την ποιότητα της επικοινωνίας.

να αποτρέψει κάποιον από έξω να έχει πρόσβαση στο ασύρματο δίκτυό μας. Ή να ακυρώσει τις ανεπιθύμητες παρεμβολές, κάποιο σήμα από τον γείτονά μας, και να ελευθερώσει τον χώρο μας. Δη-

λαδή, πέρα από συσκευή ηλεκτρομαγνητικής προστασίας, μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως συσκευή μείωσης της ηλεκτρομαγνητικής ρύπανσης ή καλύτερης χρήσης της ηλεκτρομαγνητικής ε-

νέργειας. Αντί να τοποθετήσουμε περισσότερους πομπούς σε ένα χώρο, με τη μετα-επιφάνεια βελτιώνουμε την υπέρβαση ισχύς διατηρώντας τα επίπεδα ακτινοβολίας πολύ χαμηλά, χωρίς έκπτωση στην απόδοση της τηλεπικοινωνίας».

Ακόμη, αναφέρει ο κ. Λιάσκος, «μπορούμε να βελτιώσουμε την ποιότητα του ασύρματου δικτύου μας. Η ένταση του σήματος που λαμβάνουμε στο κινητό ή στον υπολογιστή μας εξαρτάται από τα εμπόδια που παρεμβάλλονται. Αν δεν υπάρχει οπτική επαφή με την κεραία που στέλνει το σήμα, η σύνδεσή μας εξασθενεί ή κλείνει».

Στην περίπτωση αυτή, δίνουμε εντολή στη μετα-επιφάνεια να κατευθύνει το σήμα που λαμβάνει σε εμάς που βρισκόμαστε εκτός οπτικής επαφής. Επίσης, μπορούμε να αυξήσουμε τους ρυθμούς αποστολής δεδομένων. Επιπλέον, με τη συγκέντρωση του ηλεκτρομαγνητικού σήματος σε ένα σημείο, μπορούμε να επιτύχουμε την ασύρματη φόρτιση μιας συσκευής από απόσταση. Είναι όμως μια τεχνολογία που επιβάλλει περαιτέρω μελέτη για πλήρως αποδοτικό, αλλά και κυρίως ασφαλές για τον άνθρωπο αποτέλεσμα», σημειώνει ο ίδιος.

Μια άλλη χρήση των μετα-επιφανειών είναι η συσφύρευση ενέργειας. «Η ενέργεια που πέφτει πάνω σε έναν τοίχο καλυμμένο με μετα-επιφάνεια μπορεί να απορροφηθεί και να διοχετευθεί σε κατάλληλα συστήματα ώστε να χρησιμοποιηθεί όταν τη χρειαζούμαστε».

Και δεν σταματάμε εδώ. «Η επικάλυψη του εσωτερικού των ιατρικών συσκευών απεικόνισης με κατάλληλη μετα-επιφάνεια ακυρώνει τον ηλεκτρομαγνητικό ή οπτικό «θόρυβο» που παράγουν τα ίδια τα εξαρτήματα του μηχανήματος και βελτιώνει εντυπωσιακά την ευκρίνεια της απεικόνισης χωρίς άλλη βελτίωση του μηχανισμού», αναφέρει ο κ. Λιάσκος.

Αναπάνταση όμως στον τρόπο που κατανοούμε τον αυτοματισμό «θα φέρει

η εισαγωγή των ιδιοτήτων των ελεγχόμενων και προγραμματιζόμενων από υπολογιστή μετα-υλικών στα ευφυή περιβάλλοντα, όπου γίνεται χρήση κάθε είδους αισθητήρων και μικρο-συσκευών». Μπορούμε μόλις να φανταστούμε πώς θα είναι η ζωή μας όταν όλες οι προαναφερθείσες καινοτόμες λειτουργίες των μετα-επιφανειών εισαχθούν στα έξυπνα σπιτικά, στην έξυπνη βιομηχανία, στην έξυπνη γεωργία, στις έξυπνες πόλεις, στο διαδίκτυο των πραγμάτων, δηλαδή στα 50 δισεκατομμύρια διασυνδεδεμένες ηλεκτρονικές συσκευές στον κόσμο...

Τα «Θαύματα»

Πέραν των ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων, οι μετα-επιφάνειες αλληλεπιδρούν και με τον ήχο. «Μπορούν να απορροφήσουν ή να ανακατευθύνουν τα ηχητικά κύματα».

Όπως αλλάζει ο τρόπος με τον οποίο ένα ηλεκτρομαγνητικό κύμα συμπεριφέρεται μέσα σε έναν χώρο, με τον ίδιο τρόπο μπορεί να τροποποιηθεί από τη μετα-επιφάνεια, κατόπιν εντολών από υπολογιστή, ο ήχος, π.χ., να απορροφηθεί ώστε να έχουμε καλύτερη μόνωση στο εσωτερικό του σπιτιού ή να αλλάξει κατεύθυνση ώστε να φτάσει στο σημείο όπου τον χρειαζόμαστε περισσότερο», εξηγεί ο κ. Λιάσκος.

Ανάλογα φαινόμενα μπορούμε να έχουμε και με το φως. «Το φως είναι και αυτό μια μορφή ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας, και μπορεί επίσης να ανασκηματοποιηθεί από τη μετα-επιφάνεια. Να απορροφηθεί, να αλλάξει προσανατολισμό, αλλά και να τροποποιηθεί σε ολόγραμμα. Να παρουσιάσει το είδωλό ενός τρισδιάστατου αντικειμένου που δεν υπήρχε πριν».

Στην περίπτωση αυτή η μετα-επιφάνεια είναι σαν μια οθόνη που δεν εκπέμπει φως, αλλά όταν πέσει πάνω της φως, μπορεί να το μεταμορφώσει σε αυτό που εμείς επιθυμούμε, να παράγει την εικόνα, το αντικείμενο, τη μορφή που θέλουμε να δούμε».

Μείωση γυμναστικής, αύξηση τηλεόρασης στο δεύτερο lockdown

ΛΟΝΔΙΝΟ. Ποσοστό δύο πέμπτων των Βρετανών δηλώνει ότι γυμνάζεται λιγότερο στη δεύτερη καραντίνα από ό,τι στην πρώτη, την άνοιξη του 2020, ενώ 20% των ερωτηθέντων αποκαλύπτει ότι βλέπει περισσότερο τηλεόραση, κινηματογραφικές ταινίες με τη μέθοδο του streaming και παίζει πιο πολλά παιχνίδια στον ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Παράλληλα, το ένα τρίτο των Βρετανών δηλώνει ότι εργάζεται περισσότερο. Όσο για τον χρόνο που αφιερώνεται στον εθελοντισμό και τα χόμπι, έχει μειωθεί. Σύμφωνα με τους επιστήμονες τα δεδομένα δείχνουν ότι οι πολίτες δυσκολεύονται πιο πολύ στη δεύτερη καραντίνα

Σημάδια ψυχικής κόπωσης παρουσιάζει ένα μεγάλο ποσοστό Βρετανών από τον συνεχιζόμενο εγκλεισμό.

και δίνουν μεγαλύτερη σημασία στην ψυχική τους υγεία. Η επικεφαλής της μελέτης, δρ Ντέιζι Χάρκουρ, από το UCL στο Λονδίνο, σημείωσε μιλώντας στο BBC: «Οι άνθρωποι αθλούνται έτσι κι αλλιώς λιγότερο τον χειμώνα. Η τάση αυτή είναι, ωστόσο, ανησυχητική, καθώς η σωματική άσκηση βοηθά και στην ψυχική υγεία. Η αύξηση των ωρών εργασίας δεί-

Πιο πολύ τηλεόραση και ταινίες παρακολούθησε το 19% των Βρετανών, έναντι 13% που μείωσε τον χρόνο του μπροστά στη μικρή οθόνη.

χνει ότι ο νεωτερισμός της τηλεργασίας άρχισε να ξεφτίζει για τους περισσότερους, με μεγάλο ποσοστό να στρέφεται στην τηλεόραση και στα ηλεκτρονικά παιχνίδια για να γεμίσει τον χρόνο του».

Τη μελέτη πραγματοποίησε το πανεπιστήμιο UCL του Λονδίνου σε δείγμα 70.000 Βρετανών, τις συνήθειες των οποίων παρακολούθησε για χρονικό διάστημα 40 εβδομάδων. Οι συμμετέχοντες

ερωτήθηκαν πώς πέρασαν τον χρόνο τους την τελευταία εβδομάδα και τους ζητήθηκε να τον συγκρίνουν με το πρώτο lockdown, της άνοιξης.

Ποσοστό 40% ανέφερε ότι γυμνάστηκε λιγότερο, ενώ μόλις 13% δήλωσε ότι αύξησε τον χρόνο γυμναστικής του. Την ενασχόληση με τις τέχνες, τη χειροτεχνία ή την κηπουρική μείωσε το 36%, ενώ 11% ανέφερε ότι αύξησε τον χρόνο που αφιερώνει στα χόμπι του. Πιο πολύ τηλεόραση και ταινίες παρακολούθησε το 19% των Βρετανών, έναντι 13% που είπε ότι μείωσε τον χρόνο του μπροστά στη μικρή οθόνη.

Απειλή για ψυχική υγεία

Τα δεδομένα αυτά κάνουν τους ερευνητές να εκτιμούν ότι τα επίπεδα ικανοποίησης του κόσμου από την καθημερινή ζωή μειώθηκαν σημαντικά τις τελευταίες εβδομάδες. Η ομάδα των ερευνητών υπογράμμισε ότι η ψυχική υγεία ορισμένων κοινωνικών ομάδων, όπως οι γυναίκες, όσοι ανήκουν σε μειονότητες και οι χαμηλόμισθοι, απειλείται περισσότερο από τον εγκλεισμό. «Η συνέχιση της καραντίνας κατά το προσεχές μέλλον καθιστά επικρατική τη διασφάλιση της πρόσβασης επαθών ατόμων σε υπηρεσίες ψυχολογικής στήριξης», σημειώνει η Σέριλ Λόιντ, μέλος του Ιδρύματος Nuffield, που χρηματοδότησε την έρευνα.

REUTERS

Κορωνοϊός εναντίον ανδρικής γονιμότητας

ΣΕΦΛΙΑΝΤ. Την ποιότητα του σπέρματος ενδέχεται να επηρεάζουν βαριές μορφές της νόσου COVID-19, πλήττοντας τη γονιμότητα ορισμένων ασθενών, σύμφωνα με νέα μελέτη που δημοσιεύθηκε στην ιατρική επιθεώρηση «Reproduction».

«Η έκθεση αυτή προσφέρει τα πρώτα σαφή στοιχεία για την αρνητική επίδραση που έχει η COVID-19 στην ποιότητα του σπέρματος και την ανδρική αναπαραγωγική ικανότητα», αναφέρει το πόρισμα της μελέτης. Τον σκεπτικισμό τους εκφράζουν, όμως, ιατροί που δεν μετείχαν στην έρευνα, καλώντας σε περαιτέρω μελέτη. «Οφείλω να προειδοποιήσω για την ερμηνεία των στοιχείων της έρευνας. Παρά τους ισχυρισμούς της ερευνητικής ομάδας ότι απέδειξαν τις βλάβες που προκαλεί ο κορωνοϊός στην ανδρική αναπαραγωγική λειτουργία, η μελέτη τους δείχνει μόνο συσχέτιση μεταξύ του και ανδρικής γονιμότητας», λέει ο Άλαν Πέισι, καθηγητής Ανδρολογίας στο Πανεπιστήμιο του Σέφιλντ, στη Βρετανία. «Η προσβολή από κάθε ιό, όπως της γρίπης, μπορεί να οδηγήσει σε προσωρινή μείωση – ή ακόμη και μπεδενισμό – του ποσοστού σπερματοζωαρίων για λίγες εβδομάδες ή ακόμη και μήνες. Αυτό καθιστά δύσκολο τον υπολογισμό της επίπτωσης του κορωνοϊού στην ανδρική γονιμότητα», σημειώνει ο δρ Τσάνα Τζαγιασάνα, ενδοκρινολόγος και ανδρολόγος του πανεπιστημίου Ιμπιρμιάλ, στο Λονδίνο.

«Είναι πολύ σημαντικό να σημειώσουμε ότι δεν έχουμε εντοπίσει ίχνη COVID-19

στο σπέρμα και δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι ο ιός μεταδίδεται μέσω του σπέρματος», προσθέτει η Άλισον Μέρντοκ, επικεφαλής του Κέντρου Αναπαραγωγικής Υγείας στο πανεπιστήμιο του Νιουκάσλ.

Η έρευνα, που πραγματοποιήθηκε σε σχετικά μικρό δείγμα ασθενών, συνέκρινε την περιεκτικότητα σπερματοζωαρίων σε υγιείς άνδρες με αυτή σε ασθενείς με COVID-19. Η περιεκτικότητα, κινητικότητα και μορφολογία των σπερματοζωαρίων ασθενών με κορωνοϊό ήταν ιδιαίτερα μει-

Σύμφωνα με νέα μελέτη, η COVID-19 ενδέχεται να επηρεάζει την ποιότητα του σπέρματος ορισμένων ασθενών.

ωμένα και αλλοιωμένα σε σχέση με τους υγιείς συμμετέχοντες.

«Οι επιπτώσεις στα κύτταρα του σπέρματος περιορίζουν την ποιότητά του και μειώνουν την αναπαραγωγική ικανότητα. Παρότι οι επιπτώσεις περιορίζονται με την πάροδο του χρόνου, παραμένουν σημαντικές σε ασθενείς με βαριάς μορφής COVID-19», τονίζει ο επικεφαλής της μελέτης, Δημήτρης Μαλκεϊ, υποψήφιος διδάκτορας του Πανεπιστημίου του Γκίσειν, στη Γερμανία.

REUTERS

Αναζητώντας τη χαμένη μαύρη τρύπα του γαλαξία 2261

Του DENNIS OVERBYE
THE NEW YORK TIMES

Τις τελευταίες δεκαετίες, οι αστρονόμοι θεωρούσαν ότι στο κέντρο κάθε γαλαξία βρίσκεται γιγάντια μαύρη τρύπα, η οποία προσέλκυε εκατομμύρια άστρα στο πεδίο βαρύτητας της. Όσο μεγαλύτερος ήταν ο γαλαξίας τόσο μεγαλύτερη έπρεπε να είναι και η μαύρη τρύπα.

Πριν από δέκα χρόνια, όμως, ο Μαρκ Πόστμαν, μέλος της ερευνητικής ομάδας του διαστημικού τηλεσκοπίου «Χαμπλ», εντόπισε «υπεργιγάντιο» γαλαξία, χωρίς μαύρη τρύπα στο κέντρο του. Υπό κανονικές συνθήκες, ο πυρήνας του γαλαξία έπρεπε να διαθέτει περιοχά έντονης φωτεινότητας στο κέντρο του, εξαιτίας των άστρων που παρασύρονταν στο βαρυστικό πεδίο της μαύρης τρύπας. Αντίθετα, στο κέντρο του γαλαξία αυτού, ο Πόστμαν παρατήρησε μικρή μείωση φωτεινότητας,

ενώ το αναμενόμενο νεφέλωμα αστέρων διαμέτρου 20.000 ετών φωτός δεν βρισκόταν στο κέντρο του γαλαξία.

Η επιστημονική ομάδα εστίασε την προσοχή της στον γαλαξία αυτόν, αναζητώντας ακτίνες Χ ή ραδιοκύματα, που θα μπορούσαν να προέρχονται από την «απόυσα» μαύρη τρύπα.

Ο γαλαξίας αυτός είναι ο φωτεινότερος του συμπλέγματος Abell 2261 και απέχει περίπου 2,7 δισ. έτη φωτός από τη Γη. Βρίσκεται στον αστερισμό του Ηρακλή, σε σχετικά μικρή απόσταση από το άστρο Βέγκα. Σύμφωνα με τον άγραφο κανόνα, η απόυσα μαύρη τρύπα του γαλαξία 2261 θα έπρεπε να έχει μάζα τουλάχιστον 10 δισ. φορές αυτής του Ηλιου. Η μαύρη τρύπα στο κέντρο του δικού μας γαλαξία έχει μάζα μόλις 4 δισ. φορές μεγαλύτερη από του Ηλιου μας.

Μία πιθανότητα, σύμφωνα με τους αστρονόμους, είναι η μαύρη τρύπα να βρι-

Το τηλεσκόπιο «Ουέμπ», το οποίο θα εκτοξευθεί σε λίγα χρόνια, θα διαδεχθεί το «Χαμπλ» (φωτ.) στη διαστημική εξερεύνηση μακρινών κόσμων.

σκειται στη θέση της, αλλά να έχει μπει σε ιδιότυπη «χειμερία νάρκη», έχοντας εξαντλήσει τα κοντινά της αποθέματα άστρων. Αλλη ενδιαφέρουσα θεωρία θέλει τη «χαμένη μαύρη τρύπα» να έχει απορριφθεί από τον γαλαξία. Εάν ισχύει η δεύτερη πιθανότητα, οι επιστήμονες θα έχουν καταγράψει την πλέον βίαιη και δυναμική διεργασία στην ανάπτυξη των γαλαξιών, ένας πραγματικός χορός τιτάνιων δυνάμεων και περιστρεφόμενων κόσμων, ικανών να εκτοξεύουν άστρα και πλανήτες στο διάστημα.

«Το μυστήριο είναι πυκνό, αλλά έχουμε υποσχεθεί να το επιλύσουμε. Περιμένουμε με αγωνία τη βοήθεια του διαστημικού τηλεσκοπίου «Ουέμπ», το οποίο θα εκτοξευθεί σε λίγα χρόνια», λέει ο δρ Πόστμαν. Ο συνάδελφός του στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας στη Σάντα Κρουζ, Τον Λάουερ, ανήκει σε άτυπη ομάδα γνωστή ως «Nukers» (Πυρηνικοί), η οποία προσπαθεί

να δώσει πειστικές εξηγήσεις για τη φύση των πυρήνων γαλαξιών. «Η ιστορία του γαλαξία 2261 αποκαλύπτει τη επιφυλακτική γαλαξία στο σύμπαν». Η απόυσα μαύρη τρύπα εκτοξεύθηκε στο διάστημα – ή ακόμη και έσβησε – κάτι το οποίο οι αστρονόμοι δεν έχουν παρατηρήσει ποτέ μέχρι σήμερα», λέει ο δρ Λάουερ. Την ίδια ώρα, ο δρ Ιμπράν Νασιμ του Πανεπιστημίου του Σάρει στη Βρετανία, που δεν ανήκει στην ομάδα του δρος Λάουερ, εκτιμά ότι έχοντας χάσει την «άγκυρα» της μαύρης τρύπας, το νεφέλωμα αστέρων άρχισε να σκορπίζεται, δημιουργώντας μία περιοχά μικρής πυκνότητας αστέρων.

Όλα αυτά αποτελούν ένα ακόμη επεισόδιο για τη δραστηκή πρόωθηση του προγράμματος του διαστημικού τηλεσκοπίου «Ουέμπ», το οποίο θα διαδεχθεί το «Χαμπλ» στη διαστημική εξερεύνηση μακρινών κόσμων.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η προσδοκία νέας στήριξης στις ΗΠΑ ενισχύει τις αγορές

Θετικό κλίμα επικράτησε στις διεθνείς χρηματιστηριακές αγορές την εβδομάδα που διανύσαμε, εν μέσω αυξημένων αισιοδοξίας για επιπλέον δημοσιονομική στήριξη στις ΗΠΑ με στόχο την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας. Μετά την ολοκλήρωση της ψηφοφορίας για τον προϋπολογισμό του οικονομικού έτους 2021 από τη Βουλή των Αντιπροσώπων την Τετάρτη, ξεκίνησε την επόμενη ημέρα η αντίστοιχη διαδικασία στη Γερουσία, με σκοπό να ενεργοποιηθεί η νομοθετική ρύθμιση, η λεγόμενη «συμφωνία προϋπολογισμού» (budget reconciliation), που θα ανοίξει τον δρόμο –δεδομένης της αντίδρασης των Ρεπουμπλικανών– για την έγκριση του δημοσιονομικού πακέτου που έχει προταθεί από τον νέο πρόεδρο Τζο Μπάιντεν.

Αν και για την έγκριση των περισσότερων νομοσχεδίων από τη Γερουσία απαιτείται ενισχυμένη πλειοψηφία (60 ψήφοι από τις συνολικά 100 έδρες), η εν λόγω διαδικασία επιτρέπει έγκριση με σχετική πλειοψηφία (51 ψήφοι), την οποία οι Δημοκρατικοί (48+2 ανεξάρτητοι που ψηφίζουν παραδοσιακά ακολουθώντας τη γραμμή του Δημοκρατικού Κόμματος) μπορούν να εξασφαλίσουν με τη βοήθεια της καθοριστικής ψήφου της αντιπροέδρου της κυβέρνησης στις περιπτώσεις ισοψηφίας, Κάμπα Χάρις, η οποία είναι και η πρόεδρος της Γερουσίας. Αντίθετα, η πλειοψηφία των Δημοκρατικών στη Βουλή των Αντιπροσώπων (222-211) όπου απαιτείται απλή πλειοψηφία (50%+1), υποδηλώνει ότι το δημοσιονομικό πακέτο μπορεί να εγκριθεί χωρίς δυσκολία.

Θετικά εταιρικά αποτελέσματα, η συμφωνία για αύξηση στις παραδόσεις εμβολίων στην Ευρώπη τους επόμενους μήνες από την AstraZeneca και την Pfizer/BioNTech και η αποδοχή από τον τρέχον πρόεδρο της EKT Μάριο Ντράγκι της εντολής σχηματισμού κυβέρνησης από τον πρόεδρο της Ιταλίας, μετά την πολιτική κρίση που ξέσπασε τον προηγούμενο μήνα λόγω της αποχώρησης του κόμματος Italia Viva του Ματέο Ρέντζι από την κυβέρνηση συνεργασίας, επηρέασαν επίσης θετικά τη διάθεση των επενδυτών για ανάληψη ρίσκου.

Στον αντίποδα, οι αγορές κρατικών ομολόγων σε ΗΠΑ και Γερμανία δέχθηκαν ισχυρές πιέσεις, ενώ στις αγορές συναλλάγματος, παρά το θετικό κλίμα στις χρηματιστηριακές αγορές, το δολάριο ΗΠΑ ενισχύθηκε. Η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου βρέθηκε κάτω από το επίπεδο 1,2000 για πρώτη φορά από τις αρχές Δεκεμβρίου, καταγράφοντας χαμηλό 1,1950 την Παρασκευή, λίγες ώρες πριν από την ανακοίνωση των στοιχείων απασχόλησης Ιανουαρίου για την αγορά εργασίας των ΗΠΑ, καθώς οι επενδυτές ανυπομονούν για ενδεχόμενη καθυστέρηση στο πρόγραμμα εμβολιασμού ευρωπαϊκών χωρών.

Σε εβδομαδιαία βάση, οι απώλειες για την ισοτιμία ανήλθαν σε 1,3%. Οι επενδυτές αγνόησαν τα στοιχεία πληθωρισμού της Ευρώπης, που έδειξαν θετικό ρυθμό αύξησης του δείκτη τιμών καταναλωτή τον Ιανουάριο (+0,9% ετησίως) για πρώτη φορά τους τελευταίους έξι μήνες, καθώς η αύξηση αυτή οφειλόταν σε προσωρινούς παράγοντες.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιογορών της Eurobank.

Απειλές για τη ζωή τους δέχονται χρηματιστές της Wall Street

Λόγω των επιθέσεών τους σε μετοχές εταιρειών μέσω ανοικτών πωλήσεων

Όσοι ασκούνται με τις ανοικτές πωλήσεις στις διεθνείς κεφαλαιαγορές έχουν αρχίσει να φοβούνται για τη ζωή τους, ενώ ορισμένοι δεν δίστασαν να προσλάβουν και ιδιωτική ασφάλεια για να τους φρουρεί, σύμφωνα με τους The New York Times. Σε αυτό αναφέρονται ορισμένες περιπτώσεις χαρακτηριστικές, όπως της Φακίρι Καντίρ, που όποτε ταξιδεύει ενημερώνει για τις συντεταγμένες στο σύστημα πλοήγησης έναν δικηγόρο και έναν συνάδελφό της, ενώ ο Νάτι Κόπικαρ βρέθηκε κάποτε να τον παρακολουθεί ντετέκτιβ στο μπάνιο του γραφείου του. Ο δε Γκάμπρι Πλότκιν προσέλαβε πρόσφατα σωματοφύλακα έπειτα από απειλές κατά της οικογένειάς τους. Οι προαναφερθέντες Καντίρ, Κόπικαρ και Πλότκιν είναι χρηματιστές-επενδυτές, οι οποίοι επωφελούνται από τις αποτυχίες των εταιρειών, στοιχηματίζοντας στο ότι οι τιμές των μετοχών τους θα πέσουν. Για αυτό βρίσκονται στο στόχαστρο των επιθέσεων τόσο από στελέχη των εταιρειών όσο και από τους μετόχους τους, ενώ η συναλλαγή του είδους αυτού, το «σορτάρισμα» κατά το κοινώς λεγόμενον, απαγορεύεται σε ορισμένες χώρες. Αντιμετωπίζοντας τέτοιο μένος, η κ. Καντίρ τόνισε πως αυτό «είναι το κόστος της επιχειρηματικής μας δραστηριότητας».

Ριψοκίνδυνο επάγγελμα

Ήταν πάντα μια δύσκολη δουλειά και ιδιαίτερα τον περασμένο χρόνο, κατά τη διάρκεια του οποίου οι τιμές των μετοχών εκτινάχθηκαν στα ύψη. Η δε πρόσφατη φρενιτιδα γύρω από τη μετοχή της αλυσίδας καταστημάτων βιντεοπαιχνιδιών GameStop το έκανε χειρότερο. Ορισμένοι από τους επενδυτές, που δραστηριοποιούνται σε καθημερινή βάση, αντιτίθενται στο –θεωρούμενο από αυτούς διεσπασμένο– σύστημα, το οποίο δημιουργήθηκε για να πλουτίσει η Γουόλ Στρίτ. Έτσι αποφάσισαν να αγοράσουν μαζικά μετοχές της GameStop και να στραφούν κατά όσων κάνουν ανοικτές πωλήσεις και να τους πλήξουν. Οι τελευταίοι, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται και τα επενδυτικά κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου Melvin Capital του κ. Πλότκιν, στοιχημάτιζαν πως οι μετοχές της GameStop θα πέσουν, όταν στο μεταξύ, τα καταστήματά της έκλειναν το ένα μετά το άλλο. Ωστόσο, η τιμή της μετοχής της εκτινάχθηκε στα ύψη, όταν μία ομάδα από κυρίως ερασιτέχνες επενδυτές, που συντο-

Η ήττα που υπέστησαν τα hedge funds τα οποία πόνταραν στην πτώση της μετοχής της GameStop, μετά τη συντονισμένη αντίδραση μικροεπενδυτών, δείχνει ότι πλέον τα πράγματα στη Wall Street δεν θα είναι εύκολα για τους «σορτάκιδες».

Στόχοι εξαγριωμένων στελεχών και μετόχων των επιχειρήσεων τις οποίες πολιορκούν.

νίστηκαν μέσω ψηφιακών κοινοτήτων στην πλατφόρμα Reddit στα κοινωνικά δίκτυα, αποφάσισαν να παραγκωνίσουν τα μεγάλα ονόματα της Γουόλ Στρίτ. Οι μαζικές τους αγορές κλόνισαν τα κεφάλαια Melvin, αλλά και εκείνα των Point72, τα οποία είχαν κάνει επένδυση στα πρώτα.

Εν τω μεταξύ, ο δισεκατομμυριούχος Αμερικανοεβραϊός Στίβεν Κόεν, ιδρυτής των

κεφαλαίων Point72 και ιδιοκτήτης μεταξύ άλλων της ομάδας μπέιζμπολ Νιου Γιορκ Μετς, απενεργοποίησε τον λογαριασμό του στο Twitter, διότι εκείνος και άλλοι Αμερικανοεβραίοι διαχειριστές κεφαλαίων γίνονταν στόχος επιθέσεων. Ορισμένοι δέχονταν προσωπικές απειλές αλλά και αντισιωματικά σκόλια. Η μετοχή της GameStop έχει πλέον υποχωρήσει δραστικά από τα επίπεδα όπου η άνοδος της είχε ξεπεράσει το 1.700%. Η κίνηση εν μέρει αποσκοπούσε να βλάψει τα μεγάλα κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου, εκ των οποίων ορισμένα είχαν τεράστιες απώλειες, ενώ και πολλοί από τους μεμονωμένους επενδυτές θα μπορούσαν επίσης να χάσουν τεράστια χρηματικά ποσά. Στις ΗΠΑ οι ρυθ-

μιστικές αρχές εξετάζουν πώς ξεκίνησε το ράλι και εάν πρέπει να δημιουργηθούν νέοι κανόνες εξ αυτού, αναφέρουν οι NYT. Στις 18 Φεβρουαρίου θα καταθέσουν στο Κογκρέσο επενδυτές, με δράση στις ανοικτές πωλήσεις – οι εν λόγω δανειζονται από μία χρηματιστηριακή εταιρεία τη μετοχή-στόχο, την οποία πωλούν και στοιχηματίζουν στην πτώση της. Κατά τον ελληνικής καταγωγής επενδυτή Τζέιμς Χάνος, γνωστό για την πρόβλεψή του πως θα καταρρεύσει λόγω λογιστικού σκανδάλου η Enron το 2001, «παλαιά όσοι διεκπεραιώναν ανοικτές πωλήσεις φοβόντουσαν για αγωγές από τις εταιρείες-στόχους, σήμερα για επιθέσεις στα κοινωνικά δίκτυα ή και εις βάρος τους».

«Χαμηλή πτήση» και το α' εξάμηνο για τις αεροπορικές

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ

Η διαπίστωση ότι η φετινή χρονιά είναι προέκταση του 2020 επαληθεύεται και για τον κλάδο των αερομεταφορών. Κι αυτό, λόγω της μετάλλαξης του κορωνοϊού και του βραδύτερου, σε σχέση με τον αρχικά προσδοκώμενο, ρυθμού εμβολιασμού και κατ' επέκταση ανοσοποίησης του πληθυσμού. Με τα δεδομένα αυτά, ο ευρωπαϊκός οργανισμός για την ασφάλεια της αεροναυτιλίας (Eurocontrol), που καλύπτει 44 ευρωπαϊκές χώρες, αναδιτύπησε επί τα χείρη τις εκτιμήσεις του για την πορεία των αερομεταφορών το 2021. Αρχές της χρονιάς, το Eurocontrol ανέφερε ότι η επιβατική κίνηση συνολικά στην Ευρώπη θα ανακάμψει σε ποσοστό της τάξεως του 51% σε σχέση με τα μεγέθη του 2019. Πλέον, ο οργανισμός εκτιμά ότι, κατά το χρονικό διάστημα μέχρι τον προσεχά Ιούλιο, η αεροπορική κίνηση σε όλη την Ευρώπη εκτιμάται ότι θα είναι χαμηλότερη κατά 55%, μέχρι τον Ιούνιο, ποσοστό που θα μπορούσε να υποχωρήσει στο -70%. Κι αυτό, με το σκεπτικό ότι παρά τη επιδημιολογική κατάσταση αναμένεται να είναι βελτιωμένη μέχρι το δεύτερο τρίμηνο της χρονιάς, πολλά κράτη ενδεχομένως δεν θα χαλαρώσουν τους περιορισμούς στις μετακινήσεις και στα ταξίδια, με αποτέλεσμα να περιορίζονται οι προοπτικές ανάκαμψης των αερομεταφορών τουλάχιστον για τις αρχές της θερινής περιόδου.

Το Eurocontrol ανέφερε ότι η επιβατική κίνηση συνολικά στην Ευρώπη θα είναι χαμηλότερη κατά 55%, μέχρι τον Ιούνιο, ποσοστό που θα μπορούσε να υποχωρήσει στο -70%.

Τον φετινό Ιανουάριο, έναντι του αντίστοιχου μήνα του 2019, η κίνηση, πανευρωπαϊκά, εκτιμάται ότι υποχώρησε κατά 64%, ενώ αναμένεται επιδείνωση λόγω των νέων αυστηρότερων μέτρων. Ως εκ τούτου, το Eurocontrol εκτιμά ότι οι επιδόσεις των αεροπορικών εταιρειών θα είναι εξαιρετικά χα-

μηλές, καθώς η κίνηση θα προέρχεται, κατά βάση, από εμπορευματικά δρομολόγια (cargo), ορισμένα επιχειρηματικά ταξίδια και βασικές υπηρεσίες.

Οι «χαμηλές» αυτές «πτώσεις» αναμένεται να συνεχιστούν και τον Απρίλιο, οπότε αναμένεται περιορισμένη μόνο αύξηση της ζή-

Στην Ευρώπη, ο αριθμός επιβατών έως τον Ιούνιο θα κινηθεί κοντά στο 51% των μεγεθών του 2019.

της που συνδέεται με την περίοδο του Πάσχα, με την πτηνική δραστηριότητα να αντιστοιχεί, κατά το εν λόγω χρονικό διάστημα, στο 25% έως 30% του 2019. Γι' αυτό, ο ευρωπαϊκός οργανισμός κάνει λόγο για την απώλυτη καταστροφή του κλάδου των αερομεταφορών, που έχει ήδη πληγεί σημαντικά. Τα χαμηλά αυτά μεγέθη συναντώνται και στην Ελλάδα. Στο αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος», η διαθέσιμη χωρητικότητα περιορίζεται στο 40%, ο αριθμός των πτήσεων, ανά ημέρα, διαμορφώνεται σε περίπου 26 για τον Φεβρουάριο και αυξάνεται σε 35 από την 1η μέχρι και τις 14 Μαρτίου, σύμφωνα με στοιχεία του Eurocontrol.

Στο «Μακεδονία», οι πτήσεις τοποθετούνται σε 6 ημερησίως τον Φεβρουάριο και αυξάνονται σε 7 το πρώτο δεκαπενθήμερο του Μαρτίου. Στο αεροδρόμιο «Νίκος Καζαντζάκης» της Κρήτης, που θα αντικατασταθεί από αυτό στο Καστέλλι, κατά το διάστημα 1η Φεβρουαρίου - 14 Μαρτίου, ο αριθμός των πτήσεων, ανά εβδομάδα, ξεπερνάει οριακά τις 20.

Με πτώση έκλεισε το ΧΑΚ την Τρίτη

Με ζημιές έκλεισε το Χρηματιστήριο στη δεύτερη συνεδρία της εβδομάδας. Ο Γενικός Δείκτης την Τρίτη έκλεισε στις 57,3 μονάδες, παρουσιάζοντας μικρές απώλειες σε ποσοστό

ο τομέας των Επενδυτικών Εταιρειών παρουσίασε οριακή άνοδο με κέρδη 0,44%, ενώ Κύρια Αγορά και Ξενοδοχεία δεν παρουσίασαν μεταβολή. Η Εναλλακτική Αγορά έκλεισε με ζημιές 0,09%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσε οι τίτλοι της Ελληνικής Τράπεζας με €20.823 (άνοδος 0,27% - τιμή κλεισίματος €0,75). Ακολούθησαν οι μετοχές της Louis PLC με €4.15 (πτώση 0,91% - τιμή κλεισίματος €0,11), της Petrolina Holdings Public με €4.050 (άνοδος 1% - τιμή κλεισίματος €1,01), της Τράπεζας Κύπρου με €3.683 (πτώση 0,63% - τιμή κλεισίματος €0,78) και της Πανδώρα Επενδύσεις (Δημόσια) Ατδ με €2.990 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €0,06). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων, πέντε κινήθηκαν ανοδικά, τέσσερις πτωτικά και τέσσερις παρέμειναν αμετάβλητες.

Ο Γενικός Δείκτης την Τρίτη έκλεισε στις 57,3 μονάδες, παρουσιάζοντας μικρές απώλειες σε ποσοστό 0,09%

0,09%. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 υποχώρησε στις 34,13 μονάδες, καταγράφοντας ζημιές 0,12%. Ο ημερήσιος τζίρος ανήλθε στις €43.108 με τις συναλλαγές να περιορίζονται σε 74.

Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, μόνο

Deloitte.

Ο πλήρης οδηγός

Φορολογικές Πληροφορίες 2021

μόλις κυκλοφόρησε!

© 2020 Deloitte Limited

Κατεβάστε τον σε ελληνικά και αγγλικά

www.deloitte.com/cy/tax-facts-2021